

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΜΑΪΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΤΑ ΣΥΜΑΪΚΑ

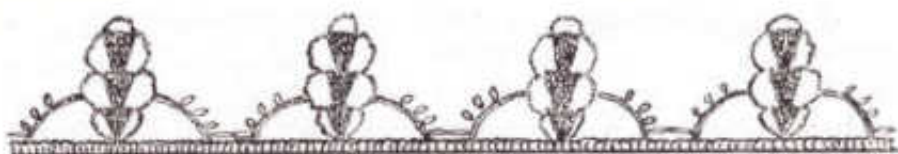
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ Β΄

ΑΘΗΝΑΙ
1974

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΑ - ΒΟΛΟΝΑΚΗ

ΣΥΜΑΓΚΑ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΟΥ 18^{ου} ΑΙΩΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὰ δικαιοπρακτικά έγγραφα, πωλητήρια, χρεώστικά όμολογα, δωρητήρια, ύποσχετικά μνηστείας, προικοσύμφωνα, διαθήκες κ.τ.δ., πού συνέτασαν, την περίοδο τής τουρκοκρατίας, νοτάριοι ή και άλλα πρόσωπα, αποτελούν πηγές, από τις όποιες οι ειδικοί επιστήμονες άντλούν άφθονα στοιχεία, πού τους ύποβοηθούν νά άναστηλώσουν την οίκογενειακή και κοινωνική ζωή του τόπου, από τόν όποιο προέρχονται τά έγγραφα αυτά. Ειδικώτερα, με τις ιστορικές μαρτυρίες και τις λαογραφικές πληροφορίες πού περιέχουν, με τά οίκογενειακά όνόματα και τά τοπωνύμια πού μνημονεύουν και με τους ιδιωματισμούς πού παρεμβάλλονται σ' αυτά, άποβαίνουν άξιόλογο ύλικό και πολύτιμα τεκμήρια γιά τους ιστορικούς, τους λαογράφους και τους γλωσσολόγους. Παράλληλα ενδιαφέρουν και τους ιστορικούς του δικαίου, έπειδή με βάση τά έγγραφα αυτά μπορούν νά προβαίνουν σέ συσχετίσεις των έθιμων, πού αποτελούσαν δίκαιο σέ μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο, με εκείνα πού ίσχυσαν σέ άλλη προηγούμενη ή επόμενη εποχή.

Άπλως γιά νά δώσω ένα μικρό δείγμα τής αξίας των έγγραφων αυτών, σημειώνω τά ακόλουθα. Σέ συμαγικά δικαιοόγραφα του 18ου αιώνα βλέπουμε γυναίκες νά διαχειρίζονται περιουσίες και συγκεκριμένα νά πουλούν και νά αγοράζουν μαγαζιά και σπιτότοπους, νά συνεταιρίζονται, νά κάνουν διαρεές, νά συντάσσουν διαθήκες και γενικά νά δικαιοπρακτούν, όπως και οι άνδρες. Με άλλες λέξεις, την παρωχημένη εκείνη εποχή βλέπουμε πώς ή Συμαγικά ήταν, κατά την τοπική έκφραση, κυρά και καρabweirá στο σπίτι της. Αύτή είχε τό κομποόδεμα, αύτή αποφάσιζε και επιπλέον δικαιοπρακτούσε. Καί ήταν επόμενο νά πάρη ή γυναίκα στο νησί τής Σύμης την προνομιούχο, γιά την εποχή εκείνη, αύτή θέση, αφού οι άνδρες βρίσκονταν μήνες όλόκληρους μακριά

από τὰ σπίτια τους ἄλλοι ὡς σπογγαλιεῖς καὶ ἄλλοι ὡς ναυτικοὶ σὲ ἐμπορικὰ πλοῖα.

Σὲ ἄλλα πάλι δικαιοπρακτικὰ ἔγγραφα, ποὺ ἔχουν τὴν ἴδια μὲ τὰ προηγούμενα προέλευση καὶ ἀναφέρονται στὴν ἴδια, ὅπως καὶ ἐκεῖνα, χρονικὴ περίοδο, βλέπομε τὰ ὀνόματα τῶν μητέρων νὰ ὑποκαθιστοῦν τὰ οἰκογενειακὰ ἐπώνυμα. Ἔτσι διαβάζομε: ὁ Ἰωάννης τῆς Ἀλεμάνας, ὁ Μιχαήλ τῆς Εὐδοκίας, ὁ Νικόλας τοῦ Ἀστραδενιού¹ κ.ἄ.δ.

Ἐπίσης ἀπὸ διαθήκη, ποὺ εἶχε συνταχθῇ στὴ Σύμη τὸ ἔτος 1771, πληροφοροῦμεθα πῶς, ἐνῶ ὁ διαθέτης ἦταν πλούσιος νοικοκύρης μὲ μεγάλη κτηματικὴ περιουσία, τὴν περιουσία του αὐτῇ, ἀμπέλια, χωράφια καὶ σπιτότοποι, τὴν εἶχε διαθέσει ἀφήνοντας στοὺς κληρονόμους του μερίδια καὶ ὄχι πλήρη κυριότητα. Προτίμησε δηλαδή νὰ διακινδυνεύσῃ τὰ δυσμενῆ ἐπακόλουθα, ποὺ δημιουργεῖ ἡ συνιδιοκτησία, προκειμένου νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸν κίνδυνο νὰ περιέλθῃ μελλοντικὰ ἡ περιουσία του σὲ ξένους· ἀφοῦ ἂν κάποιος ἀπὸ τοὺς κληρονόμους του βρισκόταν κάποτε στὴν ἀνάγκη νὰ πουλήσῃ τὸ μερίδιό του, ἀγοραστής θὰ ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς συγκληρονόμους, γιατί ἀσφαλῶς κανένας ξένος δὲν θὰ ἀγόραζε τὸ μερίδιο, ποὺ θὰ ἀποτελοῦσε τὸ 1/3 ἢ τὸ 1/4 κτήματος. Θὰ μπορούσε βέβαια μιὰ τέτοια διάθεση νὰ ἀποσκοποῦσε καὶ στὴν ἀποφυγὴ παραπόνων ἀπὸ τοὺς κληρονόμους γιὰ εὐνοία ἢ δυσμένεια στὴν κατανομή. Στὴν ἱστορικὴ τοῦ ἐθιμικοῦ δικαίου ἀπόκειται, ἀφοῦ διακριβώσῃ ἂν ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς διαθέσεως ἐγινε σύμφωνα μὲ τὸ ἐθιμο τοῦ τόπου ἢ ἂν ἦταν ἐπίνοια τοῦ συγκεκριμένου αὐτοῦ διαθέτη, νὰ κἀν συγκρίσεις καὶ συσχετίσεις καὶ νὰ συναγάγῃ συμπεράσματα.

Παρά τὴ μεγάλη σημασία τῶν δικαιοπρακτικῶν ἔγγράφων, δὲν ἔχουν δὴ τὸ φῶς, ὅσο γνωρίζω, συμαϊκὰ δικαιοῦγραφα. Τὸ γεγονὸς πῶς στὸ συμαϊκὸ περιοδικὸ τύπο ἔχουν δημοσιευθῇ κάποιο προικοσύμφωνο (τεσκερῆς λεγόμενο) καὶ κάποια διαθήκη, καθόλου δὲν ἀλλάζει τὴν κατάστασιν.

Γιὰ τὸ λόγο αὐτό, ἐταν πληροφορήθηκα πῶς ἡ κ. Εὐαγγελία Βολονάκη, τὸ γένος Λουκᾶ Γεωργᾶ, ποὺ διαμένει μόνιμα στὴ Ρόδο, εἶχε στὴν κατοχὴ τῆς μερικῆς ἔγγραφας, φρόντισα νὰ τὰ ἰδῶ, γιὰ νὰ ἐξακριβώσω τὸ εἶδος καὶ τὴν προέλευσή τους καὶ πόσα ἀκριβῶς ἦταν. Καὶ εἶχα βρεθῇ μπροστὰ σὲ ἓνα θησαυρό, θὰ ἔλεγα, ἀπὸ δικαιοῦγραφα οἰκογενειακοῦ καὶ κληρονομικοῦ δικαίου, ὅλα τῆς οἰκογενείας Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, μιᾶς ἀπὸ τίς πρὶ εὐκατάστατες καὶ μὲ μεγάλη κοινωνικὴ προβολὴ οἰκογένειες τῆς Σύμης κατὰ τὸ 18ο καὶ 19ο αἰῶνα. Ἀπὸ τὴν οἰκογένεια αὕτῃ προέρχεται καὶ ἡ μητέρα τῆς κ. Βολονάκη, ἡ κ. Εἰρήνη Γεωργᾶ, τὸ γένος Μηλιωράτη, ἀπὸ τὸν κλάδο τῆς δικῆς τῆς μητέ-

1. Γιὰ τὰ γυναικεῖα (αὐτὰ βαπτιστικὰ ὀνόματα βλ. εἰς ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΛΑ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΥΛΑ, Συμαϊκὸν Ὀνοματολόγιον, ἐπιμελεῖα Ἀλεξάνδρου Σ. Καρανικουλά, Ἀθήναι 1971, τὰ οὐκ εἶναι λήμματα.

ρας, γεγονόςς πού εξηγεί πώς έχουν περιέλθει στην κατοχή της κόρης της τὰ δικαιοπρακτικά αὐτὰ ἔγγραφα.

Ὑστερα ἀπὸ τὶς διαπιστώσεις αὐτὰς φρόντισα νὰ διεγείρω τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατόχου τῶν ἔγγράφων γι' αὐτὰ καὶ τὸ περιεχόμενό τους καὶ νὰ τὴν παροτρύνω νὰ τὰ δημοσιεύσωμε. Καὶ βρῆκα πρόθυμη ἀνταπόκριση στὴν πρότασή μου, δικαιολογημένη ἄλλωστε, ἀφοῦ καὶ ἀπόφοιτη Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας εἶναι καὶ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα ἔχει.

Γιὰ νὰ τὴ διευκολύνω νὰ ξεπεράσῃ τὶς δυσχέρειες, πού φυσικὸ ἦταν νὰ ἀντιμετωπίσῃ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐργασίας, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ὑποδείξεις, προφορικὰς καὶ γραπτὰς, πού τῆς εἶχα δώσει, εἶχα ἀντιγράψῃ καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἔγγραφα αὐτά, γιὰ νὰ τὰ ἔχῃ ὡς ὑπόδειγμα. Καὶ ἐπιπλέον, γιὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ὀρθὴ ἀντιγραφή ὅλων τῶν ἔγγράφων, κάθε ἀντιγραφόμενο ἔγγραφο μοῦ ἀποστέλλόταν μαζὶ μὲ τὸ πρωτότυπό του καὶ ἀφοῦ τὸ ἤλεγχα τὸ ἐπέστρεφα, γιὰ νὰ καθαρογραφηθῇ. Καὶ τὸ καθαρογραμμένο αὐτὸ ἀντίγραφο μοῦ ξαναστελλόταν γιὰ πρόσθετο ἐλεγχον καὶ τελικὴ θεώρησιν. Σημειῶναι μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίησιν πὺς ἡ συνεργάτιδά μου στὴν τόσο ἐπίπονη καὶ συνάμα ὑπεύθυνον αὐτὴ ἐπιστημονικὴ δουλειὰ εἶχε ἐπιδείξει μεγάλη εὐσυνειδησία καὶ ἐκπλήσσοις ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονή.

Κατὰ τὴν ἀντιγραφή τῶν ἔγγράφων ἡ ἐπέμβασις μας εἶχε περιορισθῇ μόνον στὴν ἀποκατάστασιν τῶν ὀρθογραφικῶν σφαλμάτων, τὰ ὅποια ἀφθονοῦσαν, ἀφοῦ συντάκτες τους δὲν ἦταν πάντα ἔγγράμματοι νοτάριοι, ἀλλὰ καὶ ἀλιγογράμματοι ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, πού γνώριζαν ἀπλῶς γραφὴ καὶ ἀνάγνωσιν, καὶ στὸ χωρισμὸ τοῦ λόγου μὲ σημεῖα στίξεως, πού κατὰ κανόνα ἔλειπαν. Κατὰ τὰ ἄλλα ὁ σεβασμὸς μας στὸ χειρόγραφο ὑπῆρξε ἀπόλυτος. Γι' αὐτὸ καὶ στὰ δημοσιευόμενα ἔγγραφα ὁ ἀναγνώστης θὰ συναντήσῃ λέξεις, ὅπως οἱ ἀκόλουθοι: ὄξω, ποκάτω, ἡ Χατζήδαινα Εἰρήνη ἐλθὼν, ἀνεπόσπαστον, ἄτερ ἀντί ἄτε, σῶγα ἀντί σῶα κ.ἄ.δ. ἢ ἀγκονας ἀντί ἐγγονας, πενήτα ἀντί πενήντα, πουστάνι ἀντί μποστάνι κ.τ.δ. Λέξεις ὅπως οἱ τελευταῖες, ἀρέθηκον ἀναποκατάστατες, γιὰ νὰ ἀποδοθοῦν ἀπερρινωμένα τὰ διάφορα συμφωνικά συμπλέγματα (στὴ συγκεκριμένη περίπτωσιν τὰ συμπλέγματα γγ, ντ καὶ μπ), ὅπως ἀκριβῶς εἶναι στὰ χειρόγραφα. Ἔτσι ἐνῶ τὰ ἔγγραφα δὲν ἔχασαν τίποτε ἀπὸ τὰ ἰδιαίτερα γνωρίσματά τους, ὁ ἀναγνώστης θὰ ἀποφύγῃ νὰ καταβάλλῃ περιττὰς προσπάθειες, γιὰ νὰ τὰ διαβάσῃ.

Προσθέτω πὺς, γιὰ νὰ κατατοπίζεται εὐθὺς ἀμέσως ὁ μελετητὴς τῶν ἔγγράφων γιὰ τὸ εἶδος, τὴ χρονολογίαν συντάξεως, τὸ περιεχόμενό τους κ.ἄ.δ., δίνονται, μὲ τρόπο περιληπτικόν, τὰ σχετικὰ στοιχεῖα πρὶν ἀπὸ κάθε ἔγγραφο. Καὶ γιὰ νὰ μὴ παρουσιασθοῦν δυσχέρειες στὴν κατανόησιν τοῦ περιεχομένου, ἔκρινα σκόπιμον νὰ συμπληρώσω τὴν παρουσίαν τῶν ἔγγράφων μὲ σημειώσεις, στίς ὁποῖας παρέχονται οἱ σημάσιες ἰδιωματικῶν καὶ ἄλλων λέξεων

ἢ φράσεων καθὼς καὶ μερικὲς ἄλλες, ἀπαραίτητες, ἐξηγήσεις¹. Γιὰ τὸν ἴδιον λόγο, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ βοηθήσω τοὺς συστηματικοὺς μελετητὲς τῶν ἐγγράφων, ἔχω ἐπιτάξει, ὡς τελευταῖο μέρος τῆς ἐργασίας αὐτῆς, εὐρετήριο κυρίων ὀνομάτων.

Λέξεις καὶ γράμματα ἐξίτηλα ἀπὸ τῆ φθορὰ τοῦ χρόνου ἢ παραλειπόμενα δίνονται μέσα σὲ ἀγκύλες, ἐνῶ οἱ δυσκνέγνωστες λέξεις δηλώνονται μὲ ἀποσιωπητικὰ μέσα σὲ παρένθεση. Σὲ ἀγκύλες ἐπίσης δίνονται οἱ ἀραβικοὶ ἀριθμοί, ποὺ ἀποδίδουν ἔτη γραμμένα μὲ ἀρίθμηση ἑλληνική. Οἱ ἀριθμοὶ μπροστὰ ἀπὸ λέξεις ἢ συλλαβὲς λέξεων παραπέμπουν στοὺς στίχους τῶν χειρογράφων².

Τὰ ἔγγραφα, ποὺ δημοσιεύονται, εἶναι συνολικὰ 38, ἔχουν συνταχθῇ τὸ 18ο αἰῶνα καὶ καταχωρίζονται μὲ σειρὰ χρονολογική. Ἀπὸ αὐτὰ 36 εἶναι τῆς οἰκογενεῖας Νατζῆ Ἀγαπητοῦ καὶ δύο, ἐκεῖνα μὲ τοὺς ἀριθμοὺς 19 καὶ 26, προέρχονται ἀπὸ τὸ δικό μου οἰκογενειακὸ ἀρχεῖο. Ἀπὸ τὰ 38 αὐτὰ ἔγγραφα εἶναι: πωλητήρια 22, διαθηκὲς 7, δωρητήρια 3, συμφωνητικὰ 2, προικοσύμφωνο 1, ὁμόλογο 1 καὶ πληρεξούσιο 1. Μαζί μ' αὐτὰ πρέπει νὰ συναριθμηθῇ ὡς 39ο καὶ τὸ προικοσύμφωνο, ποὺ γιὰ τὴν ιδιαίτερη σημασία του δημοσιεύεται σὲ ἄλλες σελίδες αὐτοῦ τοῦ τόμου³.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

1. Ἡ σημασία λέξεως ἢ φράσεως, ποὺ ἔχει δοθῇ μὲ σημαίωση σὲ ἓνα ἔγγραφο, δὲν ἐπαναλαμβάνεται, ὅταν τῇ λέξει ἢ τῇ φράσει αὐτῇ τὴ συναντήσω σὲ ἐπόμενον ἔγγραφο. Γίνεται ὅμως σχετικὴ παραπομπή μὲ δύο ἀριθμοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ πρῶτος παραπέμπει στὸ ἔγγραφο, ὅπου ἡ λέξη ἢ ἡ φράση παρουσιάσθηκε γιὰ πρώτη φορά, καὶ ὁ δεύτερος στὴ σημαίωση, μὲ τὴν ὁποία δίνεται ἡ σημασία της.

2. Ὑποδειγματικὲς παρουσιάσεις δικαιοπρακτικῶν ἐγγράφων ἀποτελοῦν οἱ ἐργασίες τοῦ ΑΝΤΩΝΙΟΥ Φ.Δ. ΚΑΤΣΟΥΡΟΥ: α) Ναζικὰ δικαιοπρακτικὰ ἔγγραφα τοῦ 16ου αἰῶνος, Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσογαιανοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τ. Ε' (1955), σσ. 47-91 καὶ β) Ναζικὰ δικαιοπρακτικὰ ἔγγραφα τοῦ 17ου αἰῶνος, Ἐπετηρὶς τῆς Ἑταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν, τ. Ζ' (1968), σσ. 24-337.

3. Βλ. παραπάνω στίς σσ. 135-141 τὴ μελέτη μου: Σηματικὸ χιρόγράφο τοῦ 18ου αἰῶνα μὲ φωνητικὴ γραφή. Πρόκειται γιὰ τὸ προικοσύμφωνο αὐτό.

ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

1

1705 Φεβρουαρίου 20

Συμφωνητικό γιὰ τοιχοπάριμα

Ὁ Μιχάλης τοῦ Νικόλα Καψῆ καὶ ὁ Γεώργης Κυπριώτης συμφώνησαν νὰ κτίσῃ ὁ δεύτερος τὸν τοῖχο τοῦ σπιτιοῦ του ὡς τ' ἀκροδῶματα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ πρώτου, μὲ τὴν υποχρέωση ὁμοίως νὰ ἀφήσῃ κενὰ (παναθήρια), γιὰ νὰ περάσῃ ἐκεῖνος μέσα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ξύλα τῆς ὀροφῆς τοῦ δικοῦ του σπιτιοῦ. Τὸ συμφωνητικὸ ἔχει γράψῃ ὁ παπα-Ἰωάννης τοῦ Μιχάλη τοῦ Φώτη μὲ μάρτυρες τὸν ἴδιο καὶ τέσσερα ἄλλα πρόσωπα.

Τὸ κείμενο, ποὺ εἶναι γραμμένον σὲ μονόφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, 6ψ. 0,320 καὶ πλ. 0,145 μ., βρίσκεται σὲ ἔξοχὴ καλὴ κατάστασις καὶ πίνει τὰ δύο τρίτα τῆς πρώτης σελίδας. Στὴ δευτέρῃ σελίδᾳ ὑπάρχει, γραμμένον ἀπὸ ἄλλο χεῖρ, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Γράμμα τοῦ ὁσπιτιοῦ τῆς μητρὸς μου Χατζη-δοῦκισσας, ὅπου εἶναι εἰς τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον. Χατζῆ Ἀγαπητός.

1705 μηνί Φλεβάρους 20

1 Ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ Μιχάλης τοῦ Νικόλα τοῦ Καψῆ 2 καὶ ἐγὼ ὁ Γεώργης ὁ Κυπριώτης ὅτι πῶς ἐσθβάσ-3τημε¹ νὰ τοῦ δώσω ἐγὼ ὁ Γεώργης τοῦ Μιχάλη τοῦ 4 Καψῆ τοιχοπαρμα² καὶ ὁ Μιχάλης τοῦ Καψῆ νὰ 5 μὲ δώσῃ ἐμένα τὸ Γεώργη τὸ Κυπριώτη τοιχοπαρ-6μα καὶ νὰ κτίσῃ ὁ Γεώργης ὁ Κυπριώτης τὸ τοῖχο 7 του ὡς τ' ἀκροδῶματα³ τὰ δικὰ μου καὶ νὰ μοῦ μα-8λῶ-8κη⁴ παναθήρια⁵, διὰ νὰ βάλω τὰ κορφάδια⁶. 9 Παπα-Κου(…)τῆς μάρ-10 τυρας, 10 μάρτυρας Νοσήτας τοῦ Μιχάλη τοῦ Γέγα [πιθκῶς: Γένεια], 11 μάρ-12 τυρας Μιχάλης Φαλαμονεῖ [πιθκῶς: Χαλαμονεῖ], 12 μάρτυρας Γεωργάκι τ' ὄρφανοῦ⁷ 13 καὶ ἐγὼ ὁ παπα-Ἰωάννης τοῦ Μιχάλη τοῦ Φώτη γράφω καὶ μαρ-14 τυρῶ τὰ ἄνωθεν γραμμένα. 15 Καὶ ὅποιος πρωτοκτίσει, ἀπὸ τὰ πανα-16 θήρια, ὅπου 16 θὲ νὰ φήκουμε⁸ διὰ τὰ κορφάδια, ἀπ' ἐκεῖ καὶ 17 πάλιν ὅποιος ἰ-18 κτίσει⁹ ἢ ὁ Γεώργης γῆ¹⁰ ὁ Μιχάλης 18 πρωτοκτίσει, νὰ εἶναι καλὰ κτισμένα.

1. συμβιβασθήκαμε, 2. μεσοτοιχία, 3. τὰ σημεῖα ἀπ' ὅπου ἀρχίζει ἡ ὀροφή· στὴ συμβαλὸν ἰδιωμα λέγονται: κορφάματα, τὰ (μὲ ἀποκοπὴ τοῦ α καὶ μετάθεσιν φθόγγων), 4. νὰ μοῦ ἀφήσῃ, 5. παναθήρια (διάκονα), 6. ξύλινα δοκάρια, ποὺ τὰ τοποθετεῖσαν ὀρίζον-17 τια, γιὰ νὰ υποστηρίζουν τὴ στέγη, 7. τοῦ ὀρφανοῦ, 8. θὰ ἀφήσωμε, 9. ὅποιος καὶ ἂν κτίσῃ, 10. γῆ.

2

1715 Δεκεμβρίου 21

Χαριστικὸ περιβολιοῦ

Ἡ καλογριά Πελαγία τοῦ Φωκῆ, μὲ μάρτυρες τὸν παπα-Ἰωάννη τοῦ Μανωλακιοῦ, τὸν ἱερομόναχο τοῦ Κοντοῦ, τὸν Ἰωάννη τῆς Ἀλεμάνης καὶ τὸν

Κώστα Πλατῆ, χαρίζει στήν κόρη της Φώταινα ένα περιβόλι στο Λιανί με σκυλιές και ἀμπέλι. Τὸ χαριστικό ἔχει γράψει ὁ ἱερομόναχος Ματθαῖος.

Τὸ κείμενο, πού εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση, εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμινὸ χαρτί, ὕψ. 0,210 καὶ πλ. 0,157 μ., καὶ πιάνει ὁλόκληρὴν τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχουν, γραμμένα ἀπὸ ἄλλα χέρια, τὰ ἀκόλουθα δύο σημειώματα: α) Χαριστικὸν τῆς Πελαγίας καλογραίας τῆς θυγατρὸς τοῦ περιβόλι τοῦ Λιγενίου καὶ β) Τῆς περβόλας τοῦ Λιγενίου.

1Τὸ παρὸν διαλαμβάνει, ὡς ἐγὼ ἡ καλογραία τοῦ 2Φωκά, ὀνόματι Πελαγία, ἐθθυμονυμένη τὸ ἁ-ῶρον τοῦ θανάτου, ἠθέλησα μὲ ὄλην μου τὴν καρδίαν 4να δώσω τῆς κόρης μου τῆς Φώταινας τὴν περβόλαν¹, ἡ ὁποία εἶναι εἰς τὸ Λιγενί, μὲ ὅσα καὶ ἂν εὗρισκονται θμέσα, μὲ σκυλιές δύο καὶ ἀμπέλι, διότι τὴν ἡδρα 7εῖς τὴν κοβέρησάν μου² ζῶντος, μάλιστα νὰ μὲ κοιτάξῃ 8καὶ εἰς τὴν θανήν μου. 9Ἐτῆς³ τῆς τὰ ἔδωσα διὰ ψυχουήν μου σ[ωτη]ρίαν 9καὶ ὅποιος ἀπὸ τὰ παιδιὰ μου ἢ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου ἔχει 10κατὰ τοῦν νὰ τὴν πειράξῃ, νὰ ἔχῃ τὴν κατάραν μου. 11Διὰ τὸ ὅποιον ἐσίναξα καὶ ἔβαλα καὶ τοὺς ὑποκάτωθεν 12ἀξιοπίστους μάρτυρας διὰ βέβαιον. 13ἁψή [=1715] Δεκεμβρίου κα'.

13Παπα-Ἰωάννης τοῦ Μανωλακιοῦ, μάρτυρας.

14Γερομόναχος⁴ τοῦ Κοκτοῦ, μάρτυρας.

15Ἰωάννης τῆς Ἀλεμήτας, μάρτυρας.

16Κώστας Πλατῆς, μάρτυς.

17Ματθαῖος [;] ἱερομόναχος ἔγραψα.

1. μεγεθὺν. τοῦ: περιβόλι, τό· στὸ σημαϊκὸ ἴδιωμα: τὸ περβόλι καὶ τὸ πορβόλι, 2. ἐπιτὴ μερμονῶς γιὰ τὴ συντήρησίν μου, 3. ἔτσι, 4. ἱερομόναχος.

3

Πωλητήριο σπιτότοπου

1717 Φεβρουαρίου 23

Ὁ Μιχάλης τοῦ Νικόλα τ' Ἀστραδενίου, μὲ μάρτυρες τὸν Κώστα τοῦ Νικόλα τοῦ Μοσκάτου, τὸ Νικήτα τοῦ Ἰωάννη τοῦ Γκουγιού (πιθανώτατα: Κουγιού) καὶ τὸ συντάκτη τοῦ ἐγγράφου Νικήτα τοῦ παπα-Ἀρφαῤ, πούλησε γιὰ 16 γρόσια ἓνα σπιτότοπο στὸν Ἰωάννη τῆς Χήρας.

Τὸ κείμενο, πού εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμινὸ χαρτί, ὕψ. 0,20 καὶ πλ. 0,15 μ., εἶναι σὲ καλὴ κατάσταση καὶ πιάνει τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχουν, γραμμένα ἀπὸ διαφορετικὰ χέρια, τὰ ἀκόλουθα σημειώματα: α) Τοῦ Μιχάλη τοῦ Ἀστραδενίου τοῦ σπιτότοπου ὁμολογία καὶ β) Διὰ τὸν τόπον ὁποῦ μετ' ἐπούλησαν τοῦ Γικνακουδίου, ἀπὸ κάτω ἀπὸ τῆς Χατζησεβαστούλας. Γράμμα τὸ πρωτινόν τους. Εἶχον καὶ ἄλλο

γράμμα παλαιόν διὰ ἑτερον τόπον ὅπου μοῦ ἐπούλησαν, πλὴν μὲ τὸ νὰ περι-
εῖχε καὶ ἄλλα τινὰ πράγματα, δὲν μοῦ τὸ ἔδωσαν. Χατζῆ Ἀγαπητός.

1 Διὰ τῆς παρουσίας μου ὁμολογίας καὶ ἀπο-2δεύσεως, ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ
Μιχάλης τοῦ Νικόλα τοῦ 3 Ἀστραδενιοῦ, ὅτι πρὸς πωλῶ τοῦ Ἰωάννου τῆς
Χρή-4ρας ἓνα σπιτότοπο σελίω¹ τῆς Χρι-δοτίνας καὶ σελίω τῆς Βαγίτταινας
τοῦ 6 Μιχαλοῦτζου, διὰ γρόσια 16, ἤγουν 7 δέξα ἔζη καὶ εἶναι καλὰ πουλημένο
καὶ 8 καλὰ πληρωμένο καὶ διὰ βε[βαί]ωσι 9 τῆς ἀληθείας γράφω μὲ τοὺς
ἀξιοπύ-10στον μάρτυρας. 1717 μηνὶ Φεβρουαρίου 23. 11 μάρτυρας Κώστας
τοῦ Νικολοῦ τοῦ 12 Μοσκάτον. 13 Νικήτας τοῦ Ἰωάννου τοῦ Γκοτγιοῦ[;],
μάρτυρας. 14 Νικήτας τοῦ παπα-Ἀρφαρά γράφω καὶ μαρ-15 τεροῦ τὰ ἄνωθε.

1. κοντά.

4

Ἀφιέρωματα στὸ μοναστήρι τοῦ Πανορμίτη

1742 Ἀπριλίου 22

Ἡ Βαίτταινα, κόρη τοῦ Νικόλα τοῦ Ἀστραδενιοῦ, μὲ γραφέα τὸν παπα-
Σαμουήλ, ἀφιερώνει στὸ μοναστήρι τοῦ Τεξιάρχη Μιχαὴλ τοῦ Πανορμίτη
ἓνα σπιτότοπο στὸ Λιενὶ καὶ ἓνα χωράφι στὸν Πάνορμο, γιὰ ψυχικὴ τῆς
σωτηρία.

Τὸ καίμενο, ποὺ εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, 5 ψ. 0,165
καὶ πλ. 0,115 μ., εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι καὶ πιάνει τὴ μισή πρώτη σελίδα.
Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο μὲ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα:
Πωλητικὸν γράμμα, ὅπου ἀγόρασε τὸ Γιαννακούδι καὶ ὕστερον ἐπῆρα ἐγὼ
μὲ ἄλλο πωλητικόν. Εἶναι ὁ τόπος τοῦ μπαξέ μου, ὅπου ἔχω ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ
ἐδικόν μου ὁσπίτιον. Χατζῆ Ἀγαπητός Χατζῆ Ἰωάννου.

1 Μὲ τὸ παρὸν φανερώνει ἡ Βαίτται-2 να, θυγάτηρ τοῦ Νικόλα τ' Ἀστρα-
δενιοῦ, ὅτι 3 ἀφιέρωσε τοῦ Μέγα Ταξιάρχου Μιχαὴλ 4 Πανορμιώτη, ἓνα σπι-
τότοπον εἰς τὸ Λιγε-5 νὶ πλησίον τῆς Χριστίνας καὶ τοῦ Μιχαλοῦτζου 6 καὶ
ἓνα γόρον χωράφι εἰς τὴν Πάνερ-7 μον πλησίον τῆς Σεβαστίης τοῦ Φιλιπ-
πιοῦ καὶ 8 τοῦ Μιχαὴλ Καρτοῦνα καὶ τὰ ἀφιέρωσε 9 διὰ τὴν ψυχικὴν τῆς σω-
τηρίαν. 10 Ὅθεν ἐγὼ-10 νετο τὸ παρὸν εἰς ἀσφάλειαν. 11, αψμβ' [=1742] Ἀπρι-
λίου κβ'.

12 Παπα-Σαμουήλ ὁ γράφας.

5

Δωρητήριον

1742 Ἰουλίου 22

Ἡ Φώττεινα τοῦ Κοντοῦ, μὲ μάρτυρες τὸ Διάκονο τοῦ Τζῶλη, τὸν ἱερομό-
ναχο Σαμουήλ Πασχαλῆ καὶ τὸ συντάκτη τοῦ δωρητηρίου Ἰγνατίο ἱεροδιά-
κονο, χαρίζει στὴν ἐγγονή τῆς Φώττεινα ἓνα περιβάλι στὸ Λιενί.

Τὸ κείμενο, ποὺ εἶναι γραμμένο σὲ χαρτί περγαμηνὸ δίφυλλο, ὑψ. 0,220 καὶ πλ. 0,165 μ., εἶναι σὲ καλὴ κατὰστασι καὶ πικνεῖ τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχουν, γραμμένα ἀπὸ ἄλλα χεῖρα, δύο σημειώματα: α) Χριστικὸν τῆς περιβόλας τοῦ Λιγενίου εἰς τὴν ἐγγονὴν τῆς Φώταινας καὶ β) Τῆς περιβόλας τοῦ Λιγενίου.

1Τὸ παρὸν διαλαμβάνει, ὡς ἐγὼ ἡ Φώταινα τοῦ Κοντοῦ ἠθέλησα μὲ ὅλην μου 2τὴν καρδίαν νὰ δώσω τῆς ἐγκόνης μου τῆς Φώταινας τὴν περιβόλαν¹, ἡ ὁποῖ-3α εἶναι εἰς τὸ Λιγενί, μὲ ὅσα καὶ ἂν εὐρίσκονται μέσα, μὲ σκυιὲς δύο 4καὶ ἀμπέλι. Διότι τὴν ἡῶρα εἰς τὴν κυβένησίν μου² ζῶντος. Μάλιστα δὲ νὰ 5μὲ κοιτάζῃ καὶ εἰς τὴν θανήν μου. Ἐτζί³ τῆς τὰ ἔδωσα διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν 6καὶ ὅποιος ἀπὸ τὰ παιδιά μου ἢ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου ἔχει κατὰ 7τοὺς νὰ τὴν 7πειράξῃ, νὰ ἔχῃ τὴν κατάραν μου. Διὰ τὸ ὅποιον ἐσάταξα καὶ 8βαλα καὶ διτοὺς ὑποκάτωθεν ἀξιοπίστοις μάρτυρας εἰς βεβαίωσιν. αψμβ' [=1742] Ἰουλίον κβ'.

9Διάκος τοῦ Τζίλη μαρτυροῦ.

10Σαμουήλ ἱερομόναχος Πασχαλῆς, μάρτυς.

11Ἰγνάτιος ἱεροδιάκονος ὁ γράφας, μάρτυς.

1. βλ. 2, 1, 2. βλ. 2, 2, 3. βλ. 2, 3.

6

Πωλητήριο περιβολιοῦ

1746 Ἰανουαρίου 11

Ὁ Ἰωάννης, ὁ Μάρκος καὶ ἡ Ἄννα, παιδιὰ τοῦ Μιχάλη τῆς Εὐδοκίας, μὲ μάρτυρα τὸν παπα-Καλλίνικο Μακρῇ, πούλησαν στὴ Μαρία, τὴν κόρη τοῦ Κώστα Θεοδωρῇ, ἓνα περιβόλι στὸ Λιγενί μὲ σκυιὲς καὶ κλήματα γιὰ 20 γρόσια. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψῃ ὁ παπα-Σαμουήλ.

Τὸ κείμενο, ποὺ εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, ὑψ. 0,210 καὶ πλ. 0,150 μ., εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατὰστασι καὶ πικνεῖ ὁλόκληρη τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χεῖρ, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Πωλητικὸν¹ περιβολιοῦ μὲ σκυιὲς καὶ κλήματα εἰς τὸ Λιγενί. Ἐγράφη τὴν ια' = 11 Ἰανουαρίου τοῦ αἵμστ' = 1746.

1Διὰ τοῦ παρόντος γίνεται δῆλον, ὅτι ὁ Ἰωάννης καὶ 2ὁ Μάρκος, υἱοὶ τοῦ Μιχάλη τῆς Εὐδοκίας, καὶ ἡ θυγάτηρ 3αὐτοῦ Ἄννα, μὲ τὸ ἴδιον αὐτῶν θέλημα, ἐπούλη-4σαν τῆς Μαρίας, θυγατρὸς τοῦ Κώστα Θεοδωρῇ, ἓνα περι-5βόλι μὲ σκυιὲς καὶ κλήματα εἰς τὸ Λιγενί, 6πλήσιον τοῦ Βασίλη Φώλλια καὶ τοῦ Διάκου Σαρῇ, διὰ 7γρόσια εἴκοσι καὶ ἔλαβον 8ἤδη τὴν τιμὴν σῶαν² 9καὶ εἰς τὸ 10ἐξῆς νὰ τὸ ἐξουσιάζῃ ἡ εἰρημένη Μα-11θρία, ὡς ἴδιον κτῆμα, ἄτε ἀγο-

ρασθέν και έξο-10φληθέν παρ' αὐτῆς. "Οθεν έγινε τὸ παρὸν εἰς Πένδειξιν, αψημτ' [=1746] Ἰανουαρίου α'.

12Ἰωάννης και Μάρκος, υἱοὶ τοῦ Μιχάλη τῆς Εὐδο-13κίας, ὑποσχόμεθα εἰς τὰ ἄνωθεν.

14και ἔτερον γυροῦλ³ ἀπ' ὧ⁴ ἀπὸν⁵ τὸ περιβόλιν.

15Παπα-Καλλίνικος Μακρῆς, μάρτυρας.

16Παπα-Σαμουήλ ὁ γράφας.

1. πωλητήριο, 2. στὸ ἀκέραιο, 3. ὁ μικρὸς γύρος· στενὸ τμήμα γῆς σὲ πλαγιά βουνού, τοῦ ὁποίου τὸ χῶμα συγκρατεῖται μὲ ξερολιθιά· συνήθως μερικοὶ γύροι, κλιμακωτὰ δημιουργημένοι, ἀποτελοῦν ἓνα χωράφι ἢ κτῆμα μὲ ὑποφύερα δένδρα, 4. ἔξω, 5. ἀπὸ.

7

Πωλητήριο ἀμπελοτόπου

1749 Ἰουλίου 1

Ἡ Σεβαστή, κόρη τοῦ Βασίλη Χάσκα, πούλησε στὸν Ἰωάννη τοῦ Κώστα Θεοδωρῆ, γιὰ τρεῖς γρόσια, ἓνα ἀμπελοτόπο στὴν Μακρινὰ Χοχλακιά, κοντὰ στοῦ Τσικουριού. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ παπα-Σαμουήλ.

Τὸ καίμενο, πού εἶναι σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάστασι, εἶναι γραμμένον σὲ διφυλλο περγαμηνὸν χαρτί, ὅψ. 0,145 καὶ πλ. 0,095 μ., καὶ πιάνει ὀλόκληρη τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Πωλητικὸν¹ ἀμπελοτόπου εἰς τὴν Μακρινὰ Χοχλακιά. Ἐγράφη τὴν α' Ἰουλίου τοῦ αψμβ²=1749.

Μετὰ τὸ παρὸν φανερώτω ἐγὼ ἡ Σε-2βαστή, θυγάτηρ τοῦ Βασίλη Χάσκα, 3μὲ τὸ ἴδιόν της θέλημα ἐπούλησεν ἀπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κώστα Θεοδωρῆ 5δρα ἀμπελοτόπον εἰς τὴν Μακρινὰ 6Χοχλακίαν, κοντὰ τοῦ Τζικου-7ρίου, διὰ γρόσια² τρία, καὶ ἔλαβα 8δρὴ τὴν τιμὴν σώαν³. Καὶ εἰς τὸ ἔξης 9νά τὸ ἐξου-10σιάζη ὡς ἴδιον κτῆ-10μα. "Οθεν έγινε τὸ παρὸν εἰς ἀ-11σφάλειαν αψημτ' [=1749] Ἰουλίου α'.

12Σεβαστή Βασίλη Χάσκα στέργω.

13(.....)κούρης μαρτυρῶ.

14Παπα-Σαμουήλ ὁ γράφας.

1. βλ. 6, 1, 2. γρόσι, τὸ=τουρκικὸ νόμισμα ἴσον μὲ 40 παράδες· καὶ τότε καὶ σήμερα 1 γρόσι=τὸ 1/100 τῆς τουρκικῆς λίρας, ὅμως τὸ 17ο αἶώνα 1 γρόσι εἶχε τὴν ἀξία ἑπτὰ χρυσῶν φράγκων, 3. βλ. 6, 2.

8

Πωλητήριο σπιτιοῦ

1759 Ὀκτωβρίου 21

Ὁ Βασίλης τοῦ Νικήτακα, μὲ μάρτυρα τὸν ἱερέα καὶ σκευοφόλοκα Νικήτα, ὡς κληρονόμος τῆς ἀδελφῆς του Ἀννας, πούλησε τὸ σπίτι της, γιὰ

τριάντα γρόσια, στο Χατζή Διάκον Μιχάλη Σπανού. Το πωλητήριο έχει γράψει ο ιερομόναχος Σαμουήλ Πασχαλής.

Το κείμενο, που είναι σε καλή κατάσταση, είναι γραμμένο σε δίφυλλο περγαμινό χαρτί, ύψ. 0,195 και πλ. 0,142 μ., και πιάνει το μισό της πρώτης σελίδας. Στην τέταρτη σελίδα υπάρχουν, γραμμένα από τρία διαφορετικά χέρια, τα ακόλουθα τρία σημειώματα: α) Το όποϊον γράμμα είναι διά το σπιτάκι, όπου έχει τώρα το συκιδι¹. β) Το όποϊον το αγόρασα ἐγὼ ὁ Χατζή 'Α-γαπητὸς ἀπὸ τοῦ (.....) τὰ παιδιὰ. γ) Τοῦ Βασιλῆ τοῦ Νικήτακα τοῦ σπιτιοῦ ἡ ὁμολογία.

Γιὰ τοῦ παρόντος ἐμμαστούρου γράμματος φανεροῦται ὡς 2[6] Βασίλης τοῦ Νικήτακα², ἀποθανούσης τῆς ἀδελφῆς του Ἄννας, 3ῶς ἰδίου κληρονόμος αὐτῆς ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν του 4ῆν σπιτάκι, τὸ ὅποϊον μὲ τὸ ἴδιον αὐτοῦ θέλημα τὸ δέπουλῃσε τοῦ Χατζή Διάκον Μιχάλη Σπανοῦ, διὰ γρό-βσια³ τριάντα, ἅπερ καὶ ἔλαβεν ἤδη σῶα⁴ ὁ εἰρημέτος 7 Βασίλης παρὰ τοῦ Χατζή Διάκον Μιχάλη καὶ δὲν ἔχει δπλέον νὰ ζητᾷ μήτε πολὺ οὔτε πολὺ ὀλίγον, μὲ-θρη καὶ ὀβολοῦ. Ὅθεν ἔγινε τὸ παρὸν εἰς τὴν τῆς ἀλη-10θείας ἐνδειξιν. ἀφν⁵ [= 1759] Ὁκτωβρίον κα'.

11 Βασίλης τοῦ Νικήτακα στέργω εἰς τὰ ἄνωθεν.

12 Νικήτας, ἱερεὺς καὶ σκενοφύλαξ, μαρτυρῶ.

13 Σαμουήλ Πασχαλῆς ὁ γράφας.

1. ἡ μικρὴ συκιά· λέγεται καὶ συκιδόσι, τό· τοπωνύμιο: Τὰ συκιδία (βλ. καὶ X. I. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Τοπωνύμια Σόμης, Τὰ Συματικά, τ. Α' (1972), σ. 61), 2. μεγε-θοντ. τοῦ: Νικήτας, ὁ, 3. βλ. 7, 2, 4. βλ. 6, 2.

Πωλητήριο οἰκοπέδου

1765 Δεκεμβρίου 6

Ἡ παπαδιά, κόρη τοῦ Νικόλα Κοντογιάννη, μὲ μάρτυρα τὸν Πανταζή, γιὸ τοῦ παπα-Χατζηνικόλα, πούλησε στὸ Μιχάλη, γιὸ τοῦ Κώστα τῆς Πουλλιοῦδαινας, ἓνα σπιτότοπο στὸ Ἀελλενικό, κοντὰ στοῦ παπα-Νικητῆ καὶ στοῦ Λαζαρή, γιὰ ἑννέα γρόσια. Τὸ πωλητήριο έχει γράψει ὁ νοτάριος Νικόλαος Κλαδάκης.

Τὸ κείμενο εἶναι γραμμένο σε δίφυλλο περγαμινό χαρτί, ύψ. 0,153 καὶ πλ. 0,116 μ., εἶναι σε καλὴ κατάσταση καὶ πιάνει ὁλόκληρη τὴν πρώτη σελίδα. Στην τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Εἰς τὸν Ἑλελλενικό τόπος.

Γιὰ τοῦ παρόντος ἐμμαστούρου γράμματος δηλοποιεῖται, ὡς 2ῇ παπα-διά, θυγάτηρ τοῦ Νικόλα Κοντογιάννη, μὲ 3τὸ ἴδιόν της θέλημα ἐπούλησε τοῦ

Μιχάλη, υιού 4Κώνστα Πουλλιούδαινας, ένα τόπον, διά γρόσια δέννέα, εις τὸν Λελλενικόν¹, πλησίον τοῦ παπα-6Νικητῆ καὶ Λαζαρή, καὶ ἔλαβεν ἤδη ἡ εἰρημένη παπαδιά τὴν τιμὴν σώαν² καὶ δὲν ἔχει πλέ-8ον τὰ ζητῆ παρ' αὐτοῦ. Καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ τὸν 9ἐξουσιάζῃ ὁ εἰρημένος Μιχάλης ὡς ἴδιον κτῆ-10μά του, ἀναπόσπαστον, αἶτε ἀγορασθὲν καὶ 11τελείως ἐξοφληθὲν παρ' αὐτοῦ. "Οθεν ἐγίνετο 12καὶ τὸ παρὸν ἐμμάστιρον εἰς ἀσφάλειαν. 13Ἐν Σύμῃ, ἀφ' ἧς [=1765] Δεκεμβρίου στ'.

14Παπαδιά, θυγάτηρ τοῦ Νικόλα Κοντογιάννου, ὑπόσχομαι.

15Εἰρήνη, ἀδελφὴ αὐτῆς, στέργω.

16Πανταζῆς τοῦ παπα-Χαζηνικόλα υἱός, μάρτυρας.

17Ὁ νοτάριος³ Νικόλαος Κλαδάκης.

1. τοπωνύμιον, 2. βλ. 6, 2, 3. ὁ συμβολαιογράφος.

10

Πωλητήριο οἰκοπέδου

1766 Μαρτίου 15

Ὁ Μιχάλης, υἱὸς τοῦ Κώστα τῆς Πουλλιούδαινας, μὲ μάρτυρα τὸ Χατζῆ Νικήτα Διακίου, πούλησε, γιὰ ἑνέα γρόσια, στὸ Χατζῆ Ἀγαπητὸ ἓνα οἰκόπεδον στὸ Λελλενικόν, κοντὰ στοῦ παπα-Νικητῆ καὶ στοῦ Λαζαρή, ποὺ τὸ εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὴν παπαδιά, τὴν κόρη τοῦ Νικόλα Κοντογιάννη. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ νοτάριος Ματθαῖος.

Τὸ κείμενον, ποὺ εἶναι σὲ ἀριστερὰ καλὴ κατάστασις, εἶναι γραμμένον σὲ δίφυλλον περγαμηνὸν χαρτί, ὕψ. 0,155 καὶ πλ. 0,109 μ., καὶ πιάνει ὁλόκληρην τὴν πρώτην σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένον ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθον σημείωμα: Τόπος εἰς τὸν Λελλενικόν.

1Μὲ τὸ παρὸν φανερῶνται ὁ Μιχάλης, υἱὸς Κών-2στα τῆς Πουλλιούδαινας, διὰ μὲ τὸ ἴδιον αὐτοῦ 3θέλημα ἐπούλησε τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ ἓνα 4τόπον, διὰ γρόσια ἑνέα, εἰς τὸν Λελλενικόν, 5κοντὰ τοῦ παπα-Νικητῆ καὶ Λαζαρή, τὸν 6ποῦ-8ον τὸν ἀγόρασε ὁ 9ρηθεὶς Μιχάλης 7ἀπὸ τὴν παπαδιά τοῦ Νικόλα Κοντογιάννη, 8καὶ ἔλαβεν ἤδη τὴν τιμὴν σώαν¹. Καὶ εἰς τὸ ἐξῆς 9τὰ τὸν ἐξουσιάζῃ ὁ εἰρημένος Χατζῆ Ἀγα-10πητὸς ὡς οἰκείον του κτῆμα ἀναπόσπαστον², 11ἵατε ἀγορασθὲν καὶ τελείως ἐξοφληθὲν 12παρ' αὐτοῦ. "Οθεν ἐγινε καὶ τὸ παρὸν εἰς ἀ-13σφάλειαν, ἀφ' ἧς [=1766] Μαρτίου ιε'.

14Μιχάλης τοῦ Κώστα τῆς Πουλλιούδαινας ὑπόσχομαι.

15Χατζῆ Νικήτας τοῦ Διακίου μαρτυρῶ.

16Ὁ γράψας νοτάριος³ Ματθαῖος.

1. βλ. 6, 2, 2. ἀναπόσπαστον, 3. βλ. 9, 3.

Διαθήκη της Μαρίας, θυγατέρας τοῦ Κώστα Θεωρῆ 1769 Σεπτεμβρίου 14

Ἡ Μαρία τοῦ [Κώστα] Θεωρῆ, με μάρτυρα τὸν παπα-Μαλαχία, πού εἶναι καὶ ὁ συντάκτης τῆς διαθήκης, χαρίζει στὴν ἀδελφή της Σεβαστὴ ὅλα τῆς τὰ ὑπάρχοντα, με τὴν ὑποχρέωση ἐκείνη νὰ ἀναλάβῃ νὰ τὴ συντηρῇ καὶ ὅταν ἀποθάνῃ, νὰ ἐκτελέσῃ γι' αὐτὴν ὅ,τι ἐπιβάλλει ἡ θρησκευτικὴ τάξη.

Τὸ καίμενο, πού εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμινὸ χαρτί, ὕψ. 0,16 καὶ πλ. 0,11 μ., εἶναι σὲ καλὴ κατάσταση καὶ πιάνει ὁλόκληρὴ τὴν τέταρτὴ σελίδα. Στὴν πρώτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Διαθήκη Μαρίας Κ. Γ. Θεωρῆ πρὸς τὴν ἀδελφήν της Σεβαστήν. Ἐγράφη τὴν 14 Σεπτεμβρίου τοῦ 1769.

IMè τὸ παρὸν φανερώνω ἐγὼ ἡ Μαρία τοῦ Θεωρῆ, ὅτι πὼς ζῶ[ν]τος μου ἔχων τὰς φρένας μου χαρίζω τῆς ἀδελφῆς μου Σεβαστῆς τὸ προμά μου¹, ἰσότητος καὶ ἂν ἠδύρεται, διὰ ψυχικὴ μου ὁσώτηρία. Καὶ νὰ με κοιτάξῃ ζῶ[ν]τας μου καὶ πε-θωνόν[τ]ας μου. Καὶ ὅποιος τὴν πειράξῃ νὰ ἔχῃ τοῦ Χριστοῦ τὴν κατάραν καὶ τῆς Παναγίας καὶ τὴν ἐδικήν 8μου. Καὶ διὰ τὸ ἀληθὲς ἐγίνετον τὸ παρὸν θυγάμμα εἰς ἐνδειξι. 10Μηνὶ Σεπτεμβρίου 14, 1769. 11Παπα-Μαλαχίας Σπιταλιώτης[;] γράφω καὶ μαρτερῶ 12μὲ τὸ ἴδιον αὐτῆς θέλημα.

1. τὰ ὑπάρχοντά μου.

Χρεωστικὸ ὁμολόγο γιὰ γρ. 120

1769 Ὀκτωβρίου 17

Ὁ Νικόλας Ρεῖσης τοῦ Γένεια ὁμολογεῖ, με μάρτυρες τὸ Διάκον Ἰωάννη Χατζῆ παπα-Μαυράκη καὶ τὸ Χατζῆ Μιχάλη Λούπη, πὼς δανείσθηκε 120 γρόσια ἀπὸ τὸν Χατζῆ Ἰωάννη τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, πρὸς δύο ἄσπρα τὸ μῆνα γιὰ κάθε γρόσι, καὶ ἔβαλε ἐνέχυρο τρία εἰκονίσματα. Τὸ ὁμολόγο ἔγραψε ὁ δεῦτερος μάρτυρας Χατζῆ Μιχάλης Λούπης.

Τὸ καίμενο εἶναι γραμμένο σὲ χαρτί δίφυλλο, ὕψ. 0,14 καὶ πλ. 0,95 μ., εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση καὶ πιάνει τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτὴ σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο με ἄλλο χέρι, τὸ μονόγραμμο: Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ καὶ τὸ σημείωμα: Ὁμολ[ογία] τοῦ Νικόλα τοῦ Γένεια διὰ γρόσια 120.

1 Ὁμολογεῖ ὁ Νικόλα Ρεῖσης τοῦ Γένεια ὅτι ἔλαβε παρὰ τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου Χατζῆ Ἀγαπητοῦ γρό-3σια¹ 120, λέγων ἑκατὸν εἴκοσι, μνησιᾶτι-ἄνα πρὸς[;] δύο ἄσπρα² τὸ γρόσι τὸν μῆνα, δαίγοντα εἰς τὴν(...) εἰς τὰ ἀποῖα τοῦ βάζει ἁ-θμάχι³ τρία εἰκονίσματα: Τὸ ἓνα ἡ Πανα-ῖγία τοῦ Κύκκου⁴ καὶ τὸ ἄλλο ἡ Ἀγία Αἰκατερίνα δκαὶ τὸ μικρὸν ὁ Σταυρὸς. Ὑπόσχεται δὲ θνα τὰ

ευχαριστή⁵ εἰς ὅποιον καιρὸν ἢ-10θελε τοῦ τὰ γενέσθαι καὶ διὰ τὸ βέβαιον ἐγρά-
11φθῃ τὸ παρὸν εἰς ἀσφάλειαν, 1769 Ὁκτωβρίου 17.

12Νικόλας τοῦ Γένεια ἔλαβα τὰ ἀνωθεν

13Διάκω Ἰωάννης Χατζῆ παπα-Μονογυῖου, μάρτυς.

14Χατζῆ Μιχάλης Λούτης ἔγραψα καὶ μαρτυροῦ.

1. βλ. 7, 2. ἄσπρο, τὸ=τὸ 1)3 τοῦ παρᾶ· 120 ἄσπρα ἢ 40 παράδες=1 γρόσι,
3. ἐνέχυρο, ὑποθήκη, 4. τῆς Κύπρου, 5. νὰ τὰ ἐπιστρέψῃ μετ' ευχαρίστηση.

13

Διαθήκη τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ

1771 Μάρτιος

Με ἰδιόχειρη διαθήκη τοῦ ὁ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ κληροδοτεῖ στὶς τρεῖς τοῦ κόρες, τῇ Σεβαστῇ, τῇ Φώταινᾳ καὶ τῷ Δουκισσί, στὴν πρώτη σπίτι στῇ Χαρτωμένῃ, στῇ δευτέρῃ σπίτι κοντὰ στοῦ παπα-Μονογυῖου καὶ στὴν τρίτῃ γρόσια 200, γιὰ νὰ κάμῃ σπίτι. Ἐπίσης κληροδοτεῖ σὲ καθεμιὰ χωριστὰ ἢ ἀπὸ κοινοῦ στὶς τρεῖς, με συμμετοχὴ ἀπὸ ἑνα μερίδιο, ἢ ἀπὸ κοινοῦ στὶς τρεῖς καὶ στὰ ἐγγόνια του, τὰ παιδιὰ τοῦ γιου τοῦ Χατζῆ Ἰωάννη, με συμμετοχὴ ἀπὸ ἑνα μερίδιο οἱ κόρες του καὶ ἕνα τὰ ἐγγόνια του, ἀμπέλια, χωράφια καὶ μπουστάνια στὸ Λι(γ)ενί, στὸ Πέδι, στὴν Ἐλεούσα, στοῦ Κούκκου, στοῦ Δα-
ναήλη, στὴν Κάτω Μεριά, στὸν Παλαμιδᾶ, στὶς Κοφινίδες καὶ στὶς Χαμές. Τέλος κληροδοτεῖ στὰ ἀδέλφια του σπιτότοπους στοῦ Ἀργαῶ καὶ στὰ Πέταλα καὶ στὸν Ἀγαπητό, πιθανώτατα ἐγγονό του, ἕνα ζευγάρι ἀσημομάχαιρα.

Τὸ κείμενο εἶναι γραμμένο σὲ χαρτί περγαμηνὸ δίφυλλο, 5ψ. 0,285 καὶ πλ. 0,185 μ., εἶναι σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάστασις καὶ πίνει τὸ δεξιὸ μισὸ τῆς πρώτης σελίδας, τὸ ἀριστερὸ μισὸ τῆς δευτέρας καὶ τὸ δεξιὸ μισὸ τῆς τρίτης. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χεῖρ, τὸ σημείωμα: Παραγ-
γελίες τοῦ πάππου μου Χατζῆ Ἀγαπητοῦ εἰς τὰ τέκνα του.

Γ' Ἰδοὺ σημειῶνω τὰ ὅσα δίδω τῶν 2κορὸν μου. 3᾽ Ἐν πρώτοις δίδω τῆς κόρης μου τῆς Σε-4βαστῆς τὸ σπίτι τὸ ἐδικόν μου εἰς τὴν 5Χαρτωμένην ἀνώ-
γι, κατώγι, με ὄντά¹, 6με στέγη ὡς καθὼς εὐρίσκεται 7καὶ με τὸ μαγειρεῖον.
Ἔνα περιβόλι δεῖς τὸ Λιγενί νὰ μεράζεται τέσσαρα 9μερδιὰ: ἕνα ἡ Σεβαστῇ
καὶ ἄλλο ἡ 10Φώταινᾳ καὶ ἄλλο τὸ Δουκισσί καὶ τὸ 11ἄλλο τὰ ἀγκόνια² μου,
τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου 12τὰ παιδιὰ. Εἰς τὸ Πέδι ἄμπε-13λοκόμματα πέντε. Εἰς
τὸ Πέδι ἕνα 14περιβόλι μπουστάνι³ νὰ μερά-15ζεται ὡς τρεῖς: τὸ ἕνα ἡ Σεβα-
στῇ 16καὶ ἄλλο ἡ Φώταινᾳ καὶ ἄλλο τὸ Δουκισσί. 17Ἔνα περιβόλι σκυῖες εἰς τὸν
ποτα-18μόν τῆς Ἐλεούσας. 19Δίδω τῆς κόρης μου τῆς Φώταινας ἕνα 20σπί-
τι [σ]τοῦ Παπα-Μονογυῖου ἀνώγι, κατώγι, 21με στέγη καὶ μαγειρεῖον, με
τὰ κορδῶ-22ματα⁴ καὶ με τὴν αὐλήν. Εἰς τὸ Πέ-23δι ἄμπελοκόμματα ἐπτά.
Ἔνα 24περιβόλι εἰς τὸ Λιγενί νὰ 25μεράζεται ὡς τέσσαρα: ἕνα ἡ Φώ-26ταινᾳ

καὶ ἄλλο ἢ Σεβαστή καὶ τὸ ἄλλο 27 τὸ Δουκισσί καὶ τὸ ἄλλο τὰ ἀγκόνι-28α μου, τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου τὰ παιδιά. Ἔνα 29 ἀμπέλι εἰς τοῦ Κούσκου κοντὰ 30 τῆς Μαρίας καὶ ἓνα περιβόλι συ-31 καὶ εἰς τοῦ Δαναήλη, κοντὰ τῆς 32 Ἐρήνης τοῦ Κατζαρά. Εἰς τὴν Κάτω 33 Μεριάν ἓνα χωράφι ζευγά-34 ρισ¹ ἑτερον μεράδι² εἰς τὸν Παλα-35 μιδά. Εἰς τὸ Πέδι ἓνα περιβόλι 36 [μ]πουστάνι νὰ μεράζεται ὡς τρία: 37 τὸ ἓνα ἢ Φώταινα καὶ τὸ ἄλλο ἢ Σε-38 βαστή καὶ τὸ ἄλλο τὸ Δουκισσί. 39 Αἶδω τῆς κόρης μου τοῦ Δουκισσί, 40 διὰ σπῖτι τὰ κάμη, γρόσια 200, 41 λέγω ἑδιακόσια. Εἰς τὸ Πέδι 42 ἀμπελοκόμματα πέντε. Εἰς τὸ Αἰγε-43 νι περιβόλι νὰ μεράζεται 44 ὡς τέσσαρα: ἓνα τὸ Δουκισσί, τὸ ἄλλο 45 ἢ Σεβαστή καὶ τὸ ἄλλο ἢ Φώταινα καὶ 46 ἄλλο τὰ ἀγκόνια μου, τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου 47 τὰ παιδιά. Εἰς τὴν Κοφινίδες χω-48 ράφι. Ἔνα περιβόλι σκυκίς 49 εἰς τοῦ Μουστακιοῦ ἀπὸ πάνω, κοντὰ 50 τῆς Μαρίας τῆς παλαιῆς. Εἰς τὸ Πέ-51 δι περιβόλι μπουστάνι νὰ με-52 ράζεται ὡς τρία: τὸ ἓνα τὸ Δουκισ-53 σί, τὸ ἄλλο ἢ Σεβαστή καὶ τὸ ἄλλο ἢ 54 Φώταινα. Εἰς τὴν Χαμὶς ἓνα χω-55 ράφι.

56 Αἶδω τῶν ἀγκονιῶν [μου], τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου 57 τῶν παιδιῶν, εἰς τὸ Αἰγε-58 νι ἓνα 58 περιβόλι νὰ μεράζεται ὡς τέσσα-59 ρα μὲ τὰ θηλυκά μου τὰ παιδιά, νὰ 60 πάρουν καὶ τὰ ἀγκόνια μου ἐκεῖνα 61 ἓνα μερικὸν εἰς τὰ δύο. Εἰς τοῦ 62 Ἀργαῶ, εἰς τοῦ Χατζῆ 63 Γεώργη τὸ περιβόλι κοντὰ, καὶ 64 εἰς τὰ Πέ-65 ταλα τόπος νὰ μερά-65 [ται] μὲ τὰ ἀδελφία μου. Αἶδω τὸν 66 καὶ ἓνα ζευγάρι ἀσημομάχαι-67 ρα τοῦ Ἀγαπητοῦ.

68 Αὐτὰ ὅλα γράφω τα μὲ τὴν εὐχή 69 μου τῶν κορῶν μου⁶ καὶ μὲ τὸ 70 ἔλ-70 μά μου ἔχοντας τὰς φρένας μου.

71 Χατζῆ Ἀγαπητὸς ἐπόσχομαι. 72, ἀφοᾶ [=1771] 73 Μάρτιος.

1. ὄντας, ὁ=τὸ τουρκικὸ οἶα=αἰθουσα ὑποδοχῆς, 2. τὰ ἐργόνια μου, 3. μποστάνι, τὸ=τὸ τουρκ., bostan=ἀγρός ὅπου καλλιεργοῦνται πεπόνια, 4. τὰ ἀμπελοκόμματα βλ. 1, 3, 5. μερίδιο, 6. τὰ γράφω (τὰ διαθέτω) στὴς θυγατέρες μου μὲ τὴν εὐχή μου.

Ἡ Μαῖστρισα τοῦ Τσῆριγγα, γυναίκα τοῦ Πετσικοκλιού, πούλησε στὴ Δούκισσα τοῦ Κωνσταντῆ Ζουμοῦ, γιὰ τρία γρόσια, ἓνα μικρὸ σπιτότοπο στὸ Νιμπορειό, κοντὰ στῆς παπαδικῆς τοῦ Κατσάλη. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ νοτάριος Νικόλαος Κλαδάκης.

Τὸ καίμενο εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμινὸ χαρτί, ὕψ. 0,15 καὶ πλ. 0,11 μ., εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάστασι καὶ πιάει ὀλόκληρη τὴν πρώτη σελίδα.

Γιὰ τοῦ παρόντος ἐμμαρτέρου γράμματος φανεροῦται, ὡς 2 ἐγὼ ἢ Μαῖ-

στρισσα τοῦ Τζήργγα, γυνὴ τοῦ Πετζοκωλιού, μὲ 3τὸ ἴδιόν μου θέλημα ἐπούλησα τῆς Δούκισσας τοῦ 4Κωνσταντῆ Ζουμοῦ ἓνα ταπουλάκι¹, διὰ γρόσια² τρία, δεῖς τὸν Νιμπορκιόν, πλησίον τῆς παπαδιᾶς Κατζίλλη, δκαὶ ἔλαβα ἤδη τὴν τιμὴν σώαν³ καὶ δὲν ἔχω πλέον 7νά ζητῶ παρὰ τῆς εἰρημένης Δούκισσας. Καὶ δεῖς τὸ ἐξῆς νὰ τὸ ἐξουσιάζῃ ὡς οἰκεῖον αὐτῆς 9κτῆμα ἀναπόσπαστον, ἅτε ἀγορασθὲν 10καὶ τελείως ἐξοφληθὲν παρ' αὐτῆς. Διὸ ἐγένετο καὶ 11τὸ παρὸν ἐμμάστερον εἰς ἀσφάλειαν. 12'Εν Σόμῃ, ἀφογ' [=1771] 'Ιουλίον ιβ'.

13Μαῖστρισσα τοῦ Τζήργγα καὶ γυνὴ τοῦ Πετζοκωλιού στέργου.

14Εἰρήνη, θυγάτηρ αὐτῆς, ἐπόσχομαι.

15'Ο νοτάριος⁴ Νικόλαος Κλαδώης.

1. ὑποκορ. τοῦ: τόπος, ὅ=ὁ σπιτότοπος, τὸ οἰκόμεθον, 2. βλ. 7, 2, 3. βλ. 6, 2, 4. βλ. 9, 3.

15

1773 'Ιουλίου 9

Πωλητήριο πετρότοπου

'Η Χατζάννα τοῦ Ζουμοῦ πούλησε στὸ Χατζῆ 'Ιωάννη Κώστα Θεωδωρῆ ἓνα πετρότοπο, κοντὰ στὸ σπίτι τῆς Φώταινας τοῦ Λεβεντέρη, στὸν "Αἰ Γιώργη, γιὰ ἐξῆ γρόσια. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γρηγόρης Λούπης.

Τὸ κεῖμενο εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, ὕψ. 0,14 καὶ πλ. 0,10 μ., εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάστασις καὶ πιάνει ὁλόκληρῃ τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημεῖωμα: Πωλητικὸν¹ πετροτόπου εἰς τὸν "Αἰγιον Γεώργιον. 'Εγγράφη τὴν θ'=9 'Ιουλίου, ἀφογ' [=1773].

1Τὸ παρὸν φανερώνει, ὡς ἡ Χατζάννα τοῦ Ζουμοῦ ἐπούλησε, μὲ 2τὸ ἴδιόν της θέλημα, τοῦ Χατζῆ 'Ιωάννου Κώστα Θεωδωρῆ ἓνα πε-3τρότοπον πλησίον τῆς Φώταινας τοῦ Λεβεντέρη τοῦ ὁσπιτίου εἰς 4τὸν "Αἰγιον Γεώργιον, διὰ γρόσια² ἐξῆ, ἅπερ τὰ ἔλα-5βεν ἡ ἐρθεῖσα Χατζάννα σῶα καὶ δὲν ἔχει πλέον νὰ 6ζητῇ, ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ [καὶ] εἰς τὸ ἐξῆς νὰ τὸν ἐξουσιάζῃ 7ὁ εἰρημένος Χατζῆ 'Ιωάννης ὡς οἰκεῖον αὐτοῦ κτῆμα ἄσυλον³, 8ἅτε ἀγορασθὲν καὶ τελείως ἐξοφληθὲν παρ' αὐτοῦ. 9Διὸ ἐγινε καὶ τὸ παρὸν εἰς ἐνδειξιν. 10'Εν Σόμῃ, ἀφογ' [=1773] 'Ιουλίον θ'.

11Χατζάννα τοῦ Ζουμοῦ ἐπόσχομαι εἰς τὰ ἄνωθεν.

12'Ο πρωτονοτάριος παπα-Γρηγόριος Λούπης.

1. βλ. 6, 1, 2. βλ. 7, 2, 3. ἀσύλητο, ἀδιαφωάνιστο, τὸ ἀλλοχού ἀναπόσπαστον.

16

Πωλητήριο ἀμπελότοπου

1777 Μαρτίου 31

'Η "Αννα τοῦ Χατζηγιαννίου πούλησε στὴ Χατζῆδαινα, τῇ γυναίκα τοῦ

Χατζή Ἰωάννου Κώστα Θεοδωρή, γιὰ πέντε γρόσια, ἓνα ἀμπελότοπο στὴν Καρποθήκα. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ νοτάριος Νικόλαος Κλαδάκης.

Τὸ κείμενο, ποὺ εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμινὸ χαρτί, ὕψ. 0,150 καὶ πλ. 0,014 μ., εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση καὶ πιάνει ὁλόκληρη τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Πωλητικὸν ἀμπελοτόπου εἰς τὴν Καρποθήκαν, γραφέν τὴν λα΄=31 Μαρτίου, ἀφοῦ=1777.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος ἐμμερτύρου γραμματος γίνεται ὁ δῆλον ὡς 2ῆγὼ ἡ Ἀννα τοῦ Χατζηγιαννοῦ, μὲ τὸ ἴδιόν μου θέλημα, 3ῆπούλησα τῆς Χατζήδαινας, συζύγου Χατζή Ἰωάννου Κώστα Θεοδωρή, 4ῆνα ἀμπελότοπον εἰς τὴν Καρποθήκαν, κοντὰ τοῦ 5Δημητρίου τοῦ Κατζικᾶ τῆς κόρης τὸ σκυδάκι¹, διὰ 6γρόσια² 5, λέγει πέντε, ἄπερ καὶ ἔλαβα ἤδη σῶα καὶ δὲν 7ῆχω πλέον τὰ ζητῶ παρὰ τῆς εἰρημένης Χατζήδαινας 8μήτε πολὺ μήτε ὀλίγον καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ τὸν 9ῆξουσιάζῃ ἡ εἰρημένη Χατζήδαινα ὡς οἰκεῖον αὐτῆς 10κτηῖμα ἀναπόσπαστον, αἶτε ἀγορασθὲν καὶ τελείως 11ῆξοφληθὲν παρ' αὐτῆς. Διὸ ἔγινε καὶ τὸ παρὸν εἰς ἀσφάλειαν. 12 Ἐν Σέμη ἀφοῦ [=1777] Μαρτίου λα΄.

13᾽ Ἀννα τοῦ Χατζηγιαννοῦ ἐπόσχομαι.

14᾽ Ο νοτάριος³ Νικόλαος Κλαδάκης.

1. ἡ μικρὴ σκυιά¹ λέγεται καὶ σκυίδι, τὸ τοπωνύμιον: Τὰ σκυίδια (βλ. καὶ Χ. Ι. ΠΑΝΑΓΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Τοπωνύμια Σόμης, Τὰ Συμακιά, τ. Α', 1972, σ. 61), βλ. καὶ 8, 1, 2. βλ. 7, 2, 3. βλ. 9, 3.

17

Πωλητήριο ἀμπελιοῦ

1777 Ἀπριλίου 26

Ἡ Ἑλένη, κόρη τοῦ Μιχάλη Φωκᾶ, μὲ μάρτυρα τὸ Χατζή Νικήτα Ἰωάννου Μαρκονῆ, πούλησε στὸ Δουκισσὶ Χατζή Νικήτα Κυπριώτη ἓνα ἀμπέλι στὴ Τσαγκριά γιὰ 30 γρόσια. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γρηγόρης Λούπης καὶ τὸ ἔχει ἀντιγράψει ἀπὸ τὸ πρωτότυπο ὁ Χατζή Ἀγαπητός.

Τὸ ἀντίγραφο αὐτό, ποὺ ὅπως γράφει ὁ ἀντιγραφέας στὴν κορυφὴ τῆς πρώτης σελίδας εἶναι αἶσον ἀπαράλλακτον τοῦ [πρωτοτύπου] γράμ[ματος], εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμινὸ χαρτί, ὕψ. 0,138 καὶ πλ. 0,098 μ., εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση καὶ πιάνει ὁλόκληρη τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἀντιγραφέας, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Ἰσον γράμμα διὰ τὸ ἀμπέλι τῆς Ἑλένης, ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Τσαγκρίαν.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος δηλοποιεῖται, ὡς ἡ Ἑλένη, θυγάτηρ 2τοῦ Μιχάλη Φωκᾶ, ἐπούλησεν, μὲ τὸ ἴδιον 3αὐτῆς θέλημα, τοῦ Δουκισσίου Χατζή Νική-

τα Κυ-4πριώτη ένα ἀμπέλι εἰς τὴν Τζαγκριάν, πλη-5σίον τοῦ Χατζῆ Δημή-
τηρ Φασουλαρίου διὰ γρόσια¹ θωριάντα, ἅπερ ἄσπρα² τὰ ἔλαβεν ἤδη 7ῇ ρη-
θεῖσα Ἑλένη ὅλα σῶα³ καὶ ἀνελλι-8πῇ καὶ δὲν ἔχει πλέον τὰ ζητῶ τίποτες.
9 Ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ τὸ ἐξουσιά-10ζῃ τὸ εἰρημένον Λουκισσί
ὡς οἰκεῖον αἰ-11τῆς κτήμα ἄσυλον⁴, ἅπερ⁵ ἀγορασθὲν 12καὶ τελείως ἐξοφλι-
σθὲν παρ' αὐτῆς. Διὸ 13γινε καὶ τὸ παρὸν εἰς ἐνδειξιν. 14 Ἐν Σύμῃ, ἀφοῦ
[=1777] Ἀπριλίου κατ'.

15 Ἑλένη, θυγάτηρ τοῦ Μιγάλη Φουκά, ὑπόσχομαι.

16 Χατζῆ Νουφίας Ἰωάννου Μαρκοῦ στέργω.

17 Ὁ πρώην γραφεὺς, πρωτονοτάριος παπα-Γρηγό-18ριος Λούπηης.

19 Ὁ νῦν Χατζῆ Ἀγαπητὸς γραφεὺς.

1. βλ. 7, 2, 2. βλ. 12, 2· ἔδω ὅμως μετὰ τὴν ἐννοιαὶ χρήματα, 3. βλ. 6, 2, 4. βλ. 15,
3, 5. ἀναγν. ἄτε.

18

Διαθήκη Σεβαστῆς, θυγατέρας Κώστα Θεοδωρῆ

1778 Νοεμβρίου 11

Ἡ Σεβαστή, κόρη τοῦ Κώστα Θεοδωρῆ, μετὰ διαθήκῃ της, ποὺ τὴν ἔχει
συντάξει ὁ νοτάριος Νικόλαος Κλαδάκης, ὁρίζει γενικὴ τῆς κληρονόμο τὴν
ἀνεψιά της Σεβαστή, κόρη τοῦ ἀδελφοῦ της Χατζῆ Ἰωάννη καὶ τῆς κληροδο-
τεῖ σπῆτι στὸ Βιγλί, σπῆτι στὰ Κρασοκέλλια καὶ ἀμπέλια καὶ χωράφια στὴ
Τσαγκριά, στὸ Λιενί, στὴν Ἀγιά-Μαρίνα, στίς Ἀνιβασιές, στὰ Λικότυνα,
στὸ Τολί, στὴ Νουλιά, στὸ Πότι, στὸ Νημοράκι, στὸν Καλλιβάτο, στὸν Αἰ-
γιαλό, στὴν Κάτω Μεριά, στὰ Κάψαλα καὶ στὰ Μάρμαρα. Ἐπίσης τῆς κληρο-
δοτεῖ τὴν προίκα τῆς ἀδελφῆς της Μαρίνας, θεῖας τῆς κληρονόμου, ὅπως τὴν
περιγράφει τὸ δωρητήριο τῆς μάνας τους Ἀννας.

Τὸ κείμενον εἶναι γραμμένον σὲ περγαμινὸ χαρτί, δίφυλλο, ὅψ. 0,310 καὶ
πλ. 0,220 μ., εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάστασις καὶ πᾶναι τὴν πρώτην σελίδα. Στὴν
τέταρτην σελίδα ὑπάρχει, γραμμένον ἀπὸ ἄλλο χερὶ, τὸ σημείωμα: Διαθήκη
Σεβαστῆς, θυγατρὸς Κώστα Γιάννη Θεοδωρῆ, ἥτις ἐγράφη τῇ 11 Νοεμβρίου
τοῦ 1778—, ἀφοῦ ἀπὸ Νικόλαον Κλαδάκην καὶ διαλαμβάνει ὅτι ἀποκαθιστᾷ
κληρονόμον της τὴν κόρην τοῦ Χατζῆ Γιάννη ἀδελφοῦ της, Σεβαστὴν καὶ
αὐτὴν ὀνομαζομένην.

Γιὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικῶς καὶ ἐμμηνητόρον γράμματος γίνεται δη-
λον ὡς ἡ Σεβαστή, θυγάτηρ τοῦ Κώστα Θεοδωρῆ, 22ετι ζωῶσα καὶ τὰς φρε-
νας ἔχουσα σώας, οἰκειὰ βουλῇ καὶ αὐτοπροαιρέτῳ διαθέσει, δίδει μετὰ τὴν ἐν-
χρὴν της, 3πρὸς ψυχικὴν σωτηρίαν καὶ σωματικὴν αὐτῆς κυβέρνησιν¹, τῇ ἀ-
νεψιᾷ αὐτῆς Σεβαστῇ, θυγατρὶ τοῦ ἀγαδελφον της Χατζῆ Ἰωάννου, ὅτι
καὶ ἂν ἤθελε τῆς εὐρεθῇ, ὀλίγον ἢ πολὺ, τὰ τὸ ἐξουσιάζῃ ἢ εἰρημένη ἀνεψιά

της Σεβαστή και τινὰς ὄνὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ τὴν ἐνοχλήσῃ, ὥσῃς ὅπου εἶναι μὲ τὴν βουλὴν της καὶ μὲ τὴν εὐχὴν της. Πρὸς τοῦτοις χαρίζει αὐτῇ καὶ τὴν προίκα τῆς αὐταδέλφης της Μαρίας καθὼς διαλαμβάνει τὸ γράμμα αὐτῆς, ὅπερ ἔδωκῆσατο αὐτῇ 7ῇ μῆτιρ αὐτῆς Ἄννα. Καὶ πρῶτον μὲν καὶ αὐθις δίδει τὴν εὐχὴν της ὁμοῦ καὶ τῶν γονέων της καὶ ἀκολουθῶς τὰ δκάτωθεν γεγραμμένα πράγματα: ἓνα ὁσπίτι εἰς τὸ Βιγλί, ἀνώγει, κατώγει, μὲ δῶμα, μὲ στέρναν καὶ αὐλὴν 95000 περιέχει κοντὰ τοῦ Μιχάλη Μαρονδίου. Εἰς τὴν Τζαγκριὰν ἀμπέλι ἓνα πλησίον τοῦ παπα-Σαρή. Καὶ τῶν Κρασσελλί-10000 τὸ ὁσπίτι. Εἰς τὸ Αἰγενί ἀμπέλι πλησίον τῆς Εἰρήνης τοῦ Κουφακίου. Εἰς τὴν Ἀγίαν Μαρτίαν ἀμπελοτόπον ἓνα κοντὰ 11 τοῦ Κοριακοῦ Γαρμπονλλίου. Εἰς τὴν Ἀντισιὲς ἀμπελοτόπον πλησίον τοῦ παπα-Ἰωάννη τῆς Ἀλεμύρας. Εἰς τὰ Λιχότενα 12 ἀμπελοτόπον κοντὰ τοῦ Φαλαμονκκιοῦ. Εἰς τὸ Τολλί ἓνα χωράφι πλησίον τοῦ Ἀσπρόκωλου. Καὶ τὸ ἀδελφομοῖρι² τοῦ πάππου της 13 Νικόλα Γαρμπονλλίου, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκειται. Εἰς τὴν Νουλίαν χωράφι κοντὰ τῆς Ἄννας τοῦ Ζερβοῦ. Καὶ εἰς τὴν Ἀγίαν Μαρτίαν 14 ἓνα μοιράδι³ πλησίον τοῦ Βεργίου. Καὶ εἰς τὸ Ἐξω Πότι ἓνα χωράφι κοντὰ τοῦ Ψαφροῦ]. Καὶ εἰς τὸ Νημορᾶκι ἔ[να] 15 περιβόλι μὲ ὅ,τι καὶ ἂν ἔχη μέσα, κοντὰ τοῦ Κωνσταντίνου Σταφύλλια. Εἰς τὸν ἐπάνω Καλλιβάτον ἓνα χωράφι κοντὰ 16 τοῦ Κωνσταντίνου Κουτελλέ. Καὶ εἰς τὸν Αἰγιαλὸν ἑλῖαν μίαν κοντὰ τοῦ Σαρθοῦ. Καὶ εἰς τὴν Κάτω Μερίαν ἑλῖαν μίαν, 17 θήμισση⁴ μὲ τὴν Φώταινα τοῦ Ἀξονγγιοῦ. Καὶ εἰς τὰ Κάβαλα ἑλῖες ἔξη, θήμισες μὲ τὸ Κοντογιαννί. Καὶ 18 εἰς τὰ Μάρμαρα περιβόλι ἓνα μὲ σικιές. Καὶ μίαν ἑλῖαν κοντὰ τοῦ Συρσοῦ. Καὶ τὸ ἀμπέλι τοῦ Ποτιοῦ τὸ ἔδωκεν 196 Ἰωάννης ὁ μπάρβας⁵ της διὰ τὸ χάρος τοῦ κεροῦ⁶ της διὰ τὴν προίκα ὅπου τὰ ἐχρεωστοῦσαν γρόσια εἴκοσι. Ἔτι δὲ τῆς δίδει 20 καὶ ἓνα τέξερι⁷ μπακιρένιον⁸ καὶ σαχάνια⁹ τρία μπακιρένια καὶ σικλί¹⁰ ἓν καὶ τυροζέστην ἓνα. Αὐτὰ ὅλα τῆς 21 τὰ δίδει μὲ τὴν εὐχὴν της καθὼς ἀνωτέρω ἐγράψαμεν, δηλαδὴ νὰ τὰ ἔχη εἰς τὴν ἐξουσίαν της ὅ,τι θέλει νὰ τὰ κάμῃ 22 ῃ ρηθεῖσαι Σεβαστή. Εἰ δὲ τινὰς ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς της ἤθελε δοκιμάσει νὰ ἐνοχλήσῃ τὴν ρηθεῖσαν Σεβαστήν, νὰ εἶναι ἡ γνώμη 23 του ἀκρος καὶ τὴν κατάραν της νὰ ἔχη ὥς παραβάτης τῆς προσταγῆς της, νὰ τὴν ἐμμελῆται δὲ καὶ εἰς τὸ γῆρας της καὶ μετὰ τὸν 24 θάνατόν της νὰ κυβερνήσῃ¹¹ τὴν ἀμαρτωλὴν της ψυχὴν. Ὅθεν ἔγινε καὶ τὸ παρὸν εἰς ἀσφάλειαν. 25, αψοῇ [= 1778] Νοεμβρίου ια'.

26 Σεβαστή, θυγάτηρ τοῦ Κωνστα Θεοδοροῦ, ἐπὶ σκόμοι τὰ ἀνωθεν γεγραμμένα. 27 Ὁ νοτάριος¹² Νικόλαος Κλαδάκης.

1. μέριμνα, φροντίδα, 2. τὸ μερίδιο τῆς κληρονομίας ἀπὸ ἀδελφῶ (βλ. Μιχαηλίδου-Νουάρου, Λεξικὸν τῆς Καρπαθιακῆς διαλέκτου, Ἀθήναι 1972, σ. 11, στὸ λ. ἀφρός), 3. μερίδιο, τὸ ἀλλοχοῦ μεράδι, 4. μιὰ-μισὴ, 5. ὁ μπάρμπας, 6. τοῦ πατέρα, 7. χύτρα· τὸ τουρκ. tencere, 8. χάλκινο· ἀπὸ τὸ τουρκ. bakir, 9. ταψιά· τὸ τουρκ. sahan, 10. σκύλος, κουβάς, 11. νὰ φροντίσῃ, νὰ μεριμνήσῃ, 12. βλ. 9, 3.

Πωλητήριο σπιτιού

1779 'Ιανουαρίου κα'

'Η Ειρήνη, κόρη του Κώνστα Βαρσαμῆ, πούλησε στο χατζη-Γεώργη Χάσκα για 45 γρόσια το σπίτι της μητέρας της, που βρισκόταν κοντά στο σπίτι του Νικητά παπα-Σαλιάρη, με μάρτυρα την Άννα, κόρη του Γιώργη Λουγκρεῶ.

Το πωλητήριο, που είναι γραμμένο σε διφύλλο χαρτί, διαστάσεων 0,21 × 0,15 μ., και βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση, πιάνει το επάνω μέρος της πρώτης σελίδας. Το έχει συντάξει ο νοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιού.

Για το παρόντος έμμετρου γραμματος γίνεται δηλον ως η Ειρήνη, θυγάτηρ Κώνστα Βαρσαμῆ, 2μὲ το ἴδιον αὐτῆς θέλημα ἐπούλησε τὸ ὁσπίτιον τῆς μητρὸς αὐτῆς τοῦ Χατζῆ Γεώρ-3γῃ Χάσκα, κοντὰ τοῦ Νικητά παπα-Σαλιάρη, τὸ ὅποιον εἶναι ἀνώγι, κατώγι [μὲ] στέρναν καὶ μὲ ὄσσην αὐλὴν περιέχει, 4διὰ γρόσια¹ σαράντα πέντε, τὰ ὅποια ἄπερ καὶ ἔλαβεν ἥδη σῶα² καὶ ἀνελλιπῇ ὅκαι δὲν ἔχει πλέον ἢ εἰρημένη Εἰρήνη νὰ ζητῇ παρὰ τοῦ ρηθέντος χατζη-6Γεώργη τὸ οὐδέν, ἀλλὰ νὰ μένη εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ τὸ ὁσπίτιον ὡς οἰκίον 7αὐτοῦ κτῆμα ἀναπόσπαστον, ἄπερ [ἀνγκν.: ἄτε] ἀγορασθὲν καὶ τελείως ἐξοφληθὲν 8παρ' αὐτοῦ, διὸ ἐγινε τὸ παρὸν ἐμμέτρου καὶ ἔστω εἰς ἐνδειξιν καὶ 9ἀσφάλειαν. Ἐν Σόμῃ, ἀφοθ' [=1779] 'Ιανουαρίου κα'. 10Εἰρήνη, θυγάτηρ τοῦ Κώνστα Βαρσαμῆ, ἐπόσχομαι. 11' Άννα, θυγάτηρ τοῦ Γεώργη Λουγκρεῶ, ἐπόσχομαι. 12' Ο νοτάριος³ παπα-Γεώργιος Κατερινιού.

1. βλ. 7, 2, 2. βλ. 6, 2, 3. βλ. 9, 3.

Πωλητήριο οικόπεδου

1779 'Ιουλίου 22

'Η Μαρία, κόρη του Νικόλα Μπηναρδῆ, πούλησε στο Χατζῆ Ἀγαπητό, για 65 γρόσια, ένα οικόπεδο στον Λύγερνῶ, στις Μυρτιές, κοντά στο παπα-Ξυνηδῆ. Το πωλητήριο έχει γράψει ο πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιού.

Το κείμενο, που είναι σε πολύ καλή κατάσταση, είναι γραμμένο σε διφύλλο περγαμηνῶ χαρτί, ὕψ. 0,195 καὶ πλ. 0,140 μ., καὶ πιάνει τὸ μισὸ τῆς πρώτης σελίδας. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Χωράφι πὺ ἐπῆρα ἀπὸ τὴν Μαρία Μπηναρδῆ εἰς τὸν Λύγερνῶν, κοντὰ τοῦ παπα-Ξυνηδῆ. Ὅργιες¹ δώδεκα εἰς τὸ μάκρος ἀπὸ τὸ ἐδικὸν μου καὶ ἐκεῖ, ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸν δρόμον καὶ ἕως τοὺς ἀπάνω κρημνοὺς. Διὰ γρόσια 65.

Για τοῦ παρόντος ἐμμετρου γραμματος γίνεται δηλον, ὡς ὅτι ἡ Μαρία,

θυγάτηρ 2Νικόλα Μπηταρδῆ, ἐπούλησε τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ ἓνα τόπον εἰς τὸν Αἰγερνόν, 3εῖς τὲς Μυρτιές, κοντὰ τοῦ παπα-Συνιδῆ, διὰ γρόσια² ἔξη, τὰ ὅποια τὰ ἔλαβε 4ῆδη σῶα³ μέχρι καὶ ὀβολοῦ. Ὅθεν εἰς τὸ ἔξης ὁ ἀνωθεν τόπος νὰ δεῖται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ εἰρημένον Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, ὡς οἰκεῖον αὐτοῦ κτη-θῆμα ἀνεπόσπαστον⁴, ἄτερ⁵ ἀγορασθῆν καὶ τελείως ἐξοφληθῆν παρ' αὐτοῦ. Διὸ ἔγινε καὶ τὸ παρὸν καὶ ἴστω εἰς ἀσφάλειαν. 8 ραφ' [= 1799] Ἰουλίον κβ' ἐν Σύμῃ.

9Μαρία, θυγάτηρ Νικόλα Μπηταρδῆ, βεβαιώνει τὰ ἀνωθεν.

10Ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιοῦ.

1. ὀργιά, ἡ=μονάδα μήκους· τὸ διάστημα ἀπὸ τοῦ ἑκὰ ἄκρου τοῦ ἑνὸς χεριοῦ μας ἕως τοῦ ἄλλου ἄκρου τοῦ ἄλλου μας χεριοῦ, ὅταν τὰ ἔχωμε σὲ ἑστίαση, 2. βλ. 7, 2, 3. βλ. 6, 2, 4. ἀνεπόσπαστον, 5. ἀναγν. ἄτε.

21

Ἐπιτροπικόν

1781 Σεπτεμβρίου 4

Τὸ Δουκισσί, σύζυγος τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, κόρη τοῦ Χατζῆ Νικήτα Κυπριώτη, προκειμένου νὰ πάη γιὰ προσκύνημα στοὺς Ἁγίους τόπους, ἀφήνει γενικὸν ἐπίτροπο τῆς περιουσίας της τὸ Μιχάλη Καλαφατᾶ. Τὸ ἔγγραφο ἔγραψε ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιοῦ καὶ τὸ ὑπογράφη ὡς μάρτυρας ὁ παπα-Νικήτας Χάλαρης.

Τὸ κείμενο, ποὺ εἶναι γραμμένον σὲ μονόφυλλο χαρτί, ὕψ. 0,22 καὶ πλ. 0,16 μ., εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι καὶ πιάνει ὁλόκληρην τὴν πρώτην σελίδα.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος ἐπιτροπικοῦ καὶ ἐμμορτύρου γράμματος γίνεται δη-
λον ὅτι, θεῖα νεύ-2σει καὶ βουλήσει, ἐκίνησε πρὸς προσήνησιν τοῦ Ἁγίου καὶ
Ζωοδόχου Τάφου ἡ Δοῦ-3κισσα, θυγάτηρ τοῦ Χατζῆ-Νικήτα Κυπριώτη,
γενὴ δὲ τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, ὅθεν 4ἀποκαθιστᾶ ἴδιον ἐπί-
τροπον καὶ καθολικὸν οἰκοκύριον τὸν κὺρ-Μιχάλην 5Καλαφατᾶν, ἀφήνοντας
καὶ δύο δευτέρια: τὸ ἓνα μέσα εἰς τὴν κασέλαν¹ τῆς 6κλεισμένον καὶ τὸ ἄλ-
λον εἰς χεῖράς του, διὰ νὰ ἔχη τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κύρος, ὡς 7ἴδιος οἰκοκύριος,
νὰ δίδῃ καὶ νὰ παίρῃ² καὶ εἰς ὅσα ἤθελεν κάμει νὰ εἶναι 8ὅλα καλὰ καμωμένα,
ἥγουν εἰ μὲν ἤθελεν τὸν φωτίσει ὁ Θεὸς καὶ δώσει μαῖδιᾶ³ ἢ εἰς 9καρὰβοκυ-
ραίους ἢ εἰς 10πραγματευτὰς ἢ εἰς 11Βενετζάνους ἢ εἰς 12καὶ ἄλλους 10ῆ ὅπου ἤθελεν
δώσει νὰ εἶναι καλὰ δοσμένα καὶ νὰ εἶναι ὅλα τὰ κέρ-11δη ἐδικὰ της, δηλαδὴ
ὅ,τι διάφορον⁴ ἤθελεν δέξει. Πάλιν δέ, ὅπου ὁ Θεὸς νὰ φν-12λάβῃ, εἰ μὲν ἤ-
θελεν ἐπανέβῃ⁵ καμμία ζημία, νὰ εἶναι καὶ αὐτὴ ἐδική της, 13ἐπειδὴ καὶ τὰ
δύο ἀμφοτέρω περπατοῦν, τὰ κέρδη μὲ τὴν 14ζημίαν, ὅλα ἀπὸ 14της, νὰ
τρέχουν τόσον καὶ τὸ διάφορον ὅσον καὶ ἡ 15ζημία. Ὅθεν καὶ διὰ τὸ 15βεβαιον
τῆς ἀληθείας, ἔγινε τὸ παρὸν ἐπιτροπικόν⁶ καὶ ἐδόθη εἰς χεῖράς του καὶ 16
ἴστω εἰς ἀσφάλειαν. ραφα' [= 1781] Σεπτεμβρίου δ' ἐν Σύμῃ.

17 Δουκισσί, θυγάτηρ Χατζή-Νικήτα Κυπριώτη, γυνή δὲ Χατζή-Ἰωάν-
του, ἐπόσχομαι.

18 Παπα-Νικήτας Χάλαρης μαρτυρῶ.

19 Ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιού καὶ γραμματικὸς τοῦ
νῦν καιροῦ.

1. τὸ μπαούλο· τὸ βενετικὸ cassola, 2. νὰ παίρνη, 3. μαϊδί, τὸ=ὁ τουρκικὸς πα-
ράς 40 παράδες=1 γρόσι· ἐδῶ μαϊδιά=χρήματα. 4. κέρδος, 5. ἐὰν συμβῇ, 6. τὸ πλη-
ρεζούσιο.

22

Πωλητήριο μαγαζιού

1782 Ἀπριλίου 11

Ὁ Χατζή Φώτης Ρεϊτζης Χατζή Καλοδούκα, μὲ μάρτυρες τὸ Χατζή
Κώστα καὶ τὸ γιὸς του, πούλησε στὴ Χατζήδαινα Τσατταλιού ἓνα μαγαζὶ στὸν
Αἰγιαλὸ γιὰ ὀγδόντα γρόσια. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ πρωτονοτάριος
παπα-Γεώργιος Κατερινιού.

Τὸ κείμενο, ποῦ εἶναι γραμμένον σὲ δίφυλλο περγαμινὸ χαρτί, ὕψ. 0,172
καὶ πλ. 0,120 μ., εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι καὶ πιάκει ἐλκλικήρη τήν πρώτη
σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένον ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο
σημείωμα: Πωλητικὸν¹ μαγαζικιού εἰς τὸν Αἰγιαλόν. Ἐγράφη τὴν ια' = 11
Ἀπριλίου τοῦ αψπβ' = 1782.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος ἐμμετρώον γραμματος γίνεται ὁ δὲ 2 Χατζή
Φώτη Ρεϊτζης Χατζή Καλοδούκα ἰδίᾳ θελήσει ἐπούλη-3σε τὸ μεγαζάκι²
του, ὅπου εἶναι εἰς τὸν Αἰγιαλόν, τῆς Χατ-4ζήδαινας Τζατταλιού, κατὰ τοῦ
Οἰκονόμου, διὰ γρόσι-5α³ ὀγδόντα, τὰ ὅποια ἀπερ καὶ ἔλαβεν ἡδη σῶα⁴ 6ὸ
ρηθείς Χατζή Φώτης παρὰ τῆς ρηθείσης Χατζήδαινας 7σῶα μέχρι καὶ ὀβολοῦ.
Ὅθεν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὰ ἐ-8ξῆς νὰ μένη τὸ μεγαζὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς
Χατζήδαι-9νας ὡς οἰκεῖον αὐτῆς κτήμα ἀνεπόσπαστον⁵, ἀπερ⁶ 10 ἀγορασθὲν
καὶ τελείως ἐξοφληθὲν παρ' αὐτῆς. Αὐτὸ 11 ἔγινε τὸ παρὸν καὶ ἔστω εἰς ἐνδειξιν
καὶ ἀσφάλειαν. 12, αψπβ' [= 1782] Ἀπριλίου ια' ἐν Σύμῃ.

13 Χατζή Φώτης Ρεϊτζη Χατζή Καλοδούκα ἐπόσχομαι.

14 Χατζή Κώστας καὶ νῦν του μαρτυρῶ.

15 Ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιού.

1. πωλητήριο, 2. ὑποκορ. τοῦ: μαγαζὶ, τὸ, 3. βλ. 7, 2, 4. βλ. 6, 3, 5. ἀναπό-
σπαστον, 6. ἀναγν. ἔτε.

23

Πωλητήριο μεριδίου στέρνας

1783 Αὐγούστου 6

Ἡ Μαρία, σύζυγος τοῦ Νικόλα Κατζαρῆ, πούλησε γιὰ 16 γρόσια στὴ
Σεβαστὴ Χατζή Ἀγαπητοῦ τὸ μερίδιό της σὲ μιὰ στέρνα, ποῦ ἀνῆκε καὶ στὴ

δύο. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινοῦ.

Τὸ κείμενο εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, ὕψ. 0,20 καὶ πλ. 0,14 μ., βρίσκεται σὲ κάπως καλὴ κατάσταση καὶ πικνέει ὁλόκληρην τὴν πρώτην σελίδα. Στὴ δεύτερη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Τὴν ὀπισθεν στέρναν ὁλοκληρον ὁμοῦ καὶ τὸν ὅσον τόπον ἔχει ἀπ' ἐξω τὴν ἐπώλησεν σήμερον ἡ θεία Σεβαστὴ οἰκειοθελῶς τῷ ἀνεψιῷ αὐτῆς Χατζῆ 'Αγαπητῷ Χατζῆ 'Ιωάννου καὶ ἔλαβε καὶ τὴν συμφωνηθεῖσαν τιμὴν σώαν¹. Διὸ καὶ πρὸς ἐνδειξιν ὑπογράφεται. Σεβαστὴ θυγάτηρ Χατζῆ 'Αγαπητοῦ βεβαιῶ, 1805 Νοεμβρίου ε'. 'Αγαπητὸς Χατζῆ Νικήτα ἔγραψα. 'Επίσης στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Γράμμα τῆς στέρνας ὅπου ἀγόρασα ἀπὸ τὴν θείαν μου Σεβαστὴν Χατζῆ 'Αγαπητοῦ, ὅπου εἶναι ὀπισθεν τοῦ σικιδίου² τοῦ ὀσπιτίου καὶ πλησίον τῆς Μαρίας τοῦ Κώτη εἰς τὸ Λιγενί. Εἶναι καὶ τὸ μερίδιον ὅπου ἀγόρασεν ἡ ἰδία θεία μου καὶ τὸ ἐδοκὸν τῆς μερίδιον.

Γιὰ τοῦ παρόντος ἐμμαρτέρον γράμματος γίνεται δηλὸν ὡς ὅτι ἡ Μαρία θυγὴ Νικόλα Κατσαρά, ἔχοντα μίαν στέρναν ὁμοῦ μετ' τὴν Σεβαστὴ Χατζῆ 'Αγαπητοῦ τῆς ἐπούλησεν τὸ μερίδιόν της διὰ γρόσια³ δέκα ἔξαι τὰ ἔλαβεν ὅλα σώα μέχει καὶ ὀβολοῦ. "Ὅθεν λοιπὸν ἡ στέρνα δεῖς τὸ ἐξῆς νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς εἰρημένης Σεβαστῆς, ὅως οἰκεῖον αὐτῆς κτήμα ἀνεπόσπαστον⁴, ἅτερ⁵ ἀγορασθὲν ἔκαι τελείως ἐξοφληθὲν παρ' αὐτῆς. Διὸ ἔγινε τὸ παρὸν καὶ δέστω εἰς ἀσφάλειαν. ἀπ' [—1783] Αὐγούστου στ' ἐν Σέμμη.

Ἡ Μαρία, θυγὴ Νικόλα Κατσαρά, βεβαιῶναι τὰ ἀνωθεν.

Ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινοῦ.

1. βλ. 6, 2. 2. ἡ μικρὴ σικιδί λέγεται καὶ σικιδίου, τὸ (βλ. καὶ 8, 1). 3. βλ. 7, 2, 4. ἀνεπόσπαστον, 5. ἀναγν. ἅτε.

Με μάρτυρες τὸν ἐπίτροπο τοῦ Μητροπολίτη Ρόδου παπα-Νικήτα, τὸν ἀρχιμανδρίτη Νεόφυτο, τὸ Μιχάλη Καλαφατᾶ καὶ τὸ συντάκτη τοῦ προικοσυμφώνου Χατζῆ Μιχάλη, ὁ Χατζῆ Νικόλας Γιαννέσκος καὶ ἡ γυναῖκα του Μαρία παντρεύοντας τὴν κόρη τους Εἰρήνη μετ' τὸν Χατζῆ 'Αγαπητῷ, γιὸ τοῦ Χατζῆ 'Ιωάννη Χατζῆ 'Αγαπητοῦ, τὴν προικίζουν: Με ἓνα σπίτι, ἀνωγοκάτωγο καὶ με αὐλὴ καὶ στέρνα, ποὺ βρίσκεται κοντὰ στὰ σπίτια τοῦ παπα-Νικήτα Ξυνοῦ καὶ τοῦ Νικήτα Δημήτρη Κακλιοῦ, καὶ με ὅλα τὰ ἀπαραίτητα ἐπιπλα καὶ σκεῦη τοῦ νοικοκυριοῦ, τὰ ὅποια ἀναφέρονται ἓνα πρὸς ἓνα. 'Ακόμη με στέρνα τοιχογυρισμένη ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, κοντὰ στὰ σπίτια τοῦ Κλαδάκη καὶ τοῦ Μιλιδιῶνη, καὶ με δυὸ ἄλλα σπίτια στὸ Κάστρο, τὸ ἓνα κοντὰ στοῦ Γεώρ-

γη τοῦ Γκίλλη καὶ τὸ ἄλλο στὴν Ἑλέσα, κοντὰ στοῦ Μιχάλη τοῦ Γένεια. Ἐπίσης μὲ μιὰ ἄλλη στέρνα κάτω ἀπὸ τὸ Κάστρο, κοντὰ στοῦ Συκαλλιοῦ, καὶ δύο σπιτότοποις, τὸν ἓνα ἐπάνω ἀπὸ αὐτὴ τὴ στέρνα καὶ τὸν ἄλλο κοντὰ στοῦ Μαστρο-Θεοδωρῆ καὶ στοῦ παπα-Μαρκόνη, καθὼς καὶ μὲ εἰκοσιπέντε ἀμπελοκόμματα στὸ Πέδι καὶ μὲ ἀμπέλια, χωράφια καὶ μποστάνια στὴ Γερονιά, στὴν Ἀλεθινή, στὸν Ἀνιπασᾶ, στὶς Χαμές, στὴν Ἑρεϊκα, στὴν Κάτω Μεριά, στοὺς Στραβοῦς, στὸ Μεθυστή, στὴν Καρποθήκα, στὴν Ποταμιά, στὸ Πότι καὶ στὴ Δρακούντα. Τέλος μὲ ρουχισμό καὶ χρυσαφικά, ποὺ ἀναφέρονται ἓνα πρὸς ἓνα, καὶ μὲ μετρητά, ὀκατόσια γρόσια τουρκικὰ καὶ φλουριά, ποὺ ἀντιπροσώπευσαν τὴν ἀξία 50 γροσιῶν.

Τὸ κείμενο, ποὺ εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι, εἶναι γραμμένον σὲ δίφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, ὕψ. 0,400 καὶ πλ. 0,138 μ., καὶ πικνεῖ ὁλόκληρῃ τὴ δευτέρῃ σελίδα καὶ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς τρίτης. Στὸ ἄνω δεξιὸ μέρος τῆς δευτέρας σελίδας ὑπάρχει, γραμμένον ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: "Ὅτι ἴσον ἐστὶ τῆς ἀγκλαβῆς¹ ἀπαράλλακτο. Ἐπίσης στὴν τέταρτῃ σελίδα ὑπάρχει, γραμμένον ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: 1787 Ἰανουαρίου 26. ἴσον, ἀπαράλλακτον τῆς ἀγκλαβῆς τοῦ Χατζῆ Νικόλα Γιαννέσκου, ὅπου δίνει τοῦ κύρ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ Χατζῆ Ἰωάννου καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Εἰρήνης.

Εἰς δόξαν Χριστοῦ. 2, 1787 Ἰανουαρίου 26. Ὡδοῦ σημειώνομεν τὰ ὅσα προικοδοτεῖ ὁ Χατζῆ Νικόλας Γιαννέσκου 4 καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Μαρία εἰς τὴν θυγατέραν τοὺς Ἑρήνη, διὰ τὰ ὑπάρχοντα τὸ κύρ Χατζῆ Ἀγαπητόν, τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου Χατζῆ Ἀγαπητοῦ θυὸν εἰς τὴν κόρην των Ἑρήνη διὰ ὁμόζυγον. 7 Πρῶτον μὲν τοὺς δίνον τὰς εὐχὰς των. 8 Ἐπειτα τοὺς δίνον: 9 Ὁσπίτιον, ἀνόγι, κατόγι, μὲ ὄν[τ]α² καὶ μὲ ναυλὴ καὶ μὲ στέγ-10 να πλ[η]σίον τοῦ παπα-Νικολῆτα Ξενιῶ καὶ Νικηῆτα Δημήτριη Κα-11 κλιοῦ, κασέλες³ δύο, καθρέφτες δύο, καθδήλι ἁσημέ-12 νο, φερεφουρένα⁴ τζανάκια⁵ τέσσερα καὶ κοῦπες φερεφου-13 ρένες ἐπτά καὶ καννί⁶ φερεφουρένο μὲ καλᾶμιν⁷ ἁ-14 σμημένο καὶ ἓνα λόγγο προύζετο⁸ βενέτικον καὶ τὴν στο-15 λισιὰν τοῦ σπιτιοῦ μὲ τὰ χρειαζόμενά των. Ἐτι ἀπ' ὅξω 16 ἀπὸ τὸ αὐτὸ σπῖτιν μιὰν στέρνα τοιχογυρισμένη, πλῆ-17 σίον τοῦ Κλαδάκη καὶ τοῦ Μιλιωῶν. Στὸ Κάστρο σπῖ-18 τια δύο, τὸ ἓνα κοντὰ τοῦ Γεώργη κοντὰ [τοῦ] Γκίλλη καὶ 19 τὸ ἄλλο εἰς τὴν Ἑλέσα κοντὰ τοῦ Μιχάλη Γένεια. Εἰς 20 τὸ Πέδι ἀμπελοκόμματα εἰκοσιπέντε. Μιὰν 21 στέρνα⁹ ποκάτω¹⁰ ποὺ τὸ Κάστρο, πλησίον τοῦ Συκαλλιοῦ, 22 καὶ τόπον⁹ ποπάνω¹⁰ ποὺ τὴ στέρνα. Ἐνα σπιτότοπον 23 πλησίον τοῦ μαστρο-Θεοδωρῆ καὶ παπα-Μαρκόνη. 24 Εἰς τὴν Γερονιὰν ἀμπέλια δύο μὲ ἐλιές τέσσερις καὶ 25 μὲ συκιές, κοντὰ τοῦ Μιχάλη Κοντελλέ καὶ τοῦ παπα-26 Κοντζουκ[ι]οῦ. Στὴν Ἀλεθινήν περιβόλι μὲ συκιές καὶ μὲ τὸ 27 πέταλον¹⁰, κοντὰ τῆς Ἀννας τοῦ Χατζῆ Φιλίππου Σακελλά-28 ρη. Στὸν Ἀνιπασᾶ ἓνα πλατὺ¹¹ καὶ μὲ τὴν ἐλιά, πλησί-29 ον τοῦ Μιχάλη Κοντελλέ. [Σ]τὶς Χαμές ἀμπέλι κοντὰ τοῦ 30 Κορασάνη

καὶ Νικόλα παπα-Μίκλη. Εἰς τὴν Ἑρεικαν ἕνα 31πλάτν με σκυιὰν κοντὰ στοῦ μοναστηριοῦ. Στὴ Κάτω Με-32ριά χωράφι κοντὰ τοῦ Μιχάλη Μαστοριοῦ καὶ Νικό-33λα Φουκῆ. Στὶς Στραβοὺς χωράφι με ὄσες ἐλιές 34χει μέσα, κοντὰ τοῦ Κώστα Σανθοῦ. Στὸ Πάνερμον, 35εἰς τὸν Μεθυστήν, χωράφι κοντὰ τῆς Μα-36ρίας Κορτογιάντη. Στὴ Καρποθήκαν πέταλον κον-37τὰ τοῦ Νικόλα Τζαβαρῆ. Στὴ Ποταμιὰ δύο ἐλιές με τὸν τό-38πον τῶς. Στὸ Πότι φυτεῖα κοντὰ τοῦ Καλοδοῦκα Σπανοῦ 39καὶ παπαδιὰς Λεκοπάντη. Εἰς τὸ Πέδι πον-στανί¹² κοντὰ 40τοῦ Ἰωάννου Ρεῖζη Χαζῆ καὶ Μαρίας Χωματῆ. Στὴ Δρα-κούν-41τα χωράφι με ἐλιές τρεῖς κοντὰ τῆς κυρᾶ-Ρήνης, 42μῖαν περιβόλα¹³ με σκυιὰς κοντὰ εἰς τοῦ Ραμοῦ 43καὶ ἑτερη σκυιὰ εἰς τὴν αὐτὴ περιβόλα. Τὸ κρεβα-44τοστρώσαν τῆς, πού 'χει δύο πακλώματα καὶ σεζετεδες¹⁴ δύο, σαν-τό-45νια δύο, χρᾶμιν¹⁵ ἕνα, φελάκον¹⁶ δέκα, καβάδια¹⁷ 46δύο, γούνης τρεῖς, ἡ μία χρυσῇ καὶ οἱ δύο σοχίτικες¹⁸, ζιπού-47νια¹⁹ μεταξωτὰ ἔξη καὶ ἕνα χρυσό, γουνέλλα²⁰ χρυσῇ, 48ζωνάρια μεταξωτὰ τρία, γουνέλλες σόφοντες²¹ δώδεκα, 49πονκάμισα δώδεκα, μαντήλια δώδεκα. Τὸ πακίρε²² 50τῆς ὀκά-δες πενήντα, βέργιες²³ μαλαματένιες δώ-51δεκα, ἀπὸ τέσσερα φλονερά τὸ ζευγάρι, γρικέλια²⁴ 52ἀσημένια ζευγάρια δύο. 53Κατηλέρια²⁵ προύζενα δύο καὶ θυμιαστήρι²⁶ προύζετο καὶ γδι²⁷ προύζενο. 54Ἐμπούκλες²⁸ ἀσημένιες δέκα, κόλτσι²⁹ ἀσημενοκαπνι-55σμένα τέσσερα, δύο δακτυλῖδια μαλαματέ-νια καὶ γρό-56σια³⁰ τοῦρκικα ὀκτακόσια καὶ πενήτα γροσιῶν φλονερά 57καὶ τὰς εὐχὰς αὐτῶν.

58Χατζῆ-Νικόλας Γιαννάσκος, ὁ πατήρ αὐτῆς, ἐπόσχομαι στὰ 59ἀνωθε.

60Ἡ μήτηρ αὐτῆς Μαρία ἐπόσχομαι στὰ ἀνωθε.

61Ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Ρόδου παπα-Νικητῆς.

62Νεόφυτος καὶ ἀρχιμανδρ[ί]της, μάρτυς.

63Μιχάλης Κυλαφατῆς μαρτυροῦ.

64Χατζῆ-Μιχάλη Φασουλάρη ἔγραφα καὶ μαρτυροῦ.

1. ἀγκλαβή, ἡ=τὸ προικοσύμφωνο· τὸ μετγν. ἐγκλαβή, ἡ· λέγεται καὶ τσιπερές, 2. βλ. 13, 1, 3. βλ. 24, 1, 4. τὰ κατασκευασμένα ἀπὸ φαρφουρί (εἶδος πορσελάνης), τὸ τουρκ. firfirli, 5. πιάτα (τὸ τουρκ. çanak), 6. ραντιστήρι, ὅπως ἐκεῖνα τῶν ἑοικησιῶν, 7. με λαμιό, 8. μπρούτζινο (ἀπὸ τὸ ἰταλ. bronzo), 9. οὐδιόπεδο, 10. πατητήρι, 11. πλάτωμα, 12. βλ. 13, 3, 13. λέγεται καὶ περιβόλα, βλ. 2, 1, 14. μικρὰ χαλιά (ταπέτα), 15. τὸ κλι-νοσκέπασμα (τὸ τουρκ. ihgam), 16. θυλάκου=κελύφια, 17. καβάδι, τὸ=τμήμα τῆς πα-λαιότερης σωματικῆς φορεσιᾶς, λέγεται καὶ γουνέλλα, ἡ (ἦταν ἀνοικτὸ μπροστὰ καὶ πια-νόταν με πόρπες, τίς ἔμπούκλες· βλ. λ. στή στή. 28), 18. ἀπὸ τσόχ, 19. ζιπούνι, τὸ=τμή-μα τῆς γυναικείας σωματικῆς φορεσιᾶς χωρὶς μανίκια, ὅπως τὸ γιλέκο (τὸ ἰταλ. giubbone), 20. ὅ,τι καὶ τὸ καβάδι, 21. οἱ γουνέλλες αὐτὲς ἦσαν δεύτερης ποιότητος σὲ σχέση με τίς χρυσοφάντες, 22. τὰ οὐκισιὰ τῆς σκευῆ ἀπὸ χαλκὸ (τὸ τουρκ. bakir), 23. βέργα, ἡ=γυ-ναικεῖο κόσμημα καὶ συνάμα πόρπη, ποὺ στόλιζε τὸ κεφάλι, ἀλλὰ καὶ συγκατεῖχε τὰ ἐπὶ τὰ μαντήλια τῆς κεφαλῆς, ποὺ ἀποτελοῦσαν ἕνα ἀπὸ τὰ συμπληρώματα τῆς παλαιότερης γυναικείας σωματικῆς φορεσιᾶς, 24. τὰ κρικέλια=οἱ κρήνοι, κόσμημα (σκευαλάρικια) 25. κη-

ροστάσια, 26. τὸ θυμιατό, 27. τὸ γυνδί, 28. ἐμπούλλα, ἡ=πύρρη ἀσημένια ἢ ἐπιχρυσωμένη· πέντε ἕως ἑξή ἑνωσαν τὸ ἄνοιγμα τῆς γυνέλλας μπροστά, 29. κόλπια καὶ κόρπια καὶ γκόρπια, τὰ=τὰ ἐγκόλπια, χρυσᾶ κοσμήματα, 30. βλ. 7, 2.

Συμφωνητικὸ μαγαζιού

1787 Μαρτίου 1

Ἀντίγραφο συμφωνητικοῦ, μετ' τὸ ὅποιο ὁ Διάκω Κώστας Μπογιατζῆς καὶ ἡ Χατζῆ Δούκισσα, γυναίκα τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, ἔκτισαν μετ' κοινῇ δαπάνῃ ἓνα μαγαζὶ ἐπὶ τῇ Σκάλᾳ τοῦ Γαλιού (Αἰγιαλοῦ), κοντὰ ἐπὶ μαγαζὶ τοῦ Χατζῆ Νικόλα Γικινάσκου, γιὰ νὰ ἔχουν μισά-μισὰ τὰ ἔξοδα καὶ τὰ ἔσοδα. Τὸ συμφωνητικὸν ἔχει γράψῃ ὁ Χατζῆ Ἀγαπητὸς Χατζῆ Ἰωάννου.

Τὸ κείμενον, πού εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάστασις, εἶναι γραμμένον ἐν δίφυλλο περγαμηνῷ χαρτί, ὕψ. 0,195 καὶ πλ. 0,138 μ., καὶ πᾶναι ὁλόκληρη τὴν πρώτην σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένον ἀπὸ τὸ ἴδιον χεῖρ, τὸ ἀκόλουθον σημείωμα: Ἰσον γράμμα τοῦ μαγαζιού.

Γ' Ἰσον ἀπαράλλακτον τοῦ γράμματος τοῦ μαγαζιού. Διὰ τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ καὶ ἐμμεστέρον γράμματος γίνεται δῆλον, ὅτι ἐσημερήσαν ἀμφότεροι, 4ῶ τε Διάκω Κώστας Μπογιατζῆς μετὰ τῆς Χατζῆ Δούκισσας, γυναικὸς Χατζῆ Ἰωάννη Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, καὶ ἔκτισαν ἓνα μαγαζὶ κατὰ εἰς τὴν 7 Σκάλᾳ τοῦ Αἰγιαλοῦ, πλησίον τοῦ μαγαζιού τοῦ Χατζῆ Νι-8 κόλα Γικινάσκου, καὶ ὅσα ἔξοδα ἔφν-θγαν τὰ ἀπεκρίθησαν¹ οἱ δύο τους, 8 τε 10ρη-θεῖς Διάκω Κώστας καὶ ἡ σθηθεῖσα Χατζῆ 11 Δούκισσα. Ὅθεν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, εἴ τι ἤθελεν 12 ἀκολουθήσουν, εἴτε ἔξοδα εἴτε ἔσοδα, 13 νὰ εἶναι τῆς μίσσης τῶν δύο τους. Ὅθεν ἔγιναν 14 καὶ δύο ὅμοια γράμματα καὶ ἐδόθησαν 15 εἰς χεῖρας τοῦ καθενὸς διὰ τὴν τῆς ἀληθείας ἐν-16 δειξιν καὶ ἀσφάλειαν.

17 Σήμερς, αφρτ' [=1787] Μαρτίον α'.

18 Κώστας Μπογιατζῆς ἐπὶ σχομαι.

19 Μιχαήλς Καλαφατᾶς μαρτυρῶ.

20 Χατζῆ Ἀγαπητὸς Χατζῆ Ἰωάννου γραφεύς.

1. κατέβαλαν.

Πωλητήριον σπιτιοῦ

1789 Αὐγούστου 8

Ὁ Ἰωάννης, γιὸς τοῦ χατζῆ-Γεώργη Χάσκα, πούλησε ἐπὶ Μανώλῃ Κρητικοῦ γιὰ 45 γρόσια ἓνα σπίτι, πού βρίσκεται κοντὰ ἐπὶ τῇς Εἰρήνης, κόρης τοῦ παπᾶ κυρ-Ἰωάννη Βεριού.

Τὸ πωλητήριον, πού εἶναι γραμμένον ἐν τετρασέλιδῳ περγαμηνῷ χαρτί,

διαστάσεων 0,205 × 0,150 μ. και βρίσκεται σε καλή σχετικά κατάσταση, πιάνει το επάνω μισό της πρώτης σελίδας. Το έχει συντάξει ο νοτάριος Νικόλαος Κλαδάκης.

Ιδιὰ τοῦ παρόντος ἐμαρτύρου γράμματος γίνεται δῆλον ὡς ὁ Ἰωάννης τοῦ ποτὶ¹ 2 Χατζῆ Γεώργη Χάσκα μὲ τὸ ἰδιόν του θέλημα ἐπούλησε τοῦ Μανώλη Κρητικοῦ 3 ἐνα ὁσπίτι καθὼς εὐρίσκεται, ἀνώγι, κατώγι, μὲ στέγναν καὶ μὲ αὐλήν, 4 πλησίον τῆς Εἰρήνης, θυγατρὸς πατῆρ⁵ κυρ-Ἰωάννου Βερσιῶ διὰ γρόσια² τεσσαρά-δοντα πέντε, ἀπερ καὶ ἔλαβεν ἤδη σῶα³ ὁ εἰρημένος Ἰωάννης καὶ ὁδὲν ἔχει πλέον νὰ ζητῇ παρὰ τοῦ εἰρημένου Μανώλη οὐδὲ πολὺ οὐδὲ ὀλίγον 7 καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ τὸ ἐξουσιάζῃ ὁ εἰρημένος Μανώλης ὡς οἰκεῖον αὐτοῦ 8 κτήμα ἀναπόσπαστον, ἅτε ἀγορασθὲν καὶ τελείως ἐξοφληθὲν 9 παρ' αὐτοῦ. Διὸ ἔγινε καὶ τὸ [παρὸ]ν εἰς ἀσφάλειαν.

10^ο Εν Σύμῃ, αψπθ' [=1789] Αὐγούστου η'.

11^ο Ο νοτάριος⁴ Νικόλαος Κλαδάκης.

1. τοῦ μικροῦ, 2. βλ. 7, 2, 3. βλ. 6, 2, 4. βλ. 9, 3.

27

Διαθήκη

1789 Αὐγούστου 19

Ὁ Χατζῆ Ἀγαπητός, γιὸς τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, μὲ ἰδιόχειρη διαθήκη του, ποὺ τὴν εἶχε συντάξει πρὶν πκντρευτῇ, ἀφήνει διάφορα ποσὰ γιὰ λειτουργίες, μνημόσυνα καὶ σαρκνταλείτουργα γι' αὐτὸν καὶ τὸν πατέρα του καὶ ἄλλα σημαντικὰ ποσὰ γιὰ τὸ σχολεῖο, τοὺς λεπρούς καὶ τοὺς πτωχοὺς τῆς Σύμης. Γενικὸ κληρονόμο τῆς ὑπόλοιπης περιουσίας του ἀφήνει τῇ μητέρα του, γιὰ νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ τυχόν χρεὴ του καὶ νὰ κἀν μνημόσυνα γι' αὐτὸν καὶ τὸν πατέρα του. Τὰ ροῦχα του τὰ ἀφήνει στοὺς πτωχοὺς καὶ στοὺς λεπρούς. Ἐπιτρόπους καὶ ἐκτελεστὲς τῆς διαθήκης του ὀρίζει τὸν ἀρχιμανδρίτη Νεόφυτο καὶ τὸ διδάσκαλο τοῦ σχολείου [τῆς Σχολῆς τῆς Ἀγίας Μαρίνας] ἱεροδιάκονο Γεράσιμο [τὸν Κερκυραῖο].

Τὸ κείμενο τῆς διαθήκης, ποὺ εἶναι σε καλή κατάσταση, εἶναι γραμμένο σε δίφυλλο περγαμηνὴ χαρτί, ὠψ. 0,280 καὶ πλ. 0,195 μ., καὶ πιάνει τὶς τρεῖς πρώτες σελίδες.

Γ^η παρουσά μου διαθήκη ἔγινεν, ἐὰν μοῦ σινέβῃ¹ θάνατος. 2 Τῆς θείας καὶ ἱερᾶς γραφῆς μέγα ἐκβοώσης γρηγορεῖτε καὶ προσεύ-δεσθε ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου 4 θηλονότι καὶ ἄλλαχού ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ ἔρχεται καὶ πάλιν δεῖς τὸ ψαλμικὸν ἀπόφθεγμα, πάροικοι καὶ περιπύδημοι ἐ-θσμέν διὰ τὴν τοῦ πρωτοπλάστον ἀρχαίαν παράβασιν καὶ παρα-7 γκοήν. Τούτου χάριν κρίνων κἀγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος δοῦ-8 λος τοῦ

Θεοῦ Χατζῆ Ἀγαπητός, φοβούμενος τὸ ἄωρον καὶ αἰφνίδιον θανάτου,
 ἵνα μὴ μείνῃσι τὰ ἐμὰ ἀκεβέρνητα καὶ ἀδιόρθω-10τα, ἐτι σώας ἔχον τὰς
 φρένας καὶ τὴν γλῶτταν προλαλῶν², πρὸ 11πάντων μὲν συγχώρησιν αἰτῶ
 παρὰ πάντων ἀρχιερέων, ἱερέων, 12ιερομονάχων, ἱεροδιακόνων, μοναχῶν καὶ
 ἀπαξ ἀπλῶς παντός τοῦ 13καταλόγου τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Ὅθεν ἀ-
 φήνω καὶ γὰρ ὁ ἁ-14νάξιος κατὰ τὴν τάξιν τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν: 15Εἰς
 τὸν κόντικα³ τοῦ Ἁγίου Τάφου διὰ τρεῖς παρησίας⁴ γρ. 150, 16εἰς τὸν Ἁ-
 γιον Γολγοθᾶ διὰ μνημόσυνον ἐμοῦ καὶ τῶν γονέ-17ων μου τῶν ζώντων τε
 καὶ τῶν τεθνεώτων γρ. 60, 18εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, εἰς τοὺς πατέρας διὰ μνη-
 μόσυνον γρ. 50, 19εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ὡσαύτως γρ. 50, 20εἰς τὴν Παναγίαν
 τοῦ Κόκκου εἰς Κύπρον γρ. 25, 21εἰς τὸν Πανερμώτην παρησίαν γρ. 25,
 22εἰς τὸν Μιχαὴλ παρησίαν γρ. 25, 23εἰς τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον παρησίαν γρ.
 25, 24εἰς τὰς ἐπτά ἐκκλησίας τοῦ Χωριοῦ ἀπὸ δέκα γρ. 70, 25τὰ λειτουργή-
 σουν καὶ ὅλες τὲς ἐκκλησίες διὰ σωτηρίαν μου γρ. 50, 26σοῦμα⁵ γρ. 530, 27-
 σοῦμα τὰ ὀπισθεν γρ. 530, 28διὰ τεσσαράκοντα σαραντάρια⁶ μου γρ. 200,
 29τοῦ Ἁγίου Ρόδου διὰ λειτουργίαν γρ. 25, 30 καὶ τοῦ Ἀέρης διὰ λειτουργίαν
 γρ. 15, 31καὶ ἔτερεν λειτουργίαν διὰ τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα γρ. 15,
 32εἰς τὸ σχολεῖον Σύμης γρ. 500, 33εἰς τὴν ἐλεημοσύνην τῶν πτωχῶν καὶ εἰς
 τοὺς λωβούς γρ. 500, 34καὶ διὰ μνημόσυνά μου ἀπὸ τὰ στέκουν εἰς 35τὴν αὐλὴν
 τοῦ Ἁγίου Ρόδου γρ. 250, 36καὶ εἰς τῶν ἱερέων τὸ κοντὶ γρ. 15, 37ἔγιναν ὅλα
 δύο χιλιάδες καὶ πεντήκοντα γροῖσια, 38σοῦμα ὅλα 2050, 39ἀπὸ τὰ ὁποῖα, ἐάν
 μοῦ συνέβῃ θάνατος, νὰ μὴ ἔχῃ τινὰς ἐξουσίαν 40νὰ διασείσῃ ἢ νὰ ἀνατρέψῃ
 οὐδὲ τὸ παραμικρὸν ἀπὸ τὰ ἄνωθεν, 41ὅπου διέταξα. Καὶ ἅς σταθῇ ὡς ἐπί-
 τροπὸς μου, ὅπου νὰ τὰ κυβερνή-42σῃ⁷ αὐτὰ ὅλα, ὁ ἐν ἱερομονάχοις παπα-
 κυρ-Νεόφυτος καὶ ἀρχιμαν-43δρίτης καὶ ὁ ἐν ἱεροδιακόνους κυρ-Γεράσιμος καὶ
 διδάσκαλος τοῦ 44σχολείου. Καὶ νὰ εἶναι ἀνενόχλητοι ἀπ' οὐδενός. Εἰς δὲ τὰ
 πράγμα-45τα ὅπου μᾶς εὐρίσκονται, νὰ εἶναι κληρονόμος εἰς ὅλα ἡ μητέρα μου,
 46πλὴν ὅσα ροῦχα ἐδικὰ μου εὐρίσκονται, νὰ τὰ δώσουσιν εἰς τοὺς λωβούς
 καὶ 47εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ κανένα νὰ μὴν λοκατισθῇ εἰς τὸ ὀσπίτι⁸. Εἰς δὲ
 τὰ 48ἄσπρα ὅσα μοι εὐρεθῶν παρα[πά]νω ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου διατάττομαι, 49νὰ
 εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς μητρὸς μου καὶ νὰ κυβερνᾷ πάντα-50τε τὰ μνημόσυ-
 νά μου ἀπὸ αὐτά, ὁμοίως καὶ τοῦ πατέρα μου. 51Τὸ δὲ διάφορον⁹ τῶν διακο-
 σίων γροσιῶν τῆς αὐλῆς νὰ δίδεται εἰς πτωχὰ καὶ 52πρῶτον εἰς δεσποτικὴν
 λειτουργίαν τὸν καθέκαστον χρόνον ἐμοῦ καὶ τῶν γονέων μου. Προσέτι εἰ
 μὲν 53καὶ ζητήσῃ ὁ Χατζῆ Νικόλας κάτι δικαιώματα ἢ διαφορὰς ὅπου ἔχει
 ἀπ' 54μου νὰ λάβῃ εὐθὺς ἀναμποδίστως τὸ ζητούμενον καὶ νὰ εἶναι
 ἀνε-55νόχλητος ἀπ' οὐδενός. Πρὸς τοῦτοις ὅπου ἤθελεν εὐρεθῇ ἰδῶν μου
 χρὴ-56ος, κατὰ τὸ δεφετέρι μου, νὰ [ἔχῃ] ἡ μητέρα μου νὰ τὰ εὐχαριστᾷ¹⁰. ὁμοί-
 57ως καὶ ὅπου με χρεωστοῦν, νὰ τὰ λαμβάνῃ ἀνεμποδίστως. Εἰ δὲ βου-58ληθῇ
 καὶ ἐνχειρῆσθαι τινὰς εἰς τὸ νὰ διασείσῃ ἢ νὰ ἀνατρέψῃ καὶ 59ἐνοχλήσῃ ἀπὸ

αὐτὰ τὰ ἄνωθεν, ὅπου διέταξα αὐτοπροαιρέτως, 60^η ἔχη τὰς ἀράς τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου 61^η καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν Ἁγίων καὶ νὰ εἶναι 62^{ος} ἐνοχος ἐν ᾧ καίσεως νὰ δώσῃ ἀπολογίαὶν τοῦ φοβεροῦ Κριτοῦ 63^{ου} Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἐν ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας Του. Πρὸς γὰρ τὴν 64^{περὶ} τοῦτου ἀσφάλειαν, ἔδωσα εἰς χεῖρας τοῦ Ἁγίου ἀρχιμανδρι-65^{τα} τὸ παρὸν ἰδιόχειρον τῆς διαθήκης μου γράμμα, ἵνα ἔ-66^{χη} τὸ κῆδος καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ κριτηρίῳ. 67^η Ἐν Σύμῃ, ἀπὸ [= 1789] Ἀγούστου 18^η.

68^η Αἰτῶ συγχώρησιν παρὰ πάντων. 69^η Ὁ ἐλάχιστος Χατζῆ Ἀγαπητός 70^η Χατζῆ Ἰωάννου Χατζῆ Ἀγαπητοῦ.

1. ἐὰν μὴ συμβῇ, 2. πιθανότατα: πρὸς λαλοῦν καὶ μὴ παράλειψῃ τοῦ ἐπιθέτου Ιωάννην, δηλ. γλώσσα πού νά μπορεῖ νά διατυπώσῃ ἐπιθυμίας, σκέψεις κ.τ.δ. 3. τὸ ἀλλὰχοῦ: φυλλάδα (βλ. 30, 5), 4. πιθανότατα: χρηματικὰς εἰσφορὰς, 5. σύνολο, 6. σαρανταλείτουργα, 7. νὰ τὰ διαχειρισθῇ, 8. καὶ στὸ σπίτι κανένας νὰ μὴ ἐμποδίσῃ, 9. κέρδος, 10. βλ. 12, 5.

28

Διαθήκη [τῆς Χατζήδαινας Εἰρήνης]

1793 Φεβρουαρίου 26

[Ἡ Χατζήδαινα Εἰρήνη, σύζυγος τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ] ὑπαγορεύει τῇ διαθήκῃ τῆς μπροστὰ στὸ συντάκτη τοῦ ἐγγράφου Γεώργιο Πατροῦ, τὸν ἐγγονό τῆς Χατζῆ Ἀγαπητοῦ [ἀπὸ τὸ γιό τῆς Χατζῆ Ἰωάννη] καὶ τίς θυγατέρες τῆς [Σεβαστή, Φώταινα καὶ Δουκισσί]. Ὁρίζει ἐπίτροπό τῆς καὶ ἐκτελεστή τῶν παραγγελιῶν τῆς τὸν ἐγγονό τῆς Χατζῆ Ἀγαπητοῦ καὶ παραγγέλλει ἀπὸ τὸ συνολικὸ ποσὸ τῶν 365 γροσιῶν, πού θὰ ἀποτελεσθῇ ἀπὸ τὰ χρήματα πού ἐκεῖνος τῆς κρατεῖ καὶ ἀπὸ ὅσα θὰ συγκεντρώσῃ ἀπὸ τὰ χρέη, πού τῆς ὀφείλουν διάφορα ἄτομα, τὰ ὅποια κατονομάζει, νὰ δώσῃ στὴν κόρη τῆς Φώταινα 50 γρόσια καὶ μὲ τὰ ὑπόλοιπα νὰ τῆς κἄνῃ σαρανταλείτουργα, κόλλυβα καὶ τρεῖς λειτουργίες μὲ Ἀρχιερέα. Ἐπίσης τοῦ παραγγέλλει τίς βέργες τῆς, πού τίς ἔχει ὁ ἴδιος, νὰ τίς δώσῃ στὸν Ἅγιο Τάφο καὶ ἐκεῖνος νὰ πάρῃ ὀρισμένα ἄλλα πράγματα, τὰ ὅποια μνημονεύει.

Τὸ καίμενο, πού εἶναι γραμμένον σὲ μονόφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, ὕψ. 0,275 καὶ πλ. 0,097 μ., καὶ βρίσκεται σὲ καλὴ κατάστασι, πιάνει ὁλόκληρὴ τὴν πρώτη σελίδα καὶ μέρος ἀπὸ τὴ δεύτερη.

1793 Φεβρουαρίου 26. 2^η Ἰδοῦ σημειώμεν τὰ ὅσα ἐπαράφηκεν¹ 3^η μάμμη μου, παρόντος ἐμοῦ τε καὶ τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ καὶ ὅλων τῶν κορῶν. Νὰ τῆς δώκωμεν σαραντάρια² 10 καὶ τὸ κόλ-θλυβόν τῆς νὰ τὸ κάμνωμεν εἰς τὸ 7^ο σπίτι τῆς Σεβαστῆς, διὰ τὰ ὅποια ἄ-δωκεν εἰς χεῖρας τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ μετρη-9^{τά} γρόσια³ 25, 10^η νὰ λάβωμεν καὶ ἀπὸ τὴν Κέλαιναν γρόσια 50, 11^η ἀπὸ τὸν Μιχάλην Γιαλλούρας γρόσια 50, 12^η ἀπὸ τὸν Κώστα Γιαλλούρας γρόσια 100, 13^η [σύνολον] γρόσια 225, 14^η καὶ ἀπὸ τὸν Γεώργιον Πατροῦν γρό-

σια 140, 15[σύνολον] 365, 16 από τὰ ὅποια τὰ δώσωμεν 17 τῆς Φώταινας, καθὼς εἶπεν 18 ἐκ στόμα της⁴, γρόσια 50, 19 τὰ ἐναπολειφθέντα νὰ γίνονται 20 κόλλυβα καὶ σαραντάρια καὶ τοῦ Δεσπότη 21 λειτουργίες 3. 22^ο Ἐτι ἐπαράγγειλεν διὰ τὲς βέργες⁵ της, 23 νὰ δοθῶν τοῦ Ἀγίου Τάφου, αἱ ὁ-24 ποῖαι ἐδόθησαν εἰς χεῖρας τοῦ Χατζῆ 25 Ἀγαπητοῦ παρουνί τις ἐπακόψα-26 μεν⁶ εἰς τὸν χρυσοχόν καὶ ἐβγήκαν 27 γρόσια 280, λέγει διακόσια ὀγδοήντα. 28 Εἰς τὰ ἄνωθεν ἐπαράγγειλεν, ἰδίῳ 29 αὐτῆς στόματι, τὰ σταθῇ ἐπίτροπός της 30 ὁ Χατζῆ Ἀγαπητός. 31 Ἐδωσεν καὶ εἰς ἐξουσίαν τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ 32 ἕνα τοῦμπλον⁷ καὶ ζάρφια⁸ 4. 33 Ἀκόμη μᾶς εἶπεν πὼς εἶναι 34 καὶ ὁ γρῆπος⁹ εἰς τὸ σπῆτι τῆς Σεβαστῆς ἁδοστος εἶτι καὶ 35 ἀκόμη εἶναι καὶ μία εἰκὼν ἀσημέννη 36 εἰς τὸ σπῆτι τῆς Φώταινας, τὴν ὅποιαν ἐδώρισε 37 νὰ δοθῇ τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ. 38 Γεώργιος Πατροῦς ἔγραφε καὶ βεβαίῳ.

1. ἔφησε ὡς τελευταία της ἐπιθυμία, παράγγελε, 2. βλ. 27, 6, 3. βλ. 7, 2, 4. τὸ ἀμέσως παρακάτω: ἰδίῳ αὐτῆς στόματι, 5. βλ. 24, 23, 6. ἀποτιμήσαμε, καθωρίσαμε τὴν τιμὴ (ἀξία) τους, 7. χρυσὸ νόμισμα βενετικὸ ἢ αὐστριακόν, διπλάσιο στὸ μέγεθος ἀπὸ τὸ φλουρί (ὁ Μιχ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ-ΝΟΥΑΡΟΣ, ἐνθ' ἀν., στὸ λ. τοῦμπλα (ῆ) λέγει πὼς ἀξίζει δύο λίρες), 8. βάζη (χρυσή ἢ ἀργυρή) ποτηριοῦ ἢ φλυτζανιοῦ ἢ τὸ σύνολο τῆς θήκης μὲ τὸ ποτήρι ἢ τὸ φλυτζάνι, 9. ἀλυσιτελεῖ συσκευὴ ἀπὸ δίκτυα, εἶδος τράτας.

29

Πωλητήριο περιβολακιοῦ

1793 Ἀπριλίου 19

Ἡ Φώταινα, γυναῖκα τοῦ Νικόλα Ντρῆ, πούλησε στὴ Χατζήδαινα Τσατταλιοῦ, γιὰ τρία γρόσια, ἕνα περιβολάκι στὸ Μύλο, κοντὰ στῆς Μαρίας Χατζῆ Κώνστα, καὶ γιὰ ἄλλα δύο γρόσια ἕνα ἀμπελόκομμα στὸ Πέδι, κοντὰ στῆς Βαϊτταίνας τοῦ Κυέλη. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψῃ ὁ νοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιού.

Τὸ καίμενο εἶναι γραμμένον σὲ δίφυλλο περγαμινὸ χαρτί, ὕψ. 0,18 καὶ πλ. 0,12 μ., εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση καὶ πᾶναι ὁλόκληρη τὴν πρώτη σελίδα. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένον ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Πωλητικὸν¹ περιβολακιοῦ μὲ πέταλον καὶ συκιδάκι εἰς τὸν Μύλον. Ἐγράφη τὴν 19 Ἀπριλίου τοῦ ,αψγγ'—1793.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος ἐμμοστέρον γράμματος γίνεται ὁ λόγος, ὡς ὅτι ἡ Φώταινα, 2 γυνὴ τοῦ Νικόλα Ντρῆ, ἐπούλησε τῆς Χατζήδαινας Τζατταλιοῦ εἰς 3 τὸ Μύλον ἕνα περιβολὴ μὲ πέταλον² καὶ συκιδάκιον³ μέσα, ἕκοντὰ εἰς τῆς Μαρίας Χατζῆ Κώνστα, διὰ γρόσια⁴ τρία. Τὰ ὅποια ἄπερ ὅκαι ἔλαβεν ἡδὴ σῶα μέχρι καὶ ὀβολοῦ ἢ ῥηθῆσα Φώταινα πα-θεῖ τῆς ῥηθείσης Χατζήδαινας. Ὅθεν λοιπὸν τὸ ἄνωθεν κτήμα 7 νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς εἰρημένης Χατζήδαινας εἰς τὸ ἔξης δὲς οὐκείον της πρᾶγμα, ἀνεπόσπαστον⁵, ἀπερ⁶ ἀγορασθὲν καὶ τε-9 λείως

ἐξοφληθὲν παρ' αὐτῆς. Διὸ ἐγινε τὸ παρὸν καὶ ἔστω εἰς ἰθαφάλειαν. ἀρχγ' [=1793] Ἀπριλίον 18'. Ἐν Σόμῃ.

11 Φώταινα, γυνὴ τοῦ Νικόλα Ντρεῖ, ἐπόσχομαι καὶ δίδω της ἀκόμα καὶ 12 ἔνα ἀμπελόκομμα εἰς τὸ Πέδι, κοντὰ τῆς Βαϊτταϊνας τοῦ Κκέλη, 13 διὰ γρόσια δύο, καὶ ἔλαβὰ τα καὶ εἶναι καλὰ δομένο καὶ πληρωμένο.

14 Ὁ γράφας νοτάριος⁷ παπα-Γεώργιος Κατερινιού.

1. πωλητήριο, 2. βλ. 24, 10, 3. βλ. 16, 1, 4. βλ. 7, 2, 5. ἀναπόσπαστον, 6. ἀναγν. ἄτε, 7. βλ. 9, 3.

30

Διαθήκη τῆς Χατζήδαινας Εἰρήνης

1793 Μαΐου 8

Ἡ Χατζήδαινα Εἰρήνη, σύζυγος τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, μὲ μάρτυρες τὸν Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο παπα-Νικήτα, τὸ Χατζῆ Κώστα τοῦ Χατζῆ Φώτη, τὸ Μιχάλη διάκο Ἰωάννη καὶ τὸν Ἰωάννη Κοντογιάννη κάνει τῇ διαθήκῃ της, ἐνώπιον τοῦ νοταρίου παπα-Γεώργη Κατερινιού. Μ' αὐτὴν ἀφήνει κληρονόμο καὶ ἐπίτροπό της τὸν ἐγγονό της, γιὸ τοῦ γιου της Χατζῆ Ἰωάννη, Χατζῆ Ἀγαπητοῦ μὲ τὴν ἐντολὴ πρώτα νὰ δώσῃ 50 γρ. στὸν Ἅγιο Τάφο ἀντὶ γιὰ τίς χρυσές της βέργες, τίς ὁποῖες τοῦ ἔχει παραδώσει, καὶ ἔπειτα νὰ εἰσπράξῃ ὅσα χρήματα ἔχει δανεισμένα, τὰ ὁποῖα καὶ μνημονεύει, καὶ νὰ κάμῃ κόλλυβα καὶ λειτουργίες γι' αὐτὴν καὶ τὴν κουμπάρα της τὸ Δουκισσὶ τοῦ Χλωμουδενιοῦ, ὅταν πεθάνουν, ἀναφέροντας μάλιστα καὶ τὴ δαπάνη γιὰ κάθε ἱεροτελεστία καθὼς καὶ ποῦ θὰ γίνῃ καθεμιὰ. Ἐπίσης τοῦ κληροδοτεῖ ὅ,τι κινητὸ καὶ ἀκίνητο ἤθελε βρεθῇ μετὰ τὸ θάνατό της καὶ ἐπιπλέον δύο εἰκόνες, δύο πυριόρες καὶ ἓνα γρόπτο, τὰ κατ'ἀλλοῖπα τοῦ πάππου του, Χατζῆ Ἀγαπητοῦ καὶ αὐτοῦ.

Τὸ κείμενο εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο χαρτί, ὕψ. 0,310 καὶ πλ. 0,210 μ., εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάστασις καὶ πιάνει τὴν πρώτη σελίδα καὶ τὴ μιστὴ δεύτερη. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ σημείωμα: διαθήκη τῆς μάμμης μου τῆς Χατζηαγαπητούδαινας.

Γ Επειδὴ ἡ ὥρα τοῦ θανάτου δὲν γνωρίζεται ἀπὸ τινά, μὲ τὸ νὰ ἔρχεται καὶ νὰ ὁρμᾷ αὐτὸς ὁ θάνατος ὥσάν κλέπτης λείψι τὸν καθένα, διὰ τοῦτο ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς προστάζει εἰς τὸ Ἱερὸν Αὐτοῦ Εὐαγγέλιον νὰ εἰμεσθεν¹ ὁπότε ἐξυπνοὶ καὶ προσεκτικοὶ καὶ νὰ προσευχώμεθα, διὰ νὰ μὴν ἔλθῃ ἔξωφρα εἰς ἡμᾶς ἐκεῖνη ἡ ἄδη-ἄλος ὥρα τοῦ θανάτου. Γρηγορεῖτε γάρ φησι καὶ προσευχεσθε, ἵνα μὴ αἰφνίδιος ἐπιστῇ ἐφ' ἡμᾶς ἡ ὥρα ἐκεῖνη· ὥς παρὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν. Τούτου χάριν καὶ ἡ Χατζήδαινα Εἰρήνη, γυνὴ τοῦ μακαρίτη Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, εἰς βαθύτατον γῆρας ἔλθων καὶ ἐνοήσας τὸ ἄδηλον τοῦ θανάτου καὶ φοβουμένη μήπως ἔλθων ἄνέτοιμον ἀρπιάσῃ καὶ ἀδιάθετον² εἰς τὰ βάραιρα τοῦ Ἄδου σῶσῃ, ἥδη χά-

ρειτὶ θεῖα σώας ἔχων τὰς φρένας] δκαὶ τὰς αἰσθήσεις, διατάσσεται καὶ διορί-
 ζει οἰκαιοθελῶς καὶ ἀποραβιάστως ὅσα ὑπάρχοντα ὁ Ἅγιος Θεὸς μὲ τὴν
 θλωνσιοπάροχον αὐτοῦ δεξιάν ἐχάρισεν διὰ χειρὸς τοῦ μακαρίτου συζύγου
 αὐτῆς εἰς αὐτήν. Πρὸ πάντων δὲ παρα-10καλεῖ θερμῶς καὶ ζητᾷ ἐξ ὅλης τῆς
 ψυχῆς, παρὰ πάντων τῶν ἀδελφῶν Χριστιανῶν, τὴν ἐκ καρδίας συγχώ-Προσιν,
 τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴ ἐκ ψυχῆς δίδει. Ἐπειτα δηλοποιεῖ ὅσα ὁ Ἅγιος ἐχαρίσατο
 ἀγαθά. Ὅθεν ἐν 12πρώτοις δίδει τὲς βέργες² τῆς εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον, τὲς
 ὁποῖες βέργες τὲς ἐγγείρισαι τοῦ ἐργουοῦ καὶ κλη-13ρονόμου καὶ ἐπιτροπῶν
 τῆς Χατζῆ Ἀγαπητοῦ. Ὅθεν λοιπὸν διὰ αὐτὲς τὲς βέργες ἔχει νὰ δίδῃ ὁ Χατζῆ
 Ἀγαπητὸς 14εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον μίαν παρησίαν⁴ γρ. 50 καὶ κόλλησον εἰς
 τὸν Ἅγιον Γαλοῦθᾶ γρ. 60 καὶ εἰς τὴν φυλλάδα⁵ τῶν 15πατέρων νὰ μνημονεύ-
 εται γρ. 50. Τοῦ Ἁγίου Ρόδου λειτουργίης δύο γρ. 25. Εἰς τὰς ἀκτῶς ἐκκλησίας
 τοῦ Χωριοῦ ἀπὸ 16ῆνα σαρανταλείτουρον καὶ νὰ κόμῃ καὶ τὰ κόλληβά της
 ὁ αὐτὸς ἐγγονάς της καὶ κληρονόμος Χατζῆ Ἀγαπητὸς κα-17θὼς εἶναι ἔθος
 τῶν χριστιανῶν καὶ ὅ,τι τῆς ἤθελεν εἰρεθῇ τῆς ρηθείσης Χατζῆδαινας κινήτων
 καὶ ἀκίτητον 18τὰ εἶναι ὅλα εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ εἰρημένου αὐτῆς ἐργουοῦ
 Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, τὰ ὅποια γράφομεν καὶ κατ' ὄνομα. Ἐν 19πρώτοις θέλει⁶
 ὁ Κώστας Γαλλοῦρας γρ. 100 αἰγούρα χωρὶς ὁμολογίαν⁷ καὶ εἰς τὸν Μιχάλη
 Μίγκλη γρ. 50 20αἰγούρα καὶ αὐτὰ χωρὶς ὁμολογίαν⁸ καὶ εἰς τὸν Σάουλη γρ.
 50 αἰγούρα μὲ ὁμολογίαν, τὰ ὅποια ἔχει 21νὰ τὰ λαμβάνῃ ἡ Σεβαστὴ θυγάτηρ
 αὐτῆς διὰ κόπους της. Εἰς τὸν Γεώργη Πατροῦ γρ. 140 αἰγούρα χωρὶς ὁμολο-
 22γίαν. Αὐτὰ ὅλα τὰ ἄνωθεν νὰ τὰ λαμβάνῃ ὁ Χατζῆ Ἀγαπητὸς, διὰ νὰ ἐξο-
 δεύσῃ πάντα τὰ παραγγελθέν-23τα παρ' αὐτῆς ὡς ἴδιος ἐξουσιαστής καὶ κλη-
 ρονόμος. Ἐτε τοῦ δίδει ἀκόμα μίαν εἰκόνα ἀσημένια τῆς Ὑ-24περαγίας Θεο-
 τόκου, ἡ ὅποια στέκει τὴν σήμερον εἰς τὸ ὀσπίτιον τῆς Φώταινας καὶ μία Ἱε-
 ρουσαλήμ 25τοῦ πάππου του, ἡ ὅποια στέκει καὶ αὐτὴ εἰς τῆς Φώταινας καὶ
 δύο προῖορες χωρὶς μούσκουλα καὶ αὐτὲς εἰς 26τῆς Φώταινας καὶ ὁ γριπὸς⁹
 τοῦ πάππου του, καθὼς εὐρίσκεται εἰς τῆς Σεβαστῆς. Ἀπὸ δὲ τὰ θηλυκά αὐ-
 27τῆς παιδιὰ δὲν ἔχει κανένα νὰ ζητᾷ τίποτε, ἐπειδὴ καὶ ζῶντας ὁ ἀνὴρ αὐ-
 τῆς Χατζῆ Ἀγαπητὸς 28τὲς ἐπ'ἀνδρυνσε καὶ τὲς ἐπ'οικοδόμησεν εἰς ὅλα καὶ
 δὲν ἔχον νὰ ζητοῦν εἰς τὸ ἐξῆς. Ἀκόμα τοῦ Δου-29κισσοῦ Χλωμουδενιῶ,
 ἡ σιπτέκισσά¹⁰ της, ἀποθανόντος νὰ ἔχῃ νὰ δίδῃ ὁ Χατζῆ Ἀγαπητὸς τοῦ Ἁ-
 γίου Ρόδου 30μῖαν λειτουργίαν διὰ αὐτήν, ἥγονν τὸ Δουκισσί. Καὶ πάλιν δίδει
 τὲς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τῶν γονέων αὐτῆς τοῦ 31αὐτοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, ἐργουοῦ
 αὐτῆς, εἰοῦ Χατζῆ Ἰωάννου τοῦ κατὰ σάρκα εἰοῦ της, καὶ τῶν λοιπῶν αὐτῆς
 παιδι-32ων καὶ ἐγγόνων. Ὅθεν καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας ἔγινε ἡ πα-
 ροῦσα αὐτῆς διαθήκη, 33ῖνα ἔχῃ τὴν ἰσχύν καὶ τὸ κῆρος ἐν παντὶ κριτηρίῳ δι-
 καιοσύνης καὶ ἔστω εἰς ἀσφά-34λειαν. Μαῖον ἢ ἐν ἔτει αψψ' [=1793] ἐν
 Σύμῃ.

35Χαζῆδαινα Εἰρήνη, γυνὴ τοῦ μακαρίτη Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, ὑπόσχομαι.

36^ο Επίτροπος τοῦ Ἁγίου Ρόδου παπα-Νικήτας, μάρτυρας.

37 Χατζῆ Κώνστα[ς] Χατζῆ Φώτῃ μαρτυρῶ.

38 Μιχάλης Διάκος Ἰωάννη μαρτυρῶ.

39 Ἰωάννης Κοντογιάννης μαρτυρῶ.

40 Ὁ γράφας νοτάριος¹⁰ παπα-Γεώργιος Κατερινιοῦ.

1. νὰ εἴμαστε, 2. χωρὶς νὰ ἔχη κάνει τὴ διαθήκη της, 3. βλ. 24, 23, 4. βλ. 27, 4, 5. τὸ ἀλλαχοῦ: κόντικα (βλ. 27, 3), 6. χρεωστεῖ, 7. χωρὶς χρεωστικὸ ὁμολογ, 8. βλ. 28, 9, 9. ἡ κουμπάρα ἀπὸ βάπτισι, 10. βλ. 9, 3.

31

Πωλητήριο μαγαζιοῦ

1795 Ἰουλίου 18

Ὁ Χατζῆ Νικήτας Κλαδάκης πούλησε, γιὰ 190 γρόσια, στὸ Χατζῆ Μιχάλη Μπογιατζῆ τὸ μαγαζι, ποῦ εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὸ Χατζῆ Κώνστα τοῦ Χατζῆ Φώτῃ. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ Νεόφυτος παπα-Ξυνοῦδῃ.

Τὸ κεῖμενο, ποῦ εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάστασι, εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περιγραμνὸ χαρτί, ὕψ. 0,210 καὶ πλ. 0,156 μ., καὶ πιάνει τὸ μισὸ τῆς πρώτης σελίδας. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Πωλητικὸν τοῦ μαγαζοῦ.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος πωλητικοῦ γραμματος¹ γίνεται δῆλον, ἔστο-2ντας καὶ νὰ ἀγόρασεν² ὁ Χατζῆ Νικήτας τὸ μαγαζι ἀπὸ τὸν Χατζῆ Κώνστα 3 Χατζῆ Φώτῃ, τώρα δὲ πάλιν τὸ ἐπούλησεν ὁ Χατζῆ Νικήτας τοῦ Χατζῆ 4 Μιχάλη Μπογιατζῆ, διὰ γρόσια³ 190, λέγω ἑκατὸν ἐνενῇ-5κοντα, τὰ ὅποια τὰ ἔλαβεν ἤδη σῶα⁴ καὶ ἀνελλιπῇ ἀπὸ θτὸν Χατζῆ Μιχάλη μέχρι καὶ ὀβολοῦ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ τὸ ἐξου-7σιάζῃ ὡς οἰκεῖόν του κτῆμα ἀναπόσπαστον καὶ ἀνενόχλητον. 8 Καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας ἔδωσα τὸ παρόν μου τοῦ Χατζῆ 9 Μιχάλη Μπογιατζῆ, εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐνδειξιν καὶ βεβαί-10αν ἀσφάλειαν. ἀψ'ε' [= 1795] Ἰουλίου νή', ἐν Σύμῃ.

11 Χατζῆ Νικήτας Κλαδάκης ἔλαβα τὰ ἄνωθεν.

12 Ὁ γράφας Νεόφυτος παπα-Ξυνοῦδῃ.

1. πωλητηρίου, 2. ἐπειδὴ ἀγόρασε, 3. βλ. 7, 2, 4. 6, 2.

32

Πωλητήριο ἀμπελοκομμάτων

1797 Μαΐου 18

Ὁ Κυριακὸς Καντούνιας πωλεῖ στὴ Χατζῆδαίνα τοῦ Τσατταλιοῦ, γιὰ δεκαοκτὼ γρόσια, δύο ἀμπελοκόμματα στὸ Πέδι καὶ συγκεκριμένα στὴ Μακρια Χοχλακιά. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ νοτάριος Νεόφυτος Φασουλάρης, ἱεροδιάκονος.

Τὸ κείμενο, ποὺ εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, διαστάσεων 0,240×0,117 μ., καὶ εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση, πιάνει τὸ ἐπάνω μισὸ τῆς πρώτης σελίδας. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Πωλητικόν¹ δύο ἀμπελοκομμάτων εἰς τὴν Μακρινὴν Χοχλακίαν. Ἐγράφη τὴν ιη' = 18 Μαΐου τοῦ αῴζ' = 1797.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικῷ γράμματος φανερόν· ἐγὼ ὁ Κυριακὸς τοῦ Καντούνια, ὅτι 2αὐτοθελήτως πούλω δύο ἀμπελοκομματα εἰς τὸ Πέδι, διὰ γροσιῶν² δεκαοκτώ, 3καὶ τὸ μὲν ἓνα εἶναι πλησίον τοῦ Ἀστραδενιοῦ τοῦ Καραγιαννιοῦ, εἰς τὴν Μακρινὴν Χοχλα-4κίαν, καὶ τὸ ἄλλο εἶναι πλησίον τοῦ Ἀσπροκολιοῦ καὶ ἀγοράζονται παρὰ τῆς Χατζή-5δανας τοῦ Τζατταλιοῦ καὶ θέλουσιν ἐξουσιάζονται εἰς τὸ ἐξῆς παρὰ τῆς ρηθείσης 6Χατζήδανας αἰωνίως καὶ ἀποσπάτως ὥς οἰκεῖα αὐτῆς κτήματα καὶ κανεῖς ἀ-7πὸ ὅλους μου τοὺς κληρονόμους νὰ μὴν ἔχη ἄδεια νὰ ἐνοχλῇ αὐτὴν περὶ 8τούτων, ἐπειδὴ ἔλαβον ἐγὼ τὰ ρηθέντα δεκαοκτὼ γρόσια παρ' αὐτῆς, διὰ τὴν 9τιμὴν τούτων τῶν ἀμπελοκομμάτων καὶ εἶναι τελείως πουλημένα. Διὸ γέγονε τὸ 10παρὸν εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐνδείξιν καὶ ἀσφάλειαν. αῴζ' [=1797] Μαῖον ιη'.

11Ο ρηθεὶς Κυριακὸς τοῦ Καντούνια ὑποβεβαίω τὰ ἄνωθεν.

12Νεόφυτος ἱεροδιάκονος Φασουλάρης, νοτάριος³.

1. βλ. 6, 1, 2. βλ. 7, 2, 3. βλ. 9, 3.

33

Διαθήκη

1797 Σεπτεμβρίου 21

Ὁ Χατζῆ Ἀγαπητός, γιὸς τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ, παντρεμένος πιά μὲ τὴν κόρη τοῦ Χατζῆ Νικόλα Εἰρήνη, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχε ἀποκτήσει τρία παιδιὰ, ἓνα γιό, τὸν Ἰωάννη, καὶ δύο θυγατέρες, τὴ Δούκισσα καὶ τὴ Μαρία, συντάσσει ἰδιόχειρη διαθήκη σὲ ἀντικατάσταση προηγούμενης, ποὺ τὴν εἶχε συντάξει ἄγαμος (βλ. τὸ ἔγγραφο ἀρ. 27). Μὲ τὴ διαθήκη του αὐτὴ ἀφήνει διάφορα ποσὰ γιὰ λειτουργίες, μνημόσυνα καὶ σαρανταλείτουργα, γι' αὐτὸν καὶ τοὺς γονεῖς του, καὶ ἄλλα σημαντικὰ ποσὰ γιὰ τὸ σχολεῖο τῆς Σύμης καὶ γιὰ διάφορες ἀγαθοεργίες καὶ ἐπιπλέον ἄλλα ἀξιώλογα ποσὰ στὴ σύζυγο καὶ στὰ παιδιὰ του. Ἐπίσης καθορίζει διάφορες ἄλλες θελήσεις του, φύσεως οἰκονομικῆς, καὶ τὸν τρόπο διαθέσεως τῆς ἀκίνητης περιουσίας του. Ἐπιτρόπους καὶ ἐκτελεστὲς τῆς διαθήκης του ὀρίζει τὸν πεθερό του Χατζῆ Νικόλα, τὸ Γεώργιο Χατζῆ Νικόλα Δακίου, τὸ Γεώργιο παπα-Νικόλα Ἀρφαρᾶ καὶ τὸ Χατζῆ Μιγάλη Χατζῆ Δημήτρη Φασουλάρου μὲ τὴν παράκληση στὶς εἰδικὲς ἐντολές, ποὺ τοὺς ἀναθέτει, νὰ συμβουλευθῶνται τὸ διδάσκαλο [τῆς Σχολῆς τῆς Ἀγίας Μαρίνας] Γεράσιμο [τὸν Κερκυραῖο], τὸν πνευματικὸ τοῦ παπα-Ἰωάννη Κουνελλέ, τὴ μητέρα του καὶ τὸ θεῖο του Γεώργιο τὸ λογιώ-

τατο. Στη συνέχεια δίνει συμβουλές και υποθήκες στο γιό του, στις κόρες του και στη σύζυγό του, στην οποία μάλιστα λέγει πώς αν θελήσει να ξαναπαντρευτεί να το κάνει ανεμπόδιστα, αλλά τότε να αγαπά τα παιδιά της ακόμη πιο πολύ.

Το κείμενο της διαθήκης, που δεν είναι σε καλή κατάσταση, είναι γραμμένο σε δίφυλλο περγαμινό χαρτί, ύψ. 0,270 και πλ. 0,200 μ., και πάνει και τις τέσσερις σελίδες.

Έχοντας σώσει τις φρέσες και την γλώτταν προλαλίαν¹, ποιῶ τὴν παροῦσάν μου δια-2θήκην, ἵνα μὴ μείνωσι τὰ ἐμὰ ἀκνέροντα καὶ ἀδιόρθωτα, διὰ ὅσα μοι βέχαρίσατο ὁ πλουσιόδοτος Θεός. Καὶ πρὸ πάντων μὲν αἰτῶ συγχώρησιν παρὰ πάντων ἀρχιερέων, ἱερέων καὶ μοναχῶν καὶ ἀπαξ ἀπλῶς παντός τοῦ κατα-5λόγου τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Ἐπειτα ἀφήνω καθὼς ὁ ἀμαρτωλὸς Χατζῆ Ἀγαπητός 6Χατζῆ Ἰωάννου, κατὰ τὴν τάξιν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν: 7Εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον τοῦ Χριστοῦ μίαν παρησίαν² γρόσια³ 50. 8Εἰς τὴν φυλλάδα⁴ τῶν ἁγίων πατέρων γρ. 100. 9Κόλλυβον εἰς τὸν Ἅγιον Γολγοθᾶ νὰ ἁγιαστοῦν καὶ τὰ ἰσθμόματα ἐμοῦ καὶ τῶν γονέων μου, ζώντων καὶ τεθνεώτων γρ. 60. 11Εἰς τὴν Βηθλεὲμ παρησίαν γρ. 25. 12 Εἰς τὴν Γεθσημανῆ, τῆς Παναγίας τὸ μοναστήριον, γρ. 25. 13Εἰς τοῦ Στανροῦ τὸ μοναστήριον γρ. 25. 14Εἰς τοῦ Ἁγίου Σάββα τὸ μοναστήριον, εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, γρ. 25. 15Καὶ ἐτι εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον διὰ τὴν μητέρα μου γρ. 65, [ἡ σούμα]⁵ γρ. 375. 16Εἰς τὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους διὰ μνημόσυνά μου γρ. 200. 17Εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Σύμης γρ. 500. 18Εἰς τῶν πτωχῶν τὸ κουτί γρ. 250. 19Εἰς τῶν λωβῶν τὸ κουτί γρ. 250. 20Εἰς τὰς ὀκτὼ ἐκκλησίας τοῦ Χωριοῦ ἀπὸ 25 γρόσια γρ. 200. 21Διὰ 40 σαρανταλείτουργα γρ. 200. 22Τοῦ Ἁγίου Ρόδου δύο λειτουργίαι γρ. 50. 23Διὰ κόλλυβα καὶ μνημόσυνά μου γρ. 200. 24. Καὶ εἰς τὴν θανήν μου ὅπου νὰ δοθοῦν ἐλεημοσύνη εἰς πτωχοὺς γρ. 200 [ἡ σούμα] γρ. 2325. 25Νὰ παίρῃ καὶ ἡ γυνὴ μου Εἰρήνη μετρητὰ γρ. 1000. 26Καὶ ὁ υἱός μου ὁ Ἰωάννης γρ. 1500. 27Καὶ ἡ θυγάτηρ μου ἡ Δουκίσσα προῖκα καὶ μερίδιον γρ. 800. 28 Ὁμοίως καὶ ἡ Μαρία, ἡ θυγάτηρ μου, προῖκα καὶ μερίδιον καὶ διὰ σπῆτι γρ. 2250, σούμα γρ. 7875, 29ἡ σούμα γρόσια ἐπὶ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσια ἐβδομήκοντα πέντε. 30Μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχα καιρὸ νὰ τὴν μεταγράψω, ἀφήνω τὴν παροῦσάν μου οὕτως⁶. 31Πρὸς τοῦτοις νὰ διορθώσιν καὶ τὸ ὁσπίτι τοῦ Δουκισσοῦ [καὶ] 32δ, τι χρειάζεται, τόσον τὴν βέργωσίν της⁷ καὶ τὰ ρον-33χικά καὶ ὅλα. Ὁμοίως καὶ τοῦ Μαριοῦ τὴν [βέργωσιν, σπῆτι, ρονχικά καὶ ἄλλα ὅ,τι εἶναι 34]χορεῖα. Τὸ δὲ ὁσπίτιον τὸ μητρικόν μου τόσον καὶ τὸ μαγαζὶ καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας, 35ἀσσημένιας, νὰ εἶναι εἰς τὴν γυνὴ μου Εἰρήνην καὶ υἱοῦ μου Ἰωάννου. Ἐως οὗ ζῇ ἡ Εἰρήνη νὰ 36εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν της, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν της νὰ εἶναι τοῦ υἱοῦ μου Ἰωάννου. 37Καὶ ἀκόμη ὅ,τι ἤθελέ μοι εὐρίσκεται τόσον ἄπρη⁸,

πράγμα κινητόν καὶ ἀκί-38νητόν. Προσέτι παρακαλῶ θερμῶς τοὺς τιμωτά-
τους κυρίους κυρ-Χατζῆ Νικόλα, 39τόν πενθερόν μου, καὶ κυρ-Γεώργιον Χατζῆ
Νικόλα Διακίου καὶ κυρ-Γεώργιον 40παπα-Νικόλα Ἀρφαρᾶ καὶ τὸν κυρ-
Χατζῆ Μιχάλη Χατζῆ Δημήτρη Φασουλαρίου, ὅπου τὰ 41περισταθού⁹ ὡς ἐπί-
τροποί μου, νὰ κυβερνήσουν τὴν ἀμαρτωλὴν μου ψυχὴν καὶ 42νὰ δώσουν ἐκείνην
τὴν ὀλγὴν μου ἐλεημοσύνην, ὅπου διατάττω εἰς τὸ κατὰ μέρος, 43καὶ νὰ ὑπαν-
δρεύσουν καὶ τὰ παιδιὰ μου. Καὶ αὖθις παρακαλῶ καὶ διὰ τὸν υἱόν μου 44τὸν
Ἰωάννην, ὅπου νὰ τὸν βάλετε εἰς τὸ [σχολεῖον], ὅπου νὰ σπουδάξῃ ἕως δέκα
χρόνους. 45Καὶ ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ χαρίξῃ ὑγείαν (.....) καὶ νὰ σᾶς πληρώσῃ καὶ
τοὺς κόπους σας 46καὶ νὰ καταδεχθῇτε καὶ ἐκεῖνο τὸ μικρόν μὲ γνώμην μου
φιλοδόνημα, ὅχι διὰ τοὺς κό-47πους σας ἀλλ' ὡς μνήμην ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ,
ὅπου νὰ πάρετε ἀπὸ πενήκοντα γρόσια 48ὡς καθεὶς. Εἰς ὅλα δὲ τὰ ἄνωθεν,
ὅπου θέλετε κυβερνᾶ¹⁰ ὡς ἐδικόν μου πρόσωπον, παρακαλῶ 49ὅπου νὰ ἔχετε
εἰς συμβουλὴν σας τὸν ἅγιον διδάσκαλον κυρ-Γεράσιμον, τὸν παπα-κυρ-50
Ἰωάννη Κουνελλέ, τὸν πνευματικόν μου πατέρα, τὴν κατὰ σῶμα μητέρα μου,
τὸν θεῖόν 51μου κυρ-Γεώργιον τὸν λογιώτατον. Καὶ ὅποιος ἤθελεν ἐναντιωθῇ
ἢ διασεύσῃ καὶ ἐνοχλήσῃ 52ἀπὸ συγγενεῖς μου ἢ ἀπὸ τὰ παιδιὰ μου, ἀπὸ ἐ-
κεῖνα ὅπου διέταξα, νὰ ἔχῃ τὰς ἀρὰς τῶν Ἁγίων Πάντων 53καὶ νὰ εἶναι ἐ-
νοχος εἰς τὴν φοβεράν ἡμέραν τῆς κρίσεως νὰ δώσῃ ἀπολογίαν 54τοῦ φοβεροῦ
Κριτοῦ εἰς τὴν ἡμέραν [τῆς] παρουσίας του. Αὐὸ [ἐγγραφα] τὸ πα-55ρόν τῆς
διαθήκης μου γράμμα ἐκουσίως καὶ αὐτοπροαιρέτως, ἵνα ἔχωσι τὴν 56βίαν οἱ
ἄνωθεν ἐπίτροποί μου ἐν παντὶ κριτηρίῳ, ἐσφοραγισμένον παρ' ἐμοῦ 57καὶ τὸ
ἐγγχείρῃς εἰς τὴν γυνή μου Εὐφροσύνην εἰς ἐνδειξιν καὶ βεβαίαν ἀσφάλειαν. 58Ἐν
Σέμῃ ἁψς' [=1797] Σεπτεμβρίου κα'.

59Ὁ ἐλάχιστος καὶ ταπεινὸς Χατζῆ Ἀγαπητὸς 60Χατζῆ Ἰωάννου Χατζῆ
Ἀγαπητοῦ.

61Προσέτι ἔχω ἑτέραν [διαθήκην] εἰς χεῖρας τοῦ πνευματικοῦ μου παπα-
Ἰωάννη καὶ ὡς 62διαβαστῇ καὶ ἐκείνη. Καὶ εἰ μὲν ἐξέχασα εἰς ταύτην ὅπου νὰ
γράψω τίποτε 63ἢ καὶ δὲν ἔγραψα ἢ καὶ ἄπρακτον, ὡς τὸ διορθώσουν οἱ ἐπίτρο-
ποί μου 64μὲ τὸ μέσον τοῦ πνευματικοῦ μου πατρὸς καὶ τῶν ἐπιλοέπων, παρα-
καλῶ. 65Προσέτι παρακαλῶ ὅπου νὰ βά[λετε] τὰ] ἄνωθεν ἄσπρα εἰς ὑποκεί-
μενα σίγοντρα,¹¹ 66ὅπου νὰ ἐβγαίῃ ἢ ἐξόδος¹² τῆς φιλίας μου, ἐκεῖ ὅπου
γυροῖζον οἱ ἐπίτροποί μου, 67ἕως νὰ γίνῃ ὁ υἱός μου νόμον ἡλικίας καὶ νὰ
μάθῃ καὶ τὰ γράμματα καλά. 68Καὶ σὺ, γνήσιε καὶ παμφίλτατέ μοι υἱέ Ἰωάν-
νη, σὲ εὖχομαι ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας μου 69νὰ ἔχῃς τὰς εὐχὰς τῶν πᾶπ-
πων καὶ προπάππων σου καὶ μαμμῶν καὶ προμαμμῶν 70σου καὶ ἐμοῦ τοῦ τα-
πεινοῦ πατρὸς σου καὶ τῆς μητρός σου. Σὲ παρακαλῶ καὶ συμβου-71λεύω ὡς
πατὴρ σου νὰ δοξάζῃς πρότερον καὶ νὰ ὑμνῇς καὶ νὰ προσκυνῇς καὶ νὰ λατρεύῃς
72τὸν Ἅγιον Θεόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅπου εἶναι Ἁγία Τριάς,
Πατὴρ, 73Υἱὸς καὶ Πνεῦμα Ἅγιον. Τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος εἶναι ἕνας καὶ μόνος

Θεός τρισεπτάστατος, 74 μίαν ουσίαν, μίαν [φύσιν] και μίαν κυριότητα έχων. Αὐτόν νά λατρεύης και νά προσκυ-75νῃς μέχρι τελευταίας σου ἀναπνοῆς. Ὁμοίως νά ὁρμηγνῇς¹³ και νά καθοδηγῇς τήν 76μητέρα σου, τās ἀδελφάς σου νά προσκυνοῦν ὡσαύτως. Καί νά πηγαίνης εἰς τό σχολεῖον, 77νά ἐπιμελῇσαι μέ ἀγωνίας και κόπους νά μάθης καλά τὰ ἅγια και ἱερὰ γράμματα. 78Νά πορεύεσαι ἡσυχά χωρίς ἀταξίας, ταπεινά ὅσον ἡμπορεῖς. Ἐάν και σέ ραπίσῃ τις 79εἰς τό ἔνα σου μάγουλον, νά ἐνθεμισαί τοῦ Θεοῦ τήν ἐντολήν και τήν ἰδικήν μου, ἀπό νά γυρί-80ζῃς και τό ἄλλο σου μάγουλον. Ὀλίγα και στοχαστικά λόγια νά ἔχῃς, δίκαιος νά εἶσαι, ποτέ 81σου ξένον πράγμα ἤ και παραμικρόν μὴν πάρῃς. Νά τιμῇς τοὺς ἱερεῖς και τὸν διδάσκαλόν σου, 82τήν μητέρα σου νά εὐλαβῇσαι, τās ἀδελφάς σου νά ἀγαπᾷς. Νά σταθῇς νά τές διορθώσῃς τὰ 83δοσιπτικά τους, τές βέργωσές τους, τὰ ροῦχά τους και ὅλα τὰ χρειάζόμενα. Νά ξεδεύσῃς και ἀπό τοὺς 84δικούς σου κόπους, νά εὐρῇς ἄνδρας δικ[αίους] νά τοὺς ἐπαυδοεύσῃς. Τās παρσγγελίας τοῦ 85Θεοῦ ποτὶ μὴν παραβῇς και ἀπατηθῇς [ὑπὸ τοῦ] διαβόλου. Πωρὸν βράδν ἢ προσεγγὴ 86πρός τὸν Θεόν μὴ σοῦ λείπῃ. Ἐλεημοσύνην καθ' ἡμέραν ποιεῖ και ἄλλα ὅσα ἀγαθὰ 87ῆθελες διδασχῇς παρὰ τοῦ διδασκαλόν σου και παρὰ τῶν θείων γράφων, ἕα δίδῃς και παρὰ-88δειγμα καλόν εἰς τās ἀδελφάς σου και παιδιὰ σου. Καί ὁ Θεός θέλει σοι δώσει μακροχρό-89τιον ζοῆν και κυβέρνησιν¹⁴, χωρίς κόπους, καλὴν. Καί εἰς τήν βασιλείαν του τήν οὐράνιον θέλει 90σέ ἀξιῶσαι νά ἀπολαύσῃς τό αἰδιον φῶς, τό ὅποῖον ἄμποτε νά μᾶς ἀξιῶσῃ 91καί ἡμᾶς νά ἀπολαύσωμεν. Νά δέξαι τοῦ Θεοῦ και ὑπὲρ ἡμῶν τῶν γονέων σου. Νά κάμῃς 92λειτουργίας και ἐλεημοσύνας διὰ λόγον μου. Ἄμποτε, εἴθε, γένοιτο, ἀμήν. 93Καί ὑμεῖς, ὦ θυγατέρες μου Λούκισσα και Μαρία, [σᾶς εὐχομαι] ἐκ βάθους ψυχῆς και καρδίας νά ἔχε-94τε τās εὐχὰς τῶν πάντων, προστάκτων και μαμῶν [και] προμαμῶν σας και ἡμῶν τῶν γονέων 95σας, τοῦ τε πατρός και μητρός σας. Σᾶς συμβουλεύω και σᾶς νοιθεῶ, ὡς γνήσιος πατήρ σας, 96νά τιμᾶτε τήν μητέρα σας, νά εὐλαβῆσθε τās νοιθεσίας της και τοῦ ἀδελφοῦ σας Ἰωάννη. Νά πηγαίνετε 97εἰς τήν ἐκκλησίαν πωρὸν βράδν. Νά περιπατῆτε¹⁵ καλά, ἡσυχά, ταπεινά, χωρίς ὑπερηφάνειαν. 98Εἰς χορόν και εἰς παιγνίδια νά μὴν πηγαίνετε. Νά εἰσθε μέσα εἰς τὰ δόσιπτικά σας. Στολίδια 99ἔξω τοῦ πρέποντος μὴν ἀγαπάτε. Τιμᾶτε τοὺς ἄνδρας σας, ἂν πανδρευθῇτε. Ὅ, τι ἦθε-100λαν σᾶς εἰποῦν εὐθὺς νά κάμνετε. Μὴν τοὺς ἐναντιώνεσθε ποτέ. Μὴν ζητῆτε μαλαγματι-101κά ἢ ροῦχα νά σᾶς κάμουν οἱ ἄνδρες σας και ἐκεῖνοι σᾶς ἔχουν εἰς τήν ἐννοίαν των¹⁶. 102Μέ τῶς γειτόνισσάς σας νά εἰστε ἡγαπημένες, ὁμοίως και ἀναμεταξύ σας. Ἐλεημοσύ-103νην τό κατὰ δύναμίν σας κάμνετε. Τὰ πενθερικά σας νά τὰ τιμᾶτε ὅσον ἡμπορεῖτε. 104Ξένα πράγματα μὴν πάρετε. Νά εἰστε καθαροί ἀπό μολύσματα ἀνδρῶν και ἀγαπητικῶν. 105Χωρίς θέλημα τῶν ἀνδρῶν σας ἢ τῆς μητρός σας ἢ τοῦ ἀδελφοῦ σας παραμικρόν πράγ-106μα μὴν κάμνετε. Αὐτὰ και ἄλλα ἀγαθὰ κάμνοντας], θέλετε δώσει εἰς ἄλλας και εἰς τὰ παι-107

διά σας παράδειγμα καλὸν καὶ θέλετε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸν [κόπον σας] πολλαπλάσιον. 108 Καὶ σύ, ὦ ἀγαπητὴ μου γύναι, κερὰ Εἰρήνην, μετὰ τὸν θάνατόν μου παρακαλῶ νὰ στέκεσαι προ-109στάτης εἰς τὰ μνημόσυνά μου καὶ ἂν ἐβαριοκάρδιασες καμμίαν φορὰν εἰς ἐμένα, νὰ μοὶ συγ-110χωρήσης. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν σου πωρὸν βράδυ νὰ πηγαίνης. Τὰ παιδιὰ σου νὰ νουθετῇς, τὰ ὁρ-111μνηνῇς καὶ νὰ τὰ παιδεύῃς ἕως νὰ γίνουν νόμον ἡλικίας. Νὰ σταθῇς μὲ τὸ μέσον τῶν ἐπι-112τρόπων μου νὰ τὰ ὑπανδρεύσης. Νὰ ἔχῃς ὑπομονὴν εἰς τὰς θλίψεις σου, ὅπου σοῦ ἔρχονται. 113 Ἀνίσως καὶ ἤθελες νὰ λάβῃς καὶ τὸν στέφανον τοῦ δευτέρου γάμου, λάβε τον μὲ τὸ θέλημά 114 μου, μὲ χωρὶς κανένα ἐμπόδιον, τὰ παιδιὰ σου ὁμῶς νὰ τὰ ἀγατῇς περισσότερον ἀπὸ πρῶτον. 115 Χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς σου, ἕως ἂν θέλῃς νὰ ὑπανδρευθῇς, τίποτις δουλικὸν μὴ κάμῃς. 116 Τὸν καιρὸν σου, ἂν δὲν ὑπανδρευθῇς, νὰ τὸν περῇς εἰς προσευχήν. Νὰ παρακαλῇς καὶ διὰ λόγον 117 μου. Ἐλεημοσύνην κάμνε, ὅσον δύνασαι. Ἡγ[απη]μένη νὰ εἶσαι μὲ δλ[ους τοὺς] συγγενεῖς 118 καὶ ξένους. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀγαθὰ τῆς ψυχῆς γνωρίζοντας, ποιεῖ, ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις 119 καὶ δωρεὰ μᾶς ἀξιώσῃ τῶν ἐκείθεν μονῶν νὰ ἐκρεθώμεν εἰς τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον 120 νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν αἰδιον μακαριότητά του. Ἀμήν.

1. βλ. 27, 2, 2. βλ. 27, 4, 3. βλ. 7, 2, 4. βλ. 30, 5, 5. βλ. 27, 5, 6. δικαιολογία γιὰ τὴ διαγραφὴ δύο γραμμῶν, 7. τὰ χρυσαικά, 8. βλ. 17, 2, 9. νὰ παρασταθοῦν, 10. βλ. 27, 7, 11. σὲ φερέγγυα πρόσωπα, 12. τὰ ἔξοδα, 13. νὰ συμβουλευῇς, 14. βλ. 18, 1, 15. νὰ συμπεριφέρεσθε, 16. σὰς νοιάζονται, σὰς σκέπτονται.

Ὁ Χατζῆ Γεώργγης Χατζῆ Νικόλα Διακίου, μὲ μάρτυρα τὸ Χατζῆ Νικόλα Γαννασκό, πούλησε στὸ Χατζῆ Ἀγαπητὸ Χατζῆ Ἰωάννου, γιὰ 62 γρόσια, τὸ μερίδιό του σ' ἓνα καΐκι, πού ἀντιπροσώπευε τὸ ἓνα ἔκτο.

Τὸ κείμενο, πού εἶναι γραμμένον σὲ δίφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, ὄψ. 0,220 καὶ πλ. 0,157 μ., εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι καὶ πικνύει τὸ ἐπάνω μιστὸ τῆς πρώτης σελίδας. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένον ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Γράμμα πωλητικόν¹ τοῦ καΐκιου τοῦ μεριδίου τοῦ ἔκτου τοῦ Χατζῆ Γεώργγ Διακίου.

1 Μὲ τὸ παρὸν φανερώσω ἐγὼ ὁ Χατζῆ Γεώργγης Χατζῆ Νικόλα Διακίου ὅτι 2 ἔχοντας εἰς τὸ πέραμα², ὅπου ἀγοράσαμε ἀπὸ τὸ Διάκω Μιχάλη Τζαῦμεν, 3 ἓνα ἔκτον μερίδιον νὰ κάμω καὶ ἐγὼ μέσα, 4 ὅθεν τὴ σήμερον τὸ πωλῶ 5 Αὐτοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ Χατζῆ Ἰωάννου, διὰ γρόσια³ 62, 6 λέγω ἐξήντα δύο, τὰ ὅποια καὶ τὰ δέλαβα διὰ τὴ τιμὴ τοῦ αἰθοῦ καΐκιου σῶγα⁴. 7 Καὶ λοιπὸν ἀπὸ τῆς 8 σήμερον 9 καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, νὰ εἶναι ὡς ἴδιον κτῆμα τοῦ εἰρημένον Χατζῆ Ἀγα-

πητοῦ, τὸ ὁποῖον ἑκαθεὶς μένει τὸ μισὸ τοῦ θεῖου μου Χατζῆ Νικόλα καὶ τὸ μισὸν τοῦ Χατζῆ Ἀγαπητοῦ. 8 Διὸν⁵ ἔδωσα καὶ τὸ παρὸν ἰδίον χειρὸς μου εἰς ἐν)δειξι καὶ ἀσφάλεια. 9 Σύμης 1799 Μαρτίου ε'. 10 Χατζῆ Γεώργιος Χατζῆ Νικόλα Δικαίον βεβαιῶνω τὰ ἄνωθεν. 11 Χατζῆ Νικόλας Γαυρασκὸς μάρτυς.

1. βλ. 6, 1, 2. πέραμα, τὸ=εἶδος ἱστιοφόρου, ποῦ ἡ πρῶμη καὶ ἡ πλώρη εἶναι, κατὰ κάποιον τρόπο, προέκταση τῆς καρίνας καὶ ἡ χωρητικότητά του φθάνει τοὺς 200 τόννους, 3. βλ. 7, 2, 4. ἀναγν. σῶα (βλ. 6, 2,), 5. ἀνάγν. διό.

35

Πωλητήριο οἰκοπέδου

1799 Μαρτίου 15

Ἡ Εἰρήνη, κόρη τοῦ Κώστα Σπανοῦ, πούλησε, γιὰ 18 γρόσια, στὸ Χατζῆ Μιχάλη Μπογιαζῆ ἓνα οἰκοπέδο στὴν ἐνορία τῆς Χαριτωμένης, κοντὰ στὸ σπίτι του καὶ κοντὰ στὸ σπίτι τοῦ Χατζῆ Μιχάλη Τσατταλιοῦ. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιοῦ.

Τὸ κείμενο, ποῦ εἶναι σὲ πολὺ καλὴ κατάσταση, εἶναι γραμμένο σὲ δίφυλλο περγαμηνὴ χαρτί, ὑψ. 0,210 καὶ πλ. 0,155 μ., καὶ πιάνει τὸ μισὸ τῆς πρώτης σελίδας. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χερί, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: "Ἐτερον πωλητικὸν¹ τοῦ τόπου τοῦ Δικαινοῦ.

Διὰ τοῦ παρόντος ἐμμαντόρου γραμματος, γίνεται ὁ λόγος, ὡς ὅτι ἡ Εἰρήνη, θυγάτηρ Κών-2στα Σπανοῦ, ἐπούλησεν ἓνα τόπον², εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς Χαριτωμένης, τοῦ Χατζῆ Μιχάλη 3 Μπογιαζῆ, κοντὰ εἰς τὸ σπίτι του καὶ κοντὰ τοῦ Χατζῆ Μιχάλη Τσατταλιοῦ, ὅπου ἀγόρασε, 4 διὰ γρόσια³ δέκα ὀκτώ, τὰ ὅποια τὰ ἔλαβε μέχρι καὶ ὀβολοῦ. "Ὅθεν εἰς τὸ ἐξῆς 5 ὁ ἄνωθεν τόπος νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ εἰρημένου Χατζῆ Μιχάλη ὡς οἰκεῖον αὐτοῦ κτῆμα ἀνεκτόσπαστον⁴, ἀτε⁵ ἀγορασθὲν καὶ τελείως ἐξοφληθὲν παρ' αὐτοῦ. Διὸ ἔγινε καὶ τὸ παρὸν καὶ ἔστω εἰς ἐνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν. 8, ἀφ' 8' [=1799] Μαρτίου ιε', ἐν Σύμῃ.

9 Εἰρήνη, θυγάτηρ Κώνστα Σπανοῦ, βεβαιῶνω τὰ ἄνωθεν.

10 Ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιοῦ.

1. πωλητήριο, 2. βλ. 24, 9, 3. βλ. 7, 2, 4. ἀνεκτόσπαστον, 5. ἀναγν. ἀτε.

36

Πωλητήριο οἰκοπέδου

1799 Ἀπριλίου 5

Ἡ Εἰρήνη Κώνστα Σπανοῦ πούλησε στὸ Χατζῆ Μιχάλη Μπογιαζῆ, γιὰ 18 γρόσια, ἓνα σπιτότοπο στὴν ἐνορία τῆς Χαριτωμένης, κοντὰ στὸ σπίτι τοῦ Μιχάλη Καντούνια καὶ τοῦ Γόμπου. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ νοτάριος Νεόφυτος Φασουλάρης, ἱεροδιάκονος.

Τὸ κείμενο, πού εἶναι γραμμένο σέ δίφυλλο περγαμηνὸ χαρτί, ὕψ. 0,28 καὶ πλ. 0,21 μ., εἶναι σέ καλὴ κατάσταση καὶ πιάνει τὸ ἐπὶ μιστὸ τῆς πρώτης σελίδας. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Πουλητικὸν¹ τοῦ τόπου τοῦ Δικαινοῦ.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικοῦ γραμματος φανερόντι ἐγὼ ἡ Εἰρήνη Κώνστα Σπανοῦ, ὅτι αὐτοθε-2λήτως πουλῶ ἕνα τόπον² εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς Χαριτωμένης, πλησίον τοῦ Μιχάλη Καντούνια καὶ 3τοῦ Γόμπου, διὰ γροσιῶν³ δεκαοκτώ. Καὶ τὸν ἀγοράζει ὁ Χατζῆ Μιχάλης Μπογιατζῆς ὁ ὁ-4ποῖος θέλει τὸν ἐξουσιάζει, διὰ πάντα ὡς οὐκ εἶναι αὐτοῦ κτήμα, ἀποσπάστω, καὶ 5κα-νεῖς ἀπὸ ὅλους μου τοὺς κληρονόμους νὰ μὴν ἔχη ἀδειαν νὰ ἐνοχλῇ αὐτὸν πε-δοῖ τοῦτου τοῦ τόπου, ἐπειδὴ διὰ τὴν τιμὴν τοῦτου τοῦ τόπου ἔλαβον ἐγὼ παρ' αὐτοῦ τὰ εἰρη-7μένα δεκαοκτὼ γρόσια σωστά μέχρι λεπτοῦ. Διὸ γέγονε τὸ παρὸν εἰς ἐνδειξιν καὶ δασφάλειαν. 1799 Ἀπριλίον 5. Ὁ Εἰρημένη Εἰρήνη τοῦ Κώνστα Σπανοῦ ὑποβεβαίω τὰ ἄνω.

10Νέοφτος ἱεροδιάκονος Φασουλάρης, νοτάριος⁴.

1. πουλητήριο, 2. βλ. 24, 9, 3. βλ. 7, 2, 4. βλ. 9, 3.

37

Πωλητήριο οἰκοπέδου

1800 Ἀπριλίου 12

Ἡ Ἄννα, γυναίκα τοῦ Ἰωάννη Χατζῆ Γιώργη Χάσκα, πούλησε στὴ Σταμάτα, τὴν κόρη τοῦ Νικόλα Ἀσημενιοῦ, γιὰ 18 γρόσια, ἕνα οἰκοπέδο στὸ Λιγνὸ κοντὰ στῆς ἀδελφῆς τῆς Μαρίας καὶ κοντὰ στὸ Ἀγρίδιο. Τὸ πωλητήριο ἔχει γράψει ὁ πρωτονοτάριος παππ-Γεώργιος Κατερινιοῦ.

Τὸ κείμενο, πού εἶναι σέ πολὺ καλὴ κατάσταση, εἶναι γραμμένο σέ δί-φυλλο περγαμηνὸ χαρτί, ὕψ. 0,215 καὶ πλ. 0,155 μ., καὶ πιάνει τὸ μιστὸ τῆς πρώτης σελίδας. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Γράμμα πωλητικὸν¹ τοῦ τόπου, ὅπου μοῦ ἐπούλησεν ὁ Μι-χάλης Κυριακοῦ Γένεια, τῆς Κεφάλας υἱός, πλησίον εἰς τὸ σπίτι τοῦ Μιχάλη Φραγγίου, τὸν ὅποιον τόπον τὸν ἐπούλησα ἐγὼ τοῦ ἰδίου Μιχάλη Φ[ρ]αγγίου, ἦτο πλησίον τοῦ ὀσπιτίου ἀπὸ κάτω εἰς τὸ Λιγνὸ. Χατζῆ Ἀγαπητὸς Χατζῆ Ἰωάννη καὶ ἔχει καὶ ἄλλο νέον πωλητικὸν γράμμα.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος ἐμμετέρου γραμματος γίνεται δῆλον, ὡς ὅτι ἡ Ἄννα, γν-2νῃ Ἰωάννη Γεώργη Χάσκα, ἐπούλησε τῆς Σταμάτας, θυγατρὸς Νικό-λα Ἀσημενιοῦ, 3ῆνα τόπον² εἰς τὸ Λιγνὸ, κοντὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Μαρίας καὶ τοῦ Ἀγριδίου³, διὰ γρόσια⁴ δεκαοκτὼ, τὰ ὅποια τὰ ἔλαβεν ἤδη αὐτὰ⁵ ὁμῶς καὶ ὀβολοῦ. Ὅθεν εἰς τὸ ἐξῆς ὁ ἄνωθεν τάπος νὰ ἐξουσι-βά-ζεται παρὰ τῆς ρηθείσης Σταμάτας ὡς οὐκ εἶναι αὐτῆς κτήμα 7ἀνεκτόσπαστον⁶, ἀτερ⁷ ἀγο-

ρασθὲν καὶ τελείως ἐξοφληθὲν παρ' αὐτῆς. Διὸ ἔγινε καὶ τὸ παρὸν καὶ ἔστω εἰς ἀσφάλειαν. 1800 Ἀπριλίον 12, ἐν Σύμῃ.

10^η Ἀννα, γυνὴ Ἰωάννη Χατζῆ Γεώργη Χάσκα, βεβαιῶνω τὰ ἄνωθεν.

11 Φώταινα, θυγάτηρ αὐτῆς, ἐπόσχομαι.

12^{ος} Ὁ πρωτονοτάριος⁸ παπα-Γεώργιος Κατερινιοῦ.

1. πωλητήριο, 2. βλ. 24, 9, 3. ὑποκρ. τοῦ ἀγρός, 4. βλ. 7, 2, 5. βλ. 6, 2, 6. ἀναπόσπαστον 7. ἀναγν. ἄτε 8. βλ. 9, 3.

38

Δηλωτικὸ δωρεῦς

1800 Μαΐου 3

Ἡ Χατζηδοῦκισσα, κόρη τοῦ Χατζῆ Νικήτα Κυπριώτη, ἔκαμε μιὰ δωρεὰ στὸ μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τοῦ ἐπονομαζομένου Διονυσίου, καὶ, ὅπως βεβαιώνει ὁ προηγούμενος τοῦ μοναστηρίου Ἰάκωβος, γιὰ τὴν εὐλαβείᾳ τῆς τῆς ἔδωσεν μιὰν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Τὸ δηλωτικὸ ἔχει γράψει ὁ πρωτονοτάριος παπα-Γεώργιος Κατερινιοῦ.

Τὸ κείμενο, πού εἶναι γραμμένον σὲ δίφυλλο περγαμνὸ χαρτί, ὕψ. 0,195 καὶ πλ. 0,150 μ., εἶναι σὲ καλὴ κατάστασι καὶ πιάνει τὸ μιστὸ τῆς πρώτης σελίδας. Στὴν τέταρτη σελίδα ὑπάρχει, γραμμένο ἀπὸ ἄλλο χέρι, τὸ ἀκόλουθο σημείωμα: Γράμμα διὰ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας.

Ἰδιὰ τοῦ παρόντος δηλωτικοῦ γράμματος γίνεται δῆλον, ὡς ὅτι ἡ Χατζῆ Δοῦκισσα, θυγάτηρ Χατζῆ Νικήτα Κυπριώτη, ἔσποντας καὶ νά¹ ἔδωκε μιὰν παρησίαν² εἰς τὸ ἱερὸν θήμων μοναστήριον τοῦ Τιμίου Προδρόμου ἐπονομαζομένου Διονυσίου, τῆς ἐδώσαμεν ἑμίαν εἰκόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου χάριν εὐλαβείας, νά τὴν ἔχη ὡς ἀπόκτημα δέδικόν της, νά τὴν προσκυνῇ καὶ νά τὴν εὐλαβῇται μέχρι τελευταίας της ἀνα-θναῖς καὶ νά τὴν προικοδοτῇ καὶ εἰς τὰ τέκνα αὐτῆς. Ὅθεν καὶ διὰ τὸ βέβαιον 7τῆς ἐδώσαμεν τὸ παρὸν καὶ ἔστω εἰς ἐνδειξιν. 8 1800 Μαΐου 3, ἐν Σύμῃ.

9 Ἰάκωβος, προηγούμενος τοῦ Διονυσίου, ἐπιβεβαιῶ.

10^{ος} Ὁ πρωτονοτάριος³ παπα-Γεώργιος Κατερινιοῦ.

1. ἐπειδὴ, 2. βλ. 27, 4, 3. βλ. 9, 3.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ¹

¹ Από τους δύο αριθμούς, που ακολουθούν τα ονόματα, ο πρώτος παραπέμπει στο έγγραφο και ο δεύτερος στο στίχο του εγγράφου. Όπου στο ίδιο όνομα υπάρχουν πολλές παραπομπές, κάθε προηγούμενη χωρίζεται από την επόμενη με τελεία στιγμής.

* Αγία Μαρίνα, ή (τοπων.) 18, 10, 18, 13.

* Άγιον Όρος 27, 19, 33, 16.

* Άγιος Άθανάσιος (ένοριακός ναός και συνοικία στην Πάνω Πόλη, τό Χωριό)² 27, 23./— Γεώργιος (επίσης ένοριακός ναός και συνοικία στην Πάνω Πόλη) 15, 4./— Γολγοθάς 27, 16, 30, 14, 33, 9./— Λέρνης (ό επίσκοπος Λέρου) 27, 30./— Ρόδου 27, 29, 30, 15, 30, 29, 33, 22./— Σάββας (στά Ίεροσόλυμα) 33, 14./— Τάφος 27, 15, 28, 23, 30, 12, 30, 14, 33, 7, 33, 15.

Αιγιαλός και Γιαλός, δ=τό κεντρικό λιμάνι και ή Κάτω Πόλη 18, 13, 22, 3, 25, 7.

* Αλεθνή, ή (ξωκλήσι και τοπων.) 24, 26.

* Ανιβασιές, οί (τοπων.) 18, 11.

* Ανιπασιές, ό (τοπων.) 24, 28.

* Άννα, αδελφή Βασιλή Νικήτακα 8, 2./— Θυγάτηρ Γεώργη Λουγγρά 19, 11./— του Ζερβοῦ 18, 13./— γυνή Ίωάννη χατζη-Γεώργη Χάσια 37, 1, 37, 10./— Θυγάτηρ του Μιχαήλ της Ελδοκίας 6, 2./— μητέρα της Μαρίας και της Σεβαστής Κώνστα Θεοδωρή 18, 7./— χατζη-Φιλίππου Σκακλήρη 24, 27./— του Χατζηγιαννού 16, 2, 16, 13.

* Αργινά, του (τοπων.) 13, 62.

* Αρφαράς Γεώργιος του παπα-Νικόλα 33, 39.

* Ασπροκωλή, τό (όποκορ. του Ασπρόκωλος) 32, 4.

* Ασπρόκωλος, ό (προφανώς παρενόμιο) 18, 12.

* Ασπραδενί (τό) του Καραγιαννού 32, 3.

Αύγερινός, ό (τοπων.) 20, 2.

Βαγιτάινα (ή) του Μιχαλούτζου 3, 5.

Βαϊτταίνα (ή) του Κιέλη 29, 12./— κόρη του Νικόλα τ' Ασπραδενιού 4, 2.

Βασιλης του Νικήτακα 8, 2, 8, 7, 8, 11.

1. Έχει περιλάβει όσα ονόματα μνημονεύονται στα έγγραφα, χωρίς νά καταχωρίζω έτυμολογικές και άλλες παρόμοιες σημειώσεις (έξαιρηση αποτελούν μερικές απειξηγήσεις που υποβοηθούν την κατανόηση των κειμένων), επειδή για τὰ σημαϊκά βαπτιστικά και τὰ σημαϊκά μητρωνυμικά οικογενειακά ονόματα καθώς και για τὰ σημαϊκά τοπωνύμια υπάρχουν οί ακόλουθες ειδικές μελέτες: ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΑΛ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ, Σημαϊκόν Όνομακτηλόγιον, έπιμελεία Άλεξ. Σ. Καρανικόλα, Αθήναι 1971· Χ. Ι. ΠΑΝΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, Τοπωνύμια Σόμης, Τά Σημαϊκά, τ. Α' (1972), σσ. 32-66· ΝΙΚΗΤΑ Δ. ΧΑΝΙΑΡΑ, Μητρωνυμικά οικογενειακά ονόματα έν Σόμη, Νέος Έλληνομνήμων, τ. 3ος (1966), σσ. 253-255 και ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, Λεονταρία της νήσου Σόμης, τ. Α', τεῦχος Α', έν Αθήναις 1964, σσ. 34-45 «Βαπτιστικά Όνόματα». [Σημ. του Διευθυντού της Έκδόσεως ΑΑΕΕ. Σ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ].

2. Για τούς ένοριακούς ναούς της Σόμης βλ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΑΛ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ, Τά σεβάσματα της λατρείας των Σημαϊών, έπιμελεία Άλεξ. Σ. Καρανικόλα, τ. Α' (1962), σσ. 14-89.

Βεργίου, τοῦ 18,14.
Βηθλεὲμ 33,11.
Βιγλί, τὸ (τοπων.) 18,8.

Γαρμπουλλιοῦ (τοῦ) Κυριακὸς 18,11./— Νικόλας 18,13.
Γεράσιμος, ἱεροδιάκονος καὶ διδάσκαλος 27,43. 33,49. Πιθανότατα πρόκειται γιὰ τὸν ἱερομόναχο Γεράσιμο τὸν Καρυεραῖο, διδάσκαλο τῆς Σχολῆς τῆς Ἁγίας Μαρίας Σύμης, τὸ διδάσκαλο τοῦ Κωνσταντίνου Βαρδαλόχου στὸ Κάιρο καὶ στὴ Σύμη (βλ. Ἀλεξ. Καρνακόλα, Κατάλογος χειρογράφων προσεχομένων ἐκ τῆς Σχολῆς Σύμης, Ἑλληνικά, τ. 23ος (1970), σ. 39).

Γερομόναχος (ἱερομόναχος) τοῦ Κοντοῦ 2,14.
Γερονιά, ἡ (τοπων.) 24,24.
Γεωργίου τ' ἀρσανοῦ 1,12.
Γεώργιος τοῦ Γάλλου 24,18.
Γεώργιος Καπερναιοῦ (τοῦ), ἱερεὺς καὶ νοτάριος 19,12. 20,10. 21,18. 22,15. 23,10. 29,14. 30,40. 35,10. 37,12. 38,10./— ὁ λογιώτατος, θεῖος τοῦ χατζη-Ἀγαπητοῦ χατζη-Ἰωάννου 33,51.
Γιλλούρας Κώνστας 28,12. 30,19./— Μιχάλης 28,11.
Γιωνάσκος χατζη-Νικόλας, πεθερὸς τοῦ χατζη-Ἀγαπητοῦ ἀπὸ τὴν κόρη του Εἰρήνη 24,3. 24,58. 25,7. 33,38. 34,11.
Γόμπας, ὁ 36,3.

Δαναήλη, τοῦ (τοπων.) 13,31.
Δημητρίο (τὸ) τοῦ Κατζικᾶ 16, 5.
Διακὸς χατζη-Γεώργιος τοῦ χατζη-Νικόλα 33,39. 34,1. 34,10./— χατζη-Νικήτας 10,15.
Διακὸ-Ἰωάννης χατζη-παπα-Μαυρόφας 12,13.
Διῶκος τοῦ Τζῖλη 5,9.
Δούκισσα καὶ Δουκισσὶ τοῦ Κωνσταντῆ Ζουμοῦ 14,4. 14,7./— κόρη τοῦ χατζη-Ἀγαπητοῦ [χατζη-Ἰωάννου καὶ τῆς χατζηδαινας Εἰρήνης] 13,10. 13,16. 13,17. 13,38. 13,39. 13,44. 13,52./— κόρη τοῦ χατζη-Ἀγαπητοῦ χατζη-Ἰωάννου [καὶ τῆς Εἰρήνης, κόρης τοῦ χατζη-Νικόλα Γιωνάσκου] 33,27. 33,31. 33,93./— κόρη τοῦ χατζη-Νικήτα Κυπριώτη [ἢ χατζη-Δούκισσα, σύζυγος τοῦ χατζη-Ἰωάννου χατζη-Ἀγαπητοῦ] 17,3. 17,10. 21,2. 25,5. 38,1./— τοῦ Χλωμουθεντοῦ 30,28-30.
Δρακόντα, ἡ (τοπων.) 24,40.

Εἰρήνη τοῦ Κατζικᾶ 13,32./— τοῦ Κουφακίου 18,10./— κόρη τοῦ Κώνστα Βαρσαμῆ 19,1. 19,5. 19,10./— κόρη τοῦ Νικόλα Κοντογιάννη 9,15./— κόρη τῆς Μάιστριτσας (βλ. λ.) τοῦ Τζήριγγα 14,14./— κόρη τοῦ παπα-Ἰωάννη Βερτιῶ 26,4./— κόρη Κώνστα Σπανοῦ 35,1. 35,9. 36,1. 36,9./— σύζυγος χατζη-Ἀγαπητοῦ χατζη-Ἰωάννου [ἢ χατζηδαινα Εἰρήνη] 30,5. 30,17. 30,35./— χατζη-Νικόλα Γιωνάσκου [σύζυγος χατζη-Ἀγαπητοῦ χατζη-Ἰωάννου] 24,4. 33,25. 33,35. 33,57. 33,108.

Ἑλληνοκύριος, ὁ καὶ Λελληνοκύριος, ὁ (τοπων.) 9,5. 10,4.

Ἑλένη κόρη τοῦ Μιχάλη Φωκᾶ 17,1. 17,7. 17,15.

Ἑλεούσα καὶ Ἑλέσα, ἡ (τοπων.) 13,18. 24,19.

Ἐξω Πότι, ὁ (τοπων.) 18,14. 18,18.

Ἐρεϊκα, ἡ (τοπων.) 24,30.

Θεοδωρῆς, μάστορας (ὁ μαστορο-Θεοδωρῆς) 24,23.

Ἰάκωβος, προηγούμενος τῆς Μονῆς Διονυσίου (σὺν Ἁγίῳ Ὄρει:) 38,9.

Ἰγνάτιος, ἱεροδιάκονος 5,11.

Ἰωάννης τῆς Ἀλεμῆνας 2,15./— τῆς Ἀλεμῆνας, ἱερεὺς 18,11./— τοῦ Κόνστα Θεο-
δοῦ 7,4./— τοῦ Μανωλακιοῦ, ἱερεὺς 2,13./— γιὸς τοῦ Μιχαῆλ τῆς Εὐδοκίας
6,2. 6,12./— τοῦ Μιχαῆλ τοῦ Φώτη 1,11./— θεῖος τῆς Σεβαστῆς (θυγατέρας
τοῦ Κόνστα Θεοδοῦ) 18,19./— γιὸς τοῦ χατζη-Ἀγαπητοῦ χατζη-Ἰωάννου (καὶ
τῆς Εὐφρόνης, θυγατέρας χατζη-Νικολά Γιαννάσκου) 33,26. 33,35. 33,36. 33,44. 33
68. 33,96./— τοῦ χατζη-Γεώργη Χάσκα 26,1./— τῆς χήρας 3,3.

Καλαφκαῖς Μιχαῆλ 21,4. 24,63. 25,19.

Καλλίβατος, ὁ (τοπων.) 18, 15.

Καντοῦνας καὶ Καντοῦνας Μιχαῆλ 4,8. 36,2.

Καρπουθῆμα, ἡ (τοπων.) 16,4. 24,36.

Κάστρο, τὸ (τοπων.) 24,17. 24,21.

Κάτω Μαριά, ἡ (τοπων.) 13,32. 18,16. 24,31.

Κάψαλα, τὰ (τοπων.) 18, 17.

Κέλαινα (ἡ γυναίκα τοῦ Κέλη=παρωνύμιο) 28,10.

Κλαδέικης 24,17.

Κλαδέικης Νικολάου, νοτάριος 9,17. 14,15. 16,14. 18,27. 26,1./— χατζη-Νικήτας 31,2.
31,3. 31,11.

Κοντογιάννη Μαρία 24,36.

Κοντογιαννί, τὸ 18,17.

Κοντογιάννης Ἰωάννης 30,39.

Κουσελλέ Ἰωάννης, ἱερεὺς 33,50. 33,61.

Κουσελλέ Μιχαῆλ 24, 25. 24, 29.

Κουτσουκλός, ἱερεὺς 24,26.

Καφινίδες, οἱ (τοπων.) 13,47.

Κρασιμέλλια, τὰ (τοπων.) 18,9.

Κρητικὸς Μανώλης 26,2.

Κυπριώτης Γεώργιος 1,2. 1,5. 1,6./— χατζη-Νικήτας 17,3. 21,2. 38,2.

Κυριακὸς τοῦ Καντοῦνια 32,1. 32,11.

Κώνστας Θεοδοῦ 18,26.

Κώστας τοῦ Νικολά τοῦ Μοσκάτου 3,11.

Κωστί, τὸ (ὅπουκαρ. τοῦ Κωνσταντῖνος) τοῦ Κουσελλέ 18,16./— τοῦ Σταφύλλια 18,15.

Λαζαῖρος 9,6. 10,5.

Λαλλενικός, ὁ καὶ Ἐλλενικός, ὁ (τοπων.) 9,5. 10,4.

Λιγενί, τὸ (τοπων.) 2,3. 4,4. 5,3. 6,5. 13,8. 13,24. 13,42. 13,57. 18,10. 37,3.

Λιούτεια, τὰ (τοπων.) 18,11.

Λούπηης Γρηγόριος, ἱερεὺς καὶ πρωτονοτάριος 15,12. 17,17./— χατζη-Μιχαῆλ 12,14.

Λυκοπάντη παπαδιά 24,39.

Μαίστρις τοῦ Τζήριγγα, γυνὴ τοῦ Πατζοκωλιῦ 14,2. 14,13. Μαίστρις, ἡ=βαπτιστικὸ
ὄνομα ἀπὸ τὸν τίτλο Μάγιστρος, ὅπως Σεβαστή, Δούκινα ἢ Δούκισσα, Κόμησσα,
Σουλτάνα ἀπὸ τοὺς τίτλους, ποὺ ἔφεραν οἱ γυναῖκες τῶν Σεβαστῶν, τῶν Δουκῶν, τῶν
Κομήτων, τῶν Σουλτάνων. Ἰσοκοριστικὸ: τὸ Μαίστρις καὶ ἀπὸ αὐτὸ ὁ Μαίστρις-
σός=ὁ γιὸς τοῦ Μαίστριστοῦ (τοῦ Μαίστριστοῦ κατὰ τὸ συματικὸ ἰδιῶμα), αὐτῆς δη-
λαδὴ ποὺ ἔχει βαπτιστικὸ ὄνομα τὸ: Μαίστρις καὶ προσφωνεῖται μὲ τὸ ὅπουκα-

- ριστικό του. Τὸ Μαϊστρισσὸς ἔχει παραμένει ὡς δεύτερο ἐπώνυμο τῆς συμαδικῆς οἰκογενείας Καραγιάννη.
- Μακρῆς Καλλίνικος, ἱερεὺς 6, 15.
- Μακριὰ Χοχλακιά, ἡ (τοπων.) 7,5. 32,3.
- Μαλαχίας, ἱερεὺς 11,11.
- Μαρία, ἀδελφὴ Ἀννας (συζύγου Ἰωάννη Γεώργη Χάσκα) 37,3./— τοῦ Κούσκου 13,29.
/— θυγάτηρ Κώνστα Θεοδωρῆ 6,5. 6,8. 11,1. 18,6./— γυνὴ Νικόλα Κατζαρῶ 23,1./— θυγάτηρ Νικόλα Μπηναρδῆ 20,2. 20,9./— ἡ Παλαὴ 13. 50./— καὶ Μαριῶ, τὸ (γενικὴ τοῦ Μαριῶ) κόρη χατζη-Ἀγαπήτου καὶ Εἰρήνης (θυγατρὸς χατζη-Νικόλα Γιαννάσκου) 33,28. 33,33. 33,93./— χατζη-Κώνστα 29,4./— γυνὴ χατζη-Νικόλα Γιαννάσκου 24,4 24,60.
- Μαρκόνης, ἱερεὺς 24,23.
- Μάρκος, υἱὸς τοῦ Μιχάλη τῆς Εὐδοκίας 6,2. 6,12.
- Μάρμαρα, τὰ (τοπων.) 18,18.
- Ματθαῖος, ἱερομόναχος 2,17.
- Ματθαῖος, νοτάριος 10,16.
- Μεθυστής, ὁ (τοπων.) 25,35.
- Μίγκλης Μιχάλης 30,19.
- Μυιδώνης 24,17.
- Μιχαήλ, Μονὴ σταυροπηγικῇ στὴν τοποθεσίᾳ Ἐρευνα 27. 22. Ἡ ἐπίσημη ἐπωνυμία τῆς: Ταξιάρχης Μιχαήλ ὁ Ρουσκουνιώτης. Ἡ κοινὴ ὀνομασία: Μιχαήλης.
- Μιχάλης τοῦ Γένεια 24,19./— διακὸς Ἰωάννη 30,38./— υἱὸς Κώνστα Πουλλιοῦδαινας 9,3. 9,9. 10,1. 10,6. 10,14./— τοῦ Νικόλα τοῦ Καψῆ 1,1. 1,3./— Μαρουδίου 18,9./— (τοῦ) Μαστορινοῦ 24,32./— τοῦ Νικόλα τοῦ Ἀστραδενιοῦ 3,2.
- Μιχαλοῦτζος 3,6. 4,5.
- Μονογιός, ἱερεὺς 13,20.
- Μουστακιοῦ, τοῦ 13,49.
- Μπουγατζῆς διακὸς-Κώνστας 25,4. 25,18./— χατζη-Μιχάλης 31,4. 31,6. 31,9. 35,2. 36,3.
- Μύλος, ὁ (τοπων.) 29,3.
- Μυρτιάς, οἱ (τοπων.) 20,3.
- Νεόφυτος, ἀρχιμανδρίτης 24,62. 27,42.
- Νεόφυτος παπα-Ξυνιδῆ 31,12.
- Νημοράκι, τὸ (τοπων.) 18,14.
- Νικητὰς τοῦ παπα-Ἀρφαρῶ 3,14./— Δημήτρη Κακλίου 24,10./— ἱερεὺς, Ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Ρόδου 24,61. 30,36./— ἱερεὺς καὶ σκευοφύλαξ 8,12./— τοῦ Ἰωάννου τοῦ Γκουγγού[ι] 3,13./— τοῦ Μιχάλη τοῦ Γέγα [πιθκινῶς Γένεια] 1,10./— τοῦ παπᾶ-Σαλιᾶρη 19,3.
- Νικητής, ἱερεὺς 9,6. 10,5.
- Νικόλας τοῦ παπα-Μιχὴλ 24,30./— (τοῦ) Φουκᾶ 24,32.
- Νικπορείος, ὁ (τοπων.) 14,5.
- Νουλιὰ, ἡ (τοπων.) 18,13.
- Ξανθός 18,16.
- Ξανθοῦ Κώστας 24,34.
- Ξυνιδῆς Νικητὰς, ἱερεὺς 20,3. 24,10.
- Οἰονόμος 22,4.

- Παλαμίδης, ὁ (τοπων.) 13,34.
 Παναγία, ἡ· στή Γεθσημανή 33,12./ — τοῦ Κόκοιου (στήν Κύπρο) 27,20.
 Πανερωμιώτης, ὁ· ἡ ἐπωνυμία τῆς Μονῆς τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ στή Σύμη 4,3. 27,1.
 Πάνορμος, ὁ (τοπων.) 4, 6. 24,34.
 Πανταζής, υἱὸς παπα-Χατζηνοκόλα 9, 16.
 Παπαδιά Κατζόλη 14,5./ — κόρη τοῦ Νικόλα Κοντογιάννη 9,2. 9,7. 9,14. 10,7.
 Πασχάλης Σαμουήλ, ιερομόναχος 5,10. 8,13.
 Πατροῦς Γεώργιος 28,14. 28,38. 30,31.
 Πέδι, τὸ (τοπων.) 13,12. 13,13. 13,22. 13,35. 13,41. 13,50. 24,20. 24,39. 29,12. 32,2.
 Πελαγία, καλογραία, τοῦ Φωκᾶ 2,2.
 Πέταλα, τὰ (τοπων.) 13,14.
 Πλατὴς Κώστας 2,16.
 Ποταμιά, ἡ (τοπων.) 24, 37.
 Πότι, τὸ (τοπων.) 24,38.

 Ραμὸς 24,42.
 Ρετζης χατζη-Ἰωάννης 24,40.
 Ρετσης Νικόλας τοῦ Γένεια 12,1. 12,12.
 Ρετζης χατζη-Κώστας, υἱὸς χατζη-Φώτη Ρετζη 22,14./ — χατζη-Φώτης χατζη-Κα-
 λοδοῦκα 22,2.

 Σαμουήλ, ιερεὺς 4,12. 6,16. 7,14.
 Σαρῆς, δούκος 6,6./ — ιερεὺς 18,9.
 Σάρλης 30,20.
 Σεβαστή, κόρη τοῦ Βασίλη Χάσκα 7,2. 7,12./ — κόρη Κώνστα Θεοδωρῆ 18,1. 18,22.
 18,26./ — ἀδελφὴ τῆς Μαρίας τοῦ Θεοδωρῆ 11,3./ — τοῦ Φιλίππου 4,7./ —
 κόρη τοῦ χατζη-Ἀγαπητοῦ [χατζη-Ἰωάννου καὶ τῆς χατζηβαίνας Εὐφρόνης] 13,3.
 13,9. 13,15. 13,26. 13,37. 13,45. 23,2. 30,21. 30,26./ — κόρη χατζη-Ἰωάννου
 18,3. 18,22.
 Σίνατον Ὁρος 27,18.
 Σιφονιὸς 18,18.
 Σκόλα, ἡ (τοπων.) 25,7.
 Σπανὸς Καλοδοῦκας 24,38.
 Σταμάτα, κόρη Νικόλα τοῦ Ἀσημενίου 37,2.
 Σταυρός, μοναστήρι 33,13.
 Στραβοί, οἱ (τοπων.) 24,33.
 Σουκαλλίος 24,21.
 Σύμη, ἡ 9,13. 14,11. 15,10. 16,12. 17,14. 19,9. 21,16. 22,12. 23,8. 25,17. 26,10. 27,32.
 27,67. 29,10. 30,34. 31,10. 33,17. 33,58. 34,9. 35,8. 37,9. 38,8.

 Τζαβαρῆς Νικόλας 24,37.
 Τζαγκρία, ἡ (τοπων.) 17,4. 18,9.
 Τζατταλὸς χατζη-Μιχαήλ 35,3.
 Τζατταλὸς χατζηβαίνα 22,3. 29,2. 29,6. 32,5. 32,6.
 Τζοκουρίου, τοῦ 7,6.
 Τζούμου δικκο-Μιχαήλ 34,2.
 Τολί, τὸ (τοπων.) 18,12.
 Φαλαμουκί, τὸ (ὕψος, πιθανῶς Χαλαμουκί) Μιχαήλ 1,11. 18,12.

Φασουλάρης Νεόφυτος, Ιεροδιάκονος, νοτάριος 32,12. 36,10.

Φασουλάριος χατζη-Δημήτρης 17,5./—χατζη-Μιχάλης τοῦ χατζη-Δημήτρη 24,64. 33,40.

Φώλλιας Βασίλης 6,6.

Φώταινα, κόρη τῆς Ἀννας, συζύγου Ἰωάννη χατζη-Γεώργη Χάσκα 37,11./— τοῦ Ἀξουγι-
τοῦ 18,17./— τοῦ Κοντοῦ 5,1./— τοῦ Λεβεντέρη 15,3./— γυνὴ τοῦ Νικόλα
Ντρεῖ 29,1. 29,5. 29,11./— κόρη τῆς καλογραιᾶς Πελαγίας τοῦ Φωκᾶ 2,4./—
ἐγγονὴ τῆς Φώταινας τοῦ Κοντοῦ 5,2./— κόρη τοῦ χατζη-Ἀγαπητοῦ καὶ τῆς χα-
τζηδαίνας Εἰρήνης 13,10. 13,16. 13,19. 13,37. 13,45. 13,54. 28,17. 28,36. 30,24.
30,25. 30,26.

Χάλαρης Νικήτας, Ιερέως 21, 18.

Χαμές, οἱ (τοπων.) 13,54. 24,29.

Χαριτωμένη ἡ ἐνοριακὸς ναὸς καὶ συνοικία στὴν Πάνω Πόλῃ 13,5. 35,2. 36,2.

Χάσκας χατζη-Γεώργης 19,2. 19,6.

Χατζάνα [ἡ χατζηδαίνα Ἀννα] τοῦ Ζουμοῦ 15,1. 15,5. 15,11.

Χατζηδαίνα Τζατταλιού 22,3./— σύζυγος χατζη-Ἰωάννου Κώστα Θεοδωρῆ 16,3. 16,7.

Χατζη-Ἀγαπητὸς τοῦ χατζη-Ἰωάννου [σύζυγος τῆς χατζηδαίνας Εἰρήνης] 10,3. 10,9. 13,
71./— Ἀγαπητὸς χατζη-Ἰωάννου χατζη-Ἀγαπητοῦ [σύζυγος τῆς Εἰρήνης χατζη-
Νικόλα Γιαννάσκου] 13,67. 17,19. 20,2. 20,5. 24,5. 27,8. 27,69. 28,3. 28,8. 28,24.
28,30. 28,31. 28,37. 30,13. 30,16. 30,18. 30,22. 30,29. 30,31. 33,6. 33,59. 34,4.
34,6. 34,7./— Γεώργης 13,63./— Διάκος Μιχάλης Σπανοῦ 8,5. 8,7./— Ἰω-
άννης Κώστα Θεοδωρῆ 15,2. 15,7./— Ἰωάννης χατζη-Ἀγαπητοῦ 12,2. 13,11.
13,28. 13,46. 13,56. 30,27./— Κώνστας χατζη-Φώτῃ 30,37. 31,2./— Νικήτας
Ἰωάννου Μαρκονῆ 17,16./— Νικόλας 27,53. 34,7.

Χριστίνα 4,6.

Χωμπᾶ Μαρία 24,40.

Χωρὸς, τὸ (ἡ Πάνω Πόλῃ) 27,24. 30,15. 33,20.

Ψαρὸς 18,14.

